

HRVATSKI SABOR

Klasa: 801-02/09-01/01

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 26. ožujka 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 32. stavak 1. podstavak 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2008. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 25. ožujka 2009. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Branka Vukelića, ministra obrane i Matu Rabotega, Željka Goršića i Pjera Šimunovića, državne tajnike Ministarstva obrane.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 801-02/09-02/01

Urbroj: 5030109-09-1

Zagreb, 25. ožujka 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

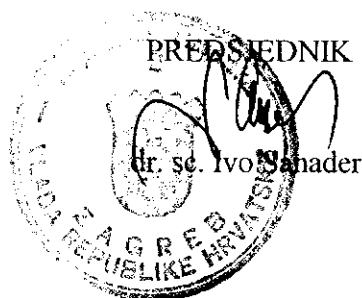
Primljeno: 26-03-2009	
Klasifikacijska oznaka:	Op. jed.
801-02/09-01/01	65
Uredbeni broj:	Pril. Vrb.
50-09-01	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2008. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu

Na temelju članka 8. točke 5., članka 6. stavka 2. alineje 5. i članka 120. stavka 3. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 33/2002, 58/2002 i 76/2007), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske za 2008. godinu, s Izvješćem o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Branka Vukelića, ministra obrane te Matu Rabotega, Željka Goršića i Pjera Šimunovića, državne tajnike u Ministarstvu obrane.

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA, PROVOĐENJU
KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. GODINU, S IZVJEŠĆEM O STANJU
OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2008. GODINU**

3.2.4.3.	<i>Zaštita okoliša</i>	56
3.2.4.4.	<i>Kartografija</i>	57
3.2.5.	<i>Upravljanje financijskim resursima</i>	58
3.2.5.1.	<i>Obrambeni proračun za 2008.</i>	58
3.2.5.2.	<i>Obrambeni proračun za 2009.</i>	60
3.2.6.	<i>Vojna obavještajno-sigurnosna djelatnost</i>	60
3.2.6.1.	<i>Obavještajna djelatnost</i>	60
3.2.6.2.	<i>Protuobavještajna i sigurnosna djelatnost</i>	61
3.2.7.	<i>Istraživanje i razvoj</i>	61
3.2.8.	<i>Upravni i administrativni poslovi</i>	62
3.2.8.1.	<i>Inspekcijski poslovi</i>	63
3.2.8.2.	<i>Sigurnost vojnog zračnog prometa</i>	64
3.2.8.3.	<i>Unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru</i>	64
3.2.8.3.1.	<i>Financijsko upravljanje i kontrola</i>	64
3.2.8.3.2.	<i>Unutarnja revizija</i>	65
3.2.8.4.	<i>Postupanje Vojne policije</i>	66
3.2.8.5.	<i>Stegovna odgovornost</i>	67
3.2.8.6.	<i>Imovinsko pravni poslovi</i>	69
3.2.8.7.	<i>Sukcesija vojne imovine</i>	69
3.2.8.8.	<i>Vojni muzej</i>	70
3.2.8.9.	<i>Središnji vojni arhiv</i>	70
4.	DRUŠTVENA ULOGA I ODNOSI S JAVNOŠĆU	71
4.1.	Društvena uloga obrambenog sustava i njena percepcija u hrvatskoj javnosti	71
4.2.	Odnosi s javnošću i informiranje	71
4.3.	Dušobrižništvo u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama	72
5.	GLAVNA POSTIGNUĆA U 2008. GODINI	74
6.	PREGLED REALIZACIJE DPR-a U 2008. GODINI	76
6.1.	Ljudski resursi	76
6.2.	Vojna izobrazba	77
6.3.	Materijalni resursi	78
6.4.	Logistički sustav Oružanih snaga	78

6.5. Doktrina i obuka	79
6.6. Međunarodna vojna suradnja i doprinos međunarodnoj sigurnosti	80
6.7. Istraživanje i razvoj	80
7. KLJUČNI SMJEROVI RAZVOJA U IDUĆEM RAZDOBLJU	81
8. IZVJEŠĆE O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2008. GODINU	86
8.1. Obrambene pripreme	86
8.2. Plan obrane Republike Hrvatske	87
8.3. Inspekcijski nadzor obrambenih priprema	88
8.4. Aktivnosti na redefiniranju koncepta civilne obrane	88
8.5. Ostale aktivnosti	89
ZAKLJUČAK	91
POPIS KRATICA	93
DODACI	
Provedba plana pribavljanja osoblja u 2008.	96
Provedba plana izdvajanja osoblja u 2008.	97
Provedba plana promaknuća djelatnih vojnih osoba u 2008.	98
Pregled podataka o sudjelovanju pripadnika/ca OS RH u mirovnim misijama UN-a i EU-a	99
Plan i izvršenje obrambenog proračuna	101
Ostvareni prihodi i primici Ministarstva obrane	101
Izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane po računima	101
Izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane po proračunskim glavama	102
Pregled izvršenja proračuna po većim projektima	102
Pregled izvršenja po proračunskim kategorijama	103
Pregled vojnih objekata predanih na korištenje drugim tijelima državne uprave ili lokalne (područne) samouprave te drugim pravnim osobama tijekom 2008.	104
Međunarodne vojne vježbe u kojima su sudjelovali pripadnici OS RH u 2008.	105
Popis podzakonskih akata donesenih tijekom 2008.	106
Pregled strukture Oružanih snaga Republike Hrvatske	107

SAŽETAK

Tradicionalna vojna prijetnja sigurnosti državama jugoistočne i srednje Europe nije izražena, ali istovremeno, sve više dolaze do izražaja nevojne prijetnje globalnog karaktera. Izraženije prijetnje posljedica su nestabilnosti u rubnim europskim područjima te područjima sjeverne Afrike, Bliskog istoka, srednje Azije i Kavkaza. Analiza sigurnosnog okruženja Republike Hrvatske ukazuje na malu vjerojatnost konvencionalnih prijetnji, ali istodobno povećan rizik od organiziranog kriminala, proliferacije oružja za masovno uništavanje, međunarodnog terorizma te ostalih nekonvencionalnih prijetnji. U takvim okolnostima odvija se nastavak reforme obrambenog sustava odnosno prilagodba i razvoj sposobnosti obrambenog sustava sukladno potrebama Republike Hrvatske i članstvu u NATO-u.

Temeljni dokumenti kratkoročnog karaktera u kojima je formulirana obrambena politika Republike Hrvatske su *Godišnje smjernice obrambenog planiranja* koje usvaja ministar obrane te Godišnji nacionalni program (Annual National Programme – ANP) za članstvo u NATO savezu, koji usvaja Vlada Republike Hrvatske u kontekstu NATO-ova Akcijskog plana za članstvo (*Membership Action Plan – MAP*).

Republika Hrvatska je, uspješno provodeći sveobuhvatne reforme dobila pozivnicu za članstvo na sastanku na vrhu NATO-a u Bukureštu 4. travnja 2008. godine, čime je ispunjen jedan od hrvatskih strateških vanjskopolitičkih ciljeva. Dobivanjem pozivnice za članstvo Republika Hrvatska je prepoznata kao vjerodostojan partner spreman pridonijeti zajedničkim ciljevima Saveza.

Nakon okončanja Pristupnih razgovora, Republika Hrvatska izradila je i uručila NATO-u Raspored aktivnosti u funkciji dovršenja reformi obrambenog sustava (*Timetable for Reform*), u kojem su određeni precizni rokovi dovršetaka preostalih procesa prilagodbe sustavima, procedurama i standardima Saveza, u razdoblju prije i nakon ulaska u članstvo.

Nastavljene su aktivnosti razrađene provedbenim planovima Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2006. – 2015. (u daljnjem tekstu *DPR*) u šest funkcionalnih područja: upravljanje osobljem, međunarodna vojna suradnja, opremanje i modernizacija, gospodarenje nekretninama, strateške komunikacijske mreže i informatizacija Ministarstva obrane (MO) i Oružanih snaga Republike Hrvatske (OS RH) te istraživanje i razvoj.

Nastavljeni su procesi smanjenja brojnog stanja i poboljšanje strukture osoblja, započeto dragovoljno služenja vojnog roka. U okviru MAP-a Republika Hrvatska je u 2008. zaključila svoj šesti ciklus za 2007./2008. te u rujnu 2008. predala i svoj posljednji, sedmi po redu, Godišnji nacionalni plan (*Annual National Plan – ANP*) 2008 – 2009. Posljednji ANP se nadovezuje na Raspored aktivnosti u funkciji dovršenja reformi obrambenog sustava uručen saveznicima u Bruxellesu u lipnju 2008. te se nastavlja na dostignuća svih prethodnih ciklusa MAP-a. Prema rezultatima ovih procjena Republika Hrvatska je postigla značajne rezultate u provedbi obrambenih reformi, približavanju standardima Saveza te razvoju obrambenih sposobnosti.

U okviru jačanja upravljačkih funkcija u Ministarstvu obrane provedeno je više revizija poslovnih procesa koji predstavljaju podlogu i obvezu za pokretanjem aktivnosti i promjena u smjeru uklanjanja uočenih slabosti.

Nastavljeno je pružanje potpore i aktivno sudjelovanje u nastojanjima međunarodne zajednice na jačanju međunarodnog mira i stabilnosti kao trajno opredjeljenje hrvatske sigurnosne i obrambene politike. Povećan je doprinos UN-ovim mirovnim operacijama u kojima trenutno sudjeluje 133 pripadnika OS RH raspoređenih u 11 operacija. Od 2008. godine Republika Hrvatska po prvi put sudjeluje u mirovnim operacijama UN-a s vojnom postrojbom, satnijom u operaciji UNDOF na Golanskoj visoravni. Osim toga Republika Hrvatska je prvi put uključena u vojnu operaciju Europske unije u Republici Čad i Srednjoafričkoj Republici (Operacija EUFOR Tchad/RCA). Broj angažiranih pripadnika OS RH u mirovnoj operaciji ISAF u Afganistanu povećan je na 277 pripadnika.

Trenutna struktura OS RH rezultat je postupnih organizacijskih promjena provedenih temeljem DPR-a tijekom 2007. i 2008. godine. Pored provedenog preustroja OS RH, nastavljene su promjene u cilju smanjenja brojčane veličine osoblja u OS RH.

Sudjelovanje u NATO/PfP vježbama u zemlji i inozemstvu imalo je važnu ulogu u osposobljavanju pripadnika i postrojbi OS RH za provedbu misija i zadaća. Primjenom NATO-ova Koncepta operativnih sposobnosti kao i sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim operacijama, pokazano je kako su za to određeni dijelovi OS RH interoperabilni sa snagama zemalja članica NATO-a što je ključni preduvjet uspješnog i ravnopravnog sudjelovanja u združenim međunarodnim operacijama.

Obuka je u protekloj godini bila usredotočena na dostizanju interoperabilnosti s NATO-om, te dostizanje i održavanje spremnosti pojedinaca i postrojbi.

Nastavljen je smjer razvoja logističkog sustava OS RH prema racionalizaciji i okrupnjavanju logističkih kapaciteta.

Daljnjim smanjivanjem ukupnog broja vojnih objekata na uporabi, planskom modernizacijom te racionalizacijom korištenja poboljšani su uvjeti rada postrojbi.

Nastavljeni su opsežniji procesi opremanja i modernizacije. Izvršeno je prototipno ispitivanje u sklopu razvoja domaće jurišne puške, nabavljene su dvije raketne topovnjače klase „Helsinki“, u sastav OS RH su uvedeni avioni za početnu obuku pilota ZLIN 242 L (5 kom), helikopteri Mi – 171 Sh (ukupno 10 kom), protupožarni avioni Air Tractor AT-802 (5 kom), a stavljen je u funkciju i radarski sustav FPS 117.

UVOD

Godišnje Izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Izvješće), u skladu s člankom 16. stavkom 5. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02, 58/02 i 76/07), ministar obrane jedanput na godinu dostavlja Vladi Republike Hrvatske. Izvješće Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru u skladu s člankom 8. citiranoga Zakona.

Nesumnjivo najvažniji događaj u 2008. godini je dobivanje pozivnice za punopravno članstvo u NATO-u koja je Republici Hrvatskoj uručena na sastanku na vrhu NATO saveza održanog u travnju 2008. u Bukureštu. Dobivanje pozivnice za punopravno članstvo predstavlja priznanje za Republiku Hrvatsku i posebno, za sve uložene napore u transformaciji obrambenog sustava kako bi udovoljio visokim kriterijima zahtijevane učinkovitosti i interoperabilnosti u ostvarivanju dodijeljenih misija i zadaća.

Protokla godina obilježena je uvođenjem nove opreme, usvajanjem i primjenom doktrinarnih dokumenata, intenzivnim sudjelovanjem u obuci i vježbama pripadnika OS RH s pripadnicima oružanih snaga zemalja NATO te uspješnim i proširenim sudjelovanjem u međunarodnim vojnim operacijama. Postignuća detaljnije opisana u Izvješću potvrđuju daljnji napredak Republike Hrvatske u procesu transformacije OS RH i opravdanost uručivanja pozivnice za punopravno članstvo u NATO-u.

U osam glavnih dijelova Izvješća prikazano je stanje obrambenog sustava i stupanj spremnosti u 2008. godini. Također, prikazani su i glavni upravljački procesi u obrambenom sustavu. U prvom dijelu govori se o općem strateškom kontekstu odnosno o sigurnosnom okružju te aktualnim prijetnjama i rizicima, kao i o interesima i ciljevima Republike Hrvatske i sredstvima njihove zaštite. Drugi dio bavi se stanjem obrambenog sustava od konceptualne i pravne uređenosti, preko glavnih procesa na području obrambene politike i planiranja do spremnosti obrambenog sustava. Treći dio Izvješća detaljno raščlanjuje upravljačke procese u glavnim područjima obrambenog sustava, a četvrti dio se bavi društvenom pozicijom obrambenog sustava odnosima s javnošću te dušebrižničkom djelatnošću. U petom i šestom dijelu izdvojena su glavna postignuća u 2008. godini i pregled realizacije DPR-a, a u

sedmom dijelu naznačeni su glavni pravci razvoja u narednom razdoblju. Osmi dio Izvješća daje prikaz provedbe obrambenih priprema tijekom 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske ovim Izvješćem Hrvatskom saboru i javnosti pruža sliku o svim najvažnijim procesima koji se odvijaju u obrambenom sustavu te, što je najvažnije, o stanju spremnosti obrambenog sustava i mogućnosti odgovora na suvremene ugroze i izazove s kojima se suočava Republika Hrvatska.

1. STRATEŠKI KONTEKST

Globalizacija predstavlja opće obilježje društveno i politički relevantnih procesa suvremenog svijeta. Duboke političke promjene otvorile su velike mogućnosti za povećanje sigurnosti, ali i neminovno dovele do novih nesigurnosti i nestabilnosti. Vjerojatnost tradicionalnih vojnih prijetnji sigurnosti državama jugoistočne i srednje Europe nije izražena, ali istovremeno sve više dolaze do izražaja nevojne prijetnje globalnog karaktera. One su posljedica nestabilnosti u rubnim europskim područjima te područjima sjeverne Afrike, Bliskog istoka, srednje Azije i Kavkaza.

Razumijevajući važnost načela nedjeljivosti sigurnosti, Republika Hrvatska se pozicionira kao odgovorni član međunarodne zajednice, koji doprinosi naporima za osiguranjem mira i stabilnosti te koji se od konzumenta međunarodnih sigurnosnih mehanizama razvio u njihovog aktivnog sudionika, odnosno pružatelja usluga. Pri tome Republika Hrvatska pažljivo i kontinuirano prosuđuje svoje djelovanje s aspekta utjecaja na stanje nacionalne sigurnosti.

Republika Hrvatska trenutno sudjeluje u 11 međunarodnih mirovnih misija Ujedinjenih naroda, u jednoj misiji Europske unije te u operaciji ISAF, koja se pod vodstvom NATO-a provodi u Afganistanu. Sudjelovanje u ISAF-u predstavlja najznačajniji angažman Republike Hrvatske u nekoj od međunarodnih mirovnih misija i jedan je od najkonkretnijih primjera potpore politici i ciljevima Saveza. Dosadašnja iskustva iz angažmana u ISAF-u potvrđuju da su OS RH sposobne za preuzimanje visoko zahtjevnih zadaća u međunarodnim operacijama.

Republika Hrvatska nalazi se u okružju u kojem se još uvijek odvijaju složeni politički procesi, koje nije u potpunosti stabilizirano već predstavlja područje «nedovršene tranzicije». Međutim, u cijeloj regiji su snažno izražene europske i euroatlantske aspiracije čime ona poprima stabilnija i sigurnija obilježja. To Republici Hrvatskoj omogućava intenzivnije sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima s ciljem doprinosa sigurnosti regije i svijeta. Istodobno to podrazumijeva potrebu transformacije njezinog sigurnosno-obrambenog sustava odnosno njegovo uvezivanje u globalni sigurnosni sustav.

U okolnostima rastuće međuzavisnosti djelovanja različitih subjekata međunarodnih odnosa, te kao posljedica toga djelovanja, sigurnosne prijetnje

Republici Hrvatskoj sve više predstavljaju problemi ilegalnog prometa naoružanja, trgovanja ljudima, ilegalnih migracija, razni oblici organiziranog kriminala te prometa opojnim drogama. Iako postoji mala vjerojatnost da Republika Hrvatska može postati jednom od glavnih meta globalnog terorizma, zbog blizine područja mogućih nestabilnosti u jugoistočnoj Europi, takva se mogućnost ne može u potpunosti isključiti.

Uzimajući u obzir sve poznate čimbenike, može se zaključiti kako je relativna strategijska stabilnost najvjerojatniji scenarij koji proizlazi iz trenutnog okružja i međunarodnog položaja Republike Hrvatske. Ovakva ocjena, međutim, ne isključuje potrebu razvijanja odgovarajućih obrambenih sposobnosti, koje se ne mogu razviti u kratkom vremenu (npr. u slučaju pogoršanja političko-sigurnosne situacije). Strateški položaj Republike Hrvatske u posljednjih godinu dana bitno je poboljšao iz najmanje tri razloga:

- Republika Hrvatska je pozvana u punopravno članstvo NATO-a te uspješno okončala pristupne pregovore
- Pregovarački proces pristupanja Europskoj uniji bio je dobio novi zamah te je po prvi puta konkretno naznačen mogući datum njegovog završetka
- Reforma obrambenog sustava izišla je iz «tranzicijske faze», koju je obilježavalo veliko broičano smanjenje i institucionalna rekonstrukcija, te ušla u fazu razvoja novih sposobnosti.

Bez obzira na sve te pozitivne elemente u narednom razdoblju ne smiju se zanemariti izvjesni rizici koji su, prije svega, povezani s aktualnom gospodarskom situacijom. U odnosu na njih treba pronalaziti nove upravljačke pristupe i gledati ih, ne samo kao problem već, prije svega, kao priliku za institucije i cjelokupno hrvatsko društvo, za iznalaženje racionalnijih načina uporabe nacionalnih obrambenih resursa te povećanje odgovornosti i brige za javni interes.

2. STANJE OBRAMBENOG SUSTAVA

2.1. Konceptualna i pravna uređenost obrambenog sustava

Konceptualno i pravno obrambeni sustav Republike Hrvatske uređen je odredbama Ustava Republike Hrvatske, Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Strategijom obrane Republike Hrvatske te Zakonom o obrani, Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, Zakonom o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, Zakonom o proizvodnji, remontu i prometu naoružanja i vojne opreme te nizom drugih zakonskih i podzakonskih akata koji se u pojedinim svojim odredbama ili u cjelini odnose na funkcioniranje obrambenog sustava.

Obrambeni sustav Republike Hrvatske isto tako uređuju i međunarodni ugovori, sporazumi, tehnički dogovori i drugi akti koji se donose u području obrambene i vojne suradnje s drugim državama i međunarodnim organizacijama, a prvenstveno s državama Sjevernoatlantskog saveza.

Nastavljena je analiza i prilagodba pravnih i drugih akata koji uređuju obrambeni sustav Republike Hrvatske. Analizom su obuhvaćeni strateški dokumenti i međunarodni sporazumi. Prilagodba propisa provedena je donošenjem odgovarajućih izmjena i dopuna zakona i podzakonskih propisa iz područja obrane i drugih područja koja se djelomično odnose i na obrambeni sustav.

Od strateških dokumenata donesena je Nacionalna strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma („Narodne novine“ broj 139/08) i započet je rad na izradi nove Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strategije obrane Republike Hrvatske i Vojne strategije, a izrađuje se i Koncept transformacije civilne obrane u sustav upravljanja u izvanrednim/kriznim situacijama.

Donošenjem zakonskih propisa koji izravno uređuju obrambeni sustav ili znatno utječu na procese u obrambenom sustavu tijekom 2008. godine uređena su područja proizvodnje, remonta i prometa naoružanja i vojne opreme, izvoza i uvoza robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava, reguliranja izvoza robe s dvojnomo namjenom, eksplozivnim tvarima te prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba. Zakonskim propisima u području sigurnosti prometa na cestama,

elektroničkim komunikacijama, javnoj nabavi, humanitarnom razminiranju, zaštiti prirode, nadzoru državne granice, sprječavanja sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti te izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika koji djelomično utječu i na procese u obrambenom sustavu omogućeno je daljnje poboljšanje djelovanja obrambenog sustava u cjelini.

Donošenjem uredbi, pravilnika i odluka izvršena je unutarnja regulacija procesa kojom se uređuju nadležnosti i rad u vitalnim područjima obrambenog sustava. Popis uredbi, pravilnika i odluka nalazi se u Dodatku ovog Izvješća.

Obzirom na utvrđenu potrebu temeljite pravne prilagodbe budućem članstvu u NATO-u izvršena je analiza ustavnih odredaba i započet je rad na izradi novog Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Donesena je Uredba o unutarnjem ustrojstvu Stalne misije Republike Hrvatske pri Sjevernoatlanskom savezu kojom se definira organizacijska struktura Misije i nadležnosti pojedinih dijelova Misije. Uredbom je definiran položaj Odjela za političke poslove, Odjela za obrambenu politiku, Vojnog predstavništva, Odjela za podregistar i Odjela za administrativno-tehničke poslove Misije.

Paralelno s tim, napravljena je i analiza poslovnih procesa i izrađuje se novi ustroj Ministarstva obrane koji će biti usklađen s novo nastalim okolnostima u svezi s pristupanjem NATO-u i dostignutim višim stupnjem razvoja obrambenog sustava. Isto tako je izrađen prijedlog niza podzakonskih akata iz područja Obalne straže i područja vojnog zračnog prometa koji su u završnoj fazi međuresornog usklađivanja.

Bilateralna obrambena suradnja s državama partnerima u NATO savezu: Češkom Republikom, Republikom Latvijom, Saveznom Republikom Njemačkom, Kraljevinom Belgijom, Republikom Poljskom i Republikom Mađarskom iskorištena je i za analizu propisa i drugih akata koji uređuju obrambeni sustav Republike Hrvatske u cilju njihove prilagodbe NATO standardima i pravnoj stečevini EU.

Tijekom razgovora s predstavnicima država partnera analizirani su i međunarodni sporazumi koje je Republika Hrvatska sklopila radi ispunjavanja svojih međunarodnih obveza i budućih obveza na tom planu u cilju nastavka i jačanja suradnje u obrambenom području.

U svezi sa sudjelovanjem pripadnika OS RH u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, posebno sa sudjelovanjem hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji UN-a na Golanskoj visoravni (UNDOF) i u vojnoj operaciji Europske

unije u Republici Čadu i Srednjoafričkoj Republici (Operacija EUFOR Tchad/RCA), Republika Hrvatska je pristupila sklapanju novih odnosno mijenjanju i dopunjavanju memoranduma o suglasnosti i tehničkih dogovora za pojedine aktivnosti u inozemstvu, a usuglašeni su Standardni operativni postupci (SOP) i Pravila za uporabu snaga (*Rules of engagement* – ROE) kojima se definiraju načini postupanja i ujedno utvrđuju ograničenja ili restrikcije za postupanje pripadnika OS RH u inozemstvu u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske.

U svezi sa održavanjem međunarodnih vojnih vježbi odnosno sudjelovanjem pripadnika OS RH u međunarodnim vojnim vježbama tijekom 2008. godine izrađeni su odgovarajući pravni akti neophodni za njihovu provedbu.

U travnju 2008. godine potpisan je Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o pravnom položaju snaga Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj koji je Zakonom potvrđen u Hrvatskom saboru i stupio na snagu 20. kolovoza 2008.

Ministarstvo obrane je u 2008. godini nastavilo s pravnim uređenjem pojedinih područja međunarodne vojne suradnje sklapanjem odgovarajućih međunarodnih akata za izvršavanje ili sklapanje međunarodnih ugovora kao što je primjerice Tehnički sporazum između ministarstava obrane Republike Hrvatske i Talijanske Republike o suradnji na području vojnih geoprostornih podataka koji je potpisan 25. studenoga 2008.

Nastavljajući s aktivnom ulogom Republike Hrvatske u području nadzora naoružanja, nakon dvogodišnjih priprema i pregovora, tijekom Konferencije održane u Oslu 3. prosinca 2008. potpisana je Konvencija o kazetnom streljivu. Konvenciju je do sada podržalo 107 država, a 94 države su postale njene države potpisnice. Očekuje se kako će Republika Hrvatska biti među prvim državama koje će ratificirati Konvenciju.

Radi pravnog uređenja prijevoza klasificiranog materijala između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Vrhovnog zapovjedništva savezničkih snaga za Europu (SHAPE) potpisan je Memorandum o suglasnosti.

Isto tako Ministarstvo obrane je pripremilo ili sudjelovalo u pripremi pravnih akata koji su potrebni radi uključivanja u pojedine regionalne inicijative, forume i aktivnosti kao što su: Tehnički sporazum između ministarstava obrane Republike Hrvatske i Talijanske Republike o upućivanju hrvatskog časnika za vezu u Zapovjedništvo Multinacionalnih kopnenih snaga (*Multinational Land Forces*

Headquarters – MLF HQ), Pismo namjere u cilju uključivanja OS RH u zajedničku borbenu skupinu EU (*EU Battlegroup – EUBG*), Sporazum o koordinacijskom odboru Foruma ministara obrane zemalja jugoistočne Europe (*Southeastern Europe Defence Ministerial – SEDM*), Memorandum o suglasnosti o suradnji u radu Središta za obuku za mirovne operacije u Bosni i Hercegovini te akti koji su u svezi s uključivanjem u NATO Vojno medicinsko središte izvrsnosti (NATO MIL MED COE).

2.2. Obrambena politika i planiranje

Obrambena politika, kao sastavnica sigurnosne politike Republike Hrvatske, razvija se i provodi u okvirima zadanim Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strategijom obrane Republike Hrvatske i Programom Vlade Republike Hrvatske 2008.-2011. godine.

Ciljevi i prioriteti obrambene politike proizlaze iz strategijskih opredjeljenja i dugoročnih razvojnih projekcija postavljenih Strateškim pregledom obrane, DPR-om i provedbenim planovima, a njihova artikulacija i operacionalizacija odvija se u skladu s raspoloživim resursima i stanjem u obrambenom sustavu.

Tijekom 2008. godine obrambena politika bila je usredotočena na pružanje punog doprinosa intenzivnim nastojanjima Republike Hrvatske uključivanju u NATO i EU, nastavak obrambenih reformi, s ciljem reorganizacije i uspostavljanja moderne strukture obrambenog sustava te na promicanje međunarodne i regionalne stabilnosti i sigurnosti.

Nastavljena je intenzivna suradnja sa zemljama iz istočnoeuropskog, srednjeeuropskog i sredozemnog regionalnog okružja, s naglaskom na bilateralnu suradnju sa susjedima, koja uključuje potporu obrambenim reformama u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji. Također, nastavljena je provedba vrlo aktivne uloge u brojnim regionalnim inicijativama.

Prioriteti obrambene politike u 2008. godini bili su realizacija ciljanih operativnih sposobnosti, sukladno razvojnim planovima i planovima implementacije partnerskih ciljeva, poboljšanje obrambenog upravljačkog procesa racionalizacijom planskog dijela, poboljšanje programiranja, uspostavljanje veće operativnosti i nadzora provedbe odluka, te veća efektivnost uporabe ljudskih, financijskih i materijalnih resursa. Republika Hrvatska je tijekom 2008. povećanjem svog

kontingenta nastavila s jačanjem potpore međunarodnim naporima uspostave stabilnosti i obnove Afganistana.

U okviru Procesa planiranja i raščlambe (*Planning and Review Process – PARP*), Republika Hrvatska je nastavila s procesom implementacije partnerskih ciljeva započetim još tijekom 2007. godine. Pritom je naglasak bio na opremanju i obuci postrojbi deklariranih za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama, na implementaciji partnerskih ciljeva vezanih uz učenje stranih jezika te na obuci osoblja iz svih triju grana OS RH za sudjelovanje u multinacionalnim zapovjedništvima u skladu s NATO standardima.

2.3. Spremnost obrambenog sustava

2.3.1. Oružane snage Republike Hrvatske

Tijekom 2008. u OS RH je provedeno organizacijsko konsolidiranje, opremanje i osposobljavanje postrojbi i zapovjedništava. Najznačajnije aktivnosti OS RH bile su sudjelovanje u mirovnim operacijama, provedba aktivnosti u potpori civilnim institucijama te planiranje i provedba vojnih vježbi i međunarodnih vježbi u okviru međunarodne vojne suradnje.

2.3.1.1. Misije i zadaće Oružanih snaga

Temeljem usvojenog DPR-a, OS RH imaju četiri temeljne misije i zadaće: zaštita suvereniteta Republike Hrvatske, obrana Republike Hrvatske i saveznika; sudjelovanje u operacijama odgovora na krize u inozemstvu; sudjelovanje u mjerama izgradnje sigurnosti i povjerenja; te pomoć civilnim institucijama u zemlji.

Provedbom DPR-a OS RH nastavljaju razvijati operativne sposobnosti za provedbu dodijeljenih misija i zadaća.

Prva misija

U potpori provedbe zaštite suvereniteta Republike Hrvatske i teritorijalne cjelovitosti, obrane Republike Hrvatske i saveznika, provode se daljnji koraci u prijelazu s individualne na kolektivnu obranu. Donesena je odluka o nepozivanju novaka na obvezno služenje vojnog roka i uspostavljeno je dragovoljno služenje vojnog roka. Početkom studenoga 2008. godine u OS RH je na dragovoljno služenje vojnog roka upućena prva generacija dragovoljnih ročnika. Najvećim dijelom je izvršena popuna OS RH po novom ustroju.

Druga misija

U okviru provedbe druge misije, sudjelovanja u operacijama odgovora na krize u inozemstvu, OS RH su tijekom 2008. godine aktivno sudjelovale u 13 međunarodnih mirovnih misija UN-a (tijekom 2008. godine završeno je sudjelovanje u dvije međunarodne mirovne misije UN-a), NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu te u mirovnoj operaciji EUFOR/TChad/RCA pod ingerencijom Europske unije. Krajem 2008. godine, u misijama izvan teritorija Republike Hrvatske, svakodnevno se nalazilo oko 450 pripadnika OS RH.

Treća misija

Sudjelovanje u mjerama izgradnje sigurnosti i povjerenja odvijalo se kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju, regionalne inicijative, Američko-jadransku povelju te kroz razvoj Praških sposobnosti (*Prague Capabilities Commitment – PCC*, koncept razvoja zajedničkih sposobnosti usvojen na sastanku na vrhu NATO-a u Pragu 2002. godine).

Četvrta misija

Pripadnici OS RH aktivno su pružali pomoć civilnim institucijama u zemlji sudjelovanjem u protupožarnoj sezoni, logističkoj potpori, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba, hitnom prevoženju organa za transplantaciju, potragama i spašavanju u brdsko-planinskim nepristupačnim prostorima, spašavanju na moru te u ispomoći u izgradnji komunalne infrastrukture.

Za potrebe civilnih struktura provedene su ukupno 33 inženjerijske zadaće u ispomoći izgradnji komunalne infrastrukture (izgradnja i sanacija cesta, izgradnja mostova, uređenje okoliša, sanacija divljih deponija i dr.) te na uređenje i izgradnji sportskih igrališta.

Tijekom 2008. godine na uporabi za potrebe civilnih struktura bilo je trideset i sedam (37) vojnih mostova od čega je trideset i šest (36) lansirnih mostova i jedan (1) pontonski most. Ukupna dužina mostova je 1097 metara. Izvršavanjem zadaća za potrebe civilnih struktura tijekom 2008. ostvareno je ukupno 7.306 m/h (moto sati rada) i 138.541 č/h (čovjek sati rada).

Kao i dosadašnjih godina nastavljeno je pružanje potpore zdravstvenom sustavu u Republici Hrvatskoj preko usluga prevoženja ranjenih, unesrećenih i teško

oboljelih te hitnih prevoženja organa za transplantaciju. Većina ovih prevoženja provedena je u priobalju i s jadranskih otoka u KBC Split i Zagreb. U 2008. godini prevezeno je 385 pacijenata i 898 pratilaca. Za ovu zadaću provedena su 1098 leta, a utrošeno je 377:40:00 sati naleta. Financijska vrijednost za ostvarene sate naleta za ovu namjenu iznosi 2.107.523,67 kuna. Angažiranje protupožarnih zrakoplova u potpori protupožarne sezone raste iz godine u godinu, a u 2008. godini ono je povećano zahvaljujući opremanju s novih pet protupožarnih zrakoplova tipa AT-802A FIREBOSS. Tijekom 2008. godine zrakoplovstvo je interveniralo na požarištima obavljajući 13225 letova i prevoženjem 1512 gasitelja. Za provedbu ovih zadaća realizirano je 2318:15:00 sati naleta zrakoplova. Ovi podaci, uz činjenicu da se uz ovako visoku razinu aktivnosti nije dogodio niti jedan izvanredni događaj s većom materijalnom štetom ili ozljedom ukazuju na visoko postignuće i profesionalnost posada zrakoplova. Financijska vrijednost angažiranja HRZ-a i PZO-a za provedbu protupožarnih zadaća, uključujući vrijednost nabavljane opreme i zrakoplova, te materijalne troškove osoblja i druge troškove iznosi za 2008. godinu 535.928.609,95 kuna.

Zadaće traganja i spašavanja provedene su u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje. Najveći broj od ukupno 81 leta zrakoplova odnosio se na traganje i spašavanje na kopnu, pretežno u brdsko-planinskim nepristupačnim prostorima, a manji dio na traganje i spašavanje na moru. Za ove zadaće korišteni su helikopteri Mi-8 MTV1, Mi-171 Sh, Bell-206 i avioni PC-9, a ukupan nalet za ove zadaće iznosio je 49:50:00 sati, što financijski iznosi 288.543,47 kuna.

Hrvatska ratna mornarica (HRM) već dugi niz godina sudjeluje u pomoći civilnim strukturama sukladno zahtjevima i vlastitim mogućnostima. U 2008. godini provedene su aktivnosti potpore stanovništvu otoka u opskrbi pitkom vodom u sušnim ljetnim mjesecima (izvršena popuna sa 1650 m³ vode), sudjelovanja i potpore u akciji traganja i spašavanja potonulog zrakoplova Piper PA-44-180 Semiole, njemačke škole za uvježbavanje pilota INTERKOKPIT u akvatoriju Dugog otoka, pomoć u organizaciji i provedbi jedriličarskih regata, maratona i drugih sportskih takmičenja (četnaest aktivnosti) te prevoženja za potrebe različitih organizacija, institucija i udruga (78 prevoženja, prevezeno 13982 osobe, 27 motornih vozila te 23 tone tereta).

Ostala potpora civilnim institucijama u zemlji odnosila se na pripremanje hrane, osiguranje prijevoza i utrošak pogonskog goriva te angažiranje 5239 pripadnika OS RH u raznim aktivnostima.

OS RH su redovito i bez odgode provele sve zaprimljene zahtjeve u svezi pružanja potpore Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u provedbi pogreba poginulih i umrlih branitelja iz Domovinskog rata te su do kraja 2008. godine, izvršile ukupno 830 zadaća u kojima je ukupno prosječno angažirano po 19 pripadnika OS RH.

2.3.1.2. Struktura Oružanih snaga

Struktura OS RH prikazana u dodatku Izvješća rezultat je organizacijskih promjena provedenih tijekom 2008. godine. Nastavkom aktivnosti na prilagodba strukture OS RH omogućit će se implementacija ciljane strukture osoblja koja je definirana DPR-om na kraju 2009. godine.

Tijekom 2008. ustrojeno je Zapovjedno operativno središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (GS OS RH). Zapovjedno operativno središte ostvaruje svoju predviđenu ulogu praćenja stanja i aktivnosti OS RH te je u mogućnosti provoditi funkciju zapovijedanja i nadzora nad operacijama u zemlji i inozemstvu.

Dostignuta je prijelazna struktura OS RH, a temeljne značajke promjena su:

- implementirana je nova struktura GS OS RH i pristožernih postrojbi;
- U Hrvatskoj kopненоj vojsci (HKoV) izvršen je preustroj gardijskih brigada, rodovskih postrojbi i Zapovjedništva za obuku i doktrinu;
- Hrvatska ratna mornarica je nastavila ustrojavanje Obalne straže i reorganizaciju logističko-potpornog dijela strukture;
- Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana izvršilo je prelazak na funkcioniranje sustava s dvije zrakoplovne baze i nastavljena je daljnja prilagodba potpornog dijela strukture.
- Zapovjedništvo za potporu (ZzP) dovršilo je reorganizaciju i preuzete su logističke i ostale potporne zadaće. Pred dovršetkom je proces izdvajanja Zrakoplovno tehničkog zavoda (ZTZ) iz sustava OS RH i njegovog organiziranja kao trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske.

2.3.1.3. Stanje vojnih sposobnosti

Razvoj vojnih sposobnosti zacrtan je DPR-om i usmjeren prema pripremi OS RH za provedbu misija i zadaća.

Nastavljene su aktivnosti na razvijanju sposobnosti za ocjenjivanje spremnosti NATO deklariranih snaga po konceptu operativnih sposobnosti ocjenjivanja i povratne informacije (*NATO Operational Capabilities Concept Evaluation & Feedback – OCC E&F*). Na vojnoj vježbi CRONEL '08 ocjenjene su sposobnosti deklariranih snaga OS RH (HKoV-a, HRZ-a i PZO-a i ZzP-a) za NATO vođene operacije. Pod stručnim ocjenjivanjem certificiranih ocjenjivača NATO-a po konceptu OCC E&F deklarirane snage dokazale su zahtijevanu razinu interoperabilnosti za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama.

Primjenom koncepta operativnih sposobnosti i sudjelovanjem u međunarodnim operacijama OS RH dokazuju svoju interoperabilnost sa snagama zemalja članica NATO-a.

Pravodobna raspoloživost snaga

Od 1. listopada 2008. godine ustrojene su Snage brzog odgovora s temeljnom zadaćom spremnosti interveniranja unutar 24 sata u mogućim izvanrednim situacijama. Snage brzog odgovora OS RH ustrojene su kako je definirano u DPR-u sa zadaćama potpore civilnim strukturama Republike Hrvatske u sprečavanju i uklanjanju posljedica izvanrednih situacija uzrokovanih prirodnim i tehničkim nesrećama i katastrofama, potpore Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje (DUZS) u aktivnostima zaštite i spašavanja, potpora nadzoru državne granice na kopnu te potpore snagama u provedbi nadzora i zaštite morskih, pomorskih prostora i na kojima Republika Hrvatska ima puni suverenitet ili suverena prava.

Sposobnost zapovijedanja i nadzora

Sustav zapovijedanja i nadzora dostigao je planiranu razinu sposobnosti za izvršenje zadaća na teritoriju Republike Hrvatske.

Vojno-obavještajni sustav spreman je i sposoban pružati ukupnu obavještajnu, protuobavještajnu i sigurnosnu potporu sustavu zapovijedanja i nadzora u cijelom spektru operacija koje mogu, sukladno DPR-u, biti dodijeljene zapovjedništvima i postrojbama.

Provedena je nadogradnja tehničkim poboljšanjima na stacionarnom komunikacijskom sustavu u potpori zapovijedanja i nadzora.

Sposobnost zapovijedanja i nadzora snagama u NATO operacijama izvan teritorija Republike Hrvatske se poboljšava ali kako pojedine dijelove potrebne opreme i sustava nije moguće nabaviti do ulaska u NATO, tražene operativne sposobnosti nije niti moguće u potpunosti dostići, prije ispunjenja tog uvjeta. Dijelovi naših postrojbi osiguravaju se kapacitetima vođenja i zapovijedanja multinacionalnih postrojbi u čijem se sastavu nalaze.

Kroz suradnju s NATO timom za integraciju zapovjedno informacijskog sustava u NATO CIS definiraju se obveze, zadaće i potrebno opremanje u pripremi ovog sustava za uvezivanje u NATO C2 (NATO zapovijedanje i nadzor) sustav.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana, u funkciji motrenja zračnog prostora, sposobnost razvija u okviru projekta „NEBO“. Završetkom uvezivanja radara i završnim testiranjima potvrđena je funkcionalnost radarskog sustava čime je ostvaren značajan doprinos sustavu zapovijedanja i nadzora.

Ministarstvo obrane je odbilo prijem radara „Enhanced Peregrine“, nabavljenih u sklopu projekta „MORE“ procjenjujući da njegove deklarirane karakteristike ne zadovoljavaju tražene tehničko-taktičke značajke te kao takav ne može biti primljen na uporabu u OS RH. Ostaje pravni spor s proizvođačem, koji će se pokušati rješavati s novim vlasnikom, talijanskom koncernom „Finmeccanica“, koji je obavio preuzimanje dosadašnjeg dobavljača radarskog sustava, američke tvrtke „DRSTC“.

Predstoje razgovori s novim vlasnikom o uklanjanju nedostataka na radarskom sustavu i nastavak postupka primopredajnih ispitivanja ili, ako to ne bude moguće, onda pokušaj pravnog rješavanja spora.

U međuvremenu, nadzor mora provodi se s postojećim radarskim sustavom GEM 2050XS, raspoređenim na devet lokacija duž jadranske obale, koji će se dovesti na višu operativnu razinu međusobnim umrežavanjem.

Isto tako, slijedi instaliranje komplementarnog radarskog sustava na pozicijama na kojima su instalirani Enhanced Peregrine radari od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, u okviru projekta izgradnje hrvatskog sustava za nadzor pomorskog prometa, koji će služiti i za potrebe Ministarstva obrane.

Također, Jadransko more se dodatno radarski pokriva s dva radarska sustava FPS 117, koji su raspoređeni na Učkoj i na Pelješcu, u okviru sustava za nadzor zračnog prostora, koji je već predan na uporabu OS RH.

Sposobnost iskorištavanja informacijskog prostora

Stanje informacijsko-komunikacijskog sustava podupire iskorištavanje informacijskog prostora. Provode se aktivnosti na povećanju informacijske sigurnosti i zaštite komunikacijsko-informacijskih sustava u postrojbama OS RH u zemlji i inozemstvu, a dostignuta razina sposobnosti provjerava se i održava kroz provedbu vojnih vježbi. Vojnoobavještajni sustav preko suradnje s drugim obavještajnim i sigurnosnim agencijama razvija sposobnost prikupljanja, obrade i distribucije informacija od interesa za OS RH. Ustrojene su organizacijske cjeline OS RH u potpori obavještajnom sustavu.

U sklopu nacionalnog kontingenta u operaciji ISAF djeluje nacionalni obavještajni element sa zadaćom osiguranja obavještajne potpore.

Sposobnost razmještaja snaga i mobilnost

Snage su obučene za razmještanje i transport kopnom, zrakom i morskim putem kroz integriranu gransku obuku.

Ograničavajući faktor za mobilnost u području operacija je slaba balistička zaštićenost što će biti otklonjeno planiranim opremanjem s BOV-om pješastva kroz naredno razdoblje.

Strategijski zračni transport u međunarodnim operacijama planiran je i proveden angažiranjem vanjskih usluga, a taktički transport i pokretljivost u području operacija zasniva se na angažiranju i preraspodjeli raspoloživih transportnih kapaciteta OS RH koji su dodijeljeni postrojbama u međunarodnim vojnim operacijama.

Sposobnost razmještaja i upućivanja postrojbi inženjerije u operacije izvan teritorija Republike Hrvatske za sada se razvija samo u dijelu koji se odnosi na deklarirane postrojbe po partnerskim ciljevima.

Uvođenjem u operativnu uporabu novih 10 helikoptera Mi-171 Sh sposobnosti helikopterskog transporta u području operacija su bitno ojačane i unaprijeđene.

Učinkovitost u angažiranju snaga

Provedena je modernizacija automatskog pješačkog strelišta i automatskog tenkovskog strelišta. U postupku je testiranje nove jurišne puške domaće proizvodnje. Za pripadnike koji su angažirani u mirovnoj misiji ISAF osigurano je naoružanje kalibra 5,56 mm.

OS RH imaju resurse i sposobnosti koje mogu biti upotrijebljene u fazi stabiliziranja stanja i održavanja mira. Za tu svrhu OS RH deklariraju i stavljaju na raspolaganje snage koje su opremljene, organizirane i osposobljene za sudjelovanje u dugotrajnijim međunarodnim združenim operacijama održavanja mira i stabilizacije, tijekom kojih se mogu očekivati sukobi niskog do srednjeg intenziteta.

Nastavljene su aktivnosti u potpori razvoja učinkovitosti u angažiranju snaga kroz provedbu zajedničkih vježbi i uvježbavanja postrojbi OS RH čime je podignuta razina interoperabilnosti.

Održivost snaga i sposobnost vođenja dugotrajnih operacija

Održivost snaga i sposobnost izvođenja dugotrajnih operacija dostignuta je prema sljedećem:

- Razina samostalne logističke održivosti (do 3 dana) postrojbi HKoV-a u operacijama i aktivnostima u zemlji s osloncem na vlastite kapacitete i civilne kapacitete na teritoriju Republike Hrvatske u najvećoj mjeri je dostignuta,

- Postrojbe angažirane u međunarodnim vojnim operacijama imaju sposobnost početne samoodrživosti za djelovanje bez popune tijekom 7-30 dana od dana upućivanja u operaciju,

- Kroz angažiranje Nacionalnog elementa potpore u međunarodnim vojnim operacijama provodi se koncept logističke potpore oslanjanja na široki spektar načina osiguranja logističke potpore (oslonac na vlastite kapacitete, kapacitete teritorija, kapacitete savezničkih oružanih snaga, kapacitete ugovornih dobavljača te kapacitete zemlje-domaćina).

Snage HKoV-a provjeravale su i razvijale sposobnost izvođenja dugotrajnih operacija kroz simulacije u Simulacijskom središtu do razina namjenski organizirane bojne i namjenski organizirane brigade.

Logistička održivost postrojbi u operacijama i aktivnostima u zemlji osigurava se vlastitim snagama kroz sustav terenske logistike (logističke satnije i vodovi u organskom sastavu postrojbi HKoV-a i logistička pukovnija) i stacionarni logistički sustav (opslužne postrojbe Zapovjedništva za potporu, opslužništva poligona i domovi zapovjedništva) s osloncem na vlastite i civilne kapacitete na teritoriju Republike Hrvatske.

Snage HKoV-a koje se upućuju u misije izvan teritorija Republike Hrvatske oslanjaju se na Nacionalni element potpore (NEP) koji je strukturiran i djeluje kao ispostava Zapovjedništva za potporu. Nakon odlaska postrojbe u područje djelovanja sve nadležnosti logističke potpore ima NEP koji provodi potrebnu logističku potporu.

Sposobnost preživljavanja i zaštite snaga

Sposobnost preživljavanja i zaštite snaga osigurava se provedbom niza aktivnosti, postupaka i mjera, od kojih su najznačajnije kvalitetna i realistična obuka, preduputna obuka, dosljedna primjena svih mjera koje određuju propisi Republike Hrvatske, a koji se odnose na zaštitu života i zdravlja pojedinca, opremanje postrojbi opremom koja ispunjava zahtjeve balističke i druge zaštite, pravodobno provođenje zdravstvenih, psiholoških i sanitarnih mjera te provođenje obavještajno sigurnosnih mjera i priprema.

Težište u razvoju sposobnosti preživljavanja i zaštite snaga provedbom obuke i opremanja usmjereno je prema osposobljavanju snaga koje sudjeluju u međunarodnim operacijama.

Uz sve uložene napore zaštite pripadnika OS RH u obavljanju svakodnevnih zadaća i zadaća u međunarodnim vojnim operacijama poduzimaju se i preventivne mjere smanjivanja broja izvanrednih događaja.

2.3.1.4. Obuka i izobrazba

Razvoj doktrina i obuka

U tijeku je izrada Združene doktrine OS RH temeljem usvojene nove Savezničke združene doktrine – AJP 01(C). Temeljni cilj *Združene doktrine OS RH* je osigurati temeljno polazište za planiranje i provedbu združenih operacija.

Pokrenuta je izrada *Združene logističke doktrine OS RH*, krovnog dokumenta logistike OS RH koji opisuje logističke sustave i služiti će kao temelj za njihovo usmjeravanje u daljnjoj razradi doktrina i doktrinarnih priručnika. Ujedno se ovim dokumentom teži postizanju interoperabilnosti s NATO snagama u dijelu logistike.

Obuka postrojbi svih razina temeljila se na obuci za zadaće postrojbe, granskim doktrinama i iskustvima modernog ratovanja. Težilo se postizanju izvrsnosti postrojbe u cjelini te spremnosti za učinkovito djelovanje u okviru postrojbi viših razina.

Pojedinačne obuke bila je usmjerena na osposobljavanje pojedinaca za brzo i kvalitetno uključivanje u obuku postrojbi na svim razinama, integriranje stečenih znanja i vještina u višerodnu obuku te preuzimanje uloge obučavatelja.

U Središtu za temeljnu obuku Požega započela je po prvi put provedba temeljne vojne obuke za dragovoljne ročnike, a u obučnoj bojni Pješačke pukovnije provedena je specijalistička vojna obuka. Dragovoljni ročnici osposobljavaju se u temeljnim i specijalističkim vojnim znanjima i vještinama u rodu pješništva.

Provođena je letačka obuka na novim helikopterima Mi-171 Sh i avionima AT-802A FIREBOSS te avionima za početnu obuku ZLIN-242 L s ciljem njihovog uvođenja u operativnu uporabu.

U tijeku su i završne pripreme za upućivanje u mirovnu misiju KFOR na Kosovu u kojoj OS RH sudjeluju s dva helikoptera i 20 pripadnika. Provođi se i intenzivna obuka u noćnom letenju i obuka posada helikoptera kao priprema za misiju. Uz sve to ovi su helikopteri sudjelovali u velikom broju vježbi i vježbovni aktivnosti OS RH kao i na nekoliko međunarodnih vojnih vježbi. Upućivanje u ovu mirovnu misiju očekuje se u prvoj polovici 2009. godine.

Za potrebe logistike organizirano je ukupno 45 različitih logističkih tečajeva i funkcionalnih obuka, koje je pohađalo ukupno 687 polaznika.

Izobrazba

Sustav vojnog školovanja pored provedbe redovite izobrazbe u Ratnoj školi, Zapovjedno stožernoj školi, Časničkoj školi, Dočasničkoj školi i Školi stranih jezika bio je usmjeren i davao potporu sljedećim aktivnostima:

- Prilagodba civilnom sustavu školovanja u skladu s načelima Bolonjske deklaracije i integracija vojnih modula u civilni sustav izobrazbe;
- Provedba obveza predviđenih ANP-om, međunarodne vojne izobrazbe, međunarodne vojne vježbe i drugi oblici međunarodne suradnje;
- Prikupljanje iskustava iz sudjelovanja pripadnika OS RH u NATO operacijama i UN i EU misijama putem sustava „naučenih lekcija“. U nastavne planove i programe prve i druge razine časničke i dočasničke izobrazbe implementirana su iskustva i međunarodnih vojnih operacija;
- Usvajanje STANAG-a (*Standardization Agreement*) kao hrvatskih vojnih normi te njihova implementacija u nastavne sadržaje u Hrvatskom vojnom učilištu;
- Intenzivno učenje stranih jezika. Povedena su STANAG testiranja, uspostavljeni programi učenja njemačkog i francuskog jezika, te provedeni brojni specijalizirani tečajevi engleskog jezika;

- Pokretanje znanstveno nastavnih projekata s ciljem izrade nastavne i didaktičke literature za potrebe vojno obrazovnog procesa.

Planirana su i provedena školovanja na svim razinama časničkih i dočasničkih slijedno-rastućih izobrazbi te funkcionalne izobrazbe. Strategijsku izobrazbu - Ratnu školu polazi 14 visokih časnika (1 žena, 3 strana polaznika), Zapovjedno-stožernu izobrazbu polazi 40 časnika (3 žene, 4 strana polaznika), Temeljnu časničku izobrazbu 88 časnika (9 žena), Naprednu časničku izobrazbu 60 časnika (6 žena). Visoku dočasničku izobrazbu polazi 14 dočasnika (4 strana polaznika), Napredna i Temeljna dočasnička izobrazba provodi se u dva naraštaja te se procjenjuje da će istu završiti oko 180 dočasnika.

2.3.1.5. Logistički sustav

Implementacijom Koncepta organizacije i funkcioniranja logistike u novom ustroju OS RH uspostavljen je novi sustav logističke potpore, s težištem na pružanju logističke potpore u terenskim uvjetima, koji se temelji na kapacitetima Zapovjedništva za potporu (ZzP). Daljnji razvoj tih kapaciteta bit će jedan od prioriteta logističkog sustava OS RH u predstojećem razdoblju. Logističke postrojbe na taktičkoj i operativnoj razini su u procesu dostizanja pune operativne sposobnosti, kako bi se omogućilo formiranje namjenski organiziranih logističkih postrojbi za potporu operacija u zemlji i inozemstvu.

Težište rada logističkog sustava bilo je na popuni osobljem, obuci i opremanju logističkih postrojbi za provedbu zadaća u području operacija (vodovi za transport, pretovar, kuhanje, terenske usluge, održavanje, opskrbu gorivom, opskrbu vodom te za graditeljske radove), pripreme za provedbu dragovoljnog služenja vojnog roka i osiguranja procesa nabave materijalnih sredstava iz funkcionalne nadležnosti.

Uspostavljen je i novi sustav logističke potpore u stacionarnim uvjetima u vojarnama. Provedba logističke potpore temelji se na kapacitetima opslužništava vojarni, koja su racionalizirana i okrupnjena te novim ustrojem većinom ugrađena u ustroj ZzP-a, uz korištenje vanjskih dobavljača za pružanje usluga.

Logistička potpora postrojbi u stacionarnim uvjetima na razini vojarni, izravno utječe na podizanje borbene spremnosti snaga, te će se nastaviti s razvojem sustava opslužništva odvojeno od razvoja logističke potpore u terenskim uvjetima.

Preustrojem Sanitetske uprave GS OS RH u Odjel za zdravstvo u Upravi za logistiku GS OS RH i preustroja operativnih postrojbi saniteta u granama veći dio

zadaca, poslova i mjerodavnosti iz funkcionalnog područja saniteta, prešao je u odgovornost Vojnog zdravstvenog središta ZzP-a.

Provedenim preustrojem OS RH, logističke postrojbe ukinutih ustrojstvenih cjelina OS RH transformirane su i njihovi se dijelovi, sukladno dinamičkim planovima, ugrađuju u sastav ZzP-a.

Ustrojavanjem ZzP-a, postavljeni su temelji za učinkovitu i ekonomičnu uporabu logističkih kapaciteta, jedinstven nastup prema gospodarstvu, jedinstvenu organizaciju za potporu OS RH angažiranim unutar i izvan Republike Hrvatske te dijelovima stranih oružanih snaga koje su u prolazu kroz Republiku Hrvatsku, sukladno sklopljenim međunarodnim sporazumima.

U cilju osiguranja kontinuirane logističke potpore postrojbi OS RH tijekom preustroja, izrađeni su naputci o logističkoj i zdravstvenoj potpori, čime je regulirano funkcioniranje logističke potpore uvažavajući specifičnosti u organizaciji pojedinih postrojbi. Izrađena je *Uputa o načinu organizacije logističke i zdravstvene potpore hrvatskog kontingenta u misijama i operacijama izvan zemlje* čime je regulirana logistička potpora u postrojbama OS RH koje sudjeluju u međunarodnim vojnim operacijama.

Tijekom 2008. godine trgovačko društvo "Pleter-usluge" d.o.o. Zagreb, preuzelo je pripremu i podjelu toplih obroka na 10 lokacija/vojarni (Gospić, Našice, Karlovac, Požega, Vinkovci, Đakovo, Osijek, Knin i Pula). Do sada je na ovaj način preuzeto ukupno 16 lokacija/vojarni u OS RH.

Uspostavom logističkog sustava osiguravaju se uvjeti za nesmetano i neprekidno funkcioniranje OS RH u ispunjenju svih misija i zadaća.

Logistički sustav OS RH je uz navedene težišne zadaće pružanja logističke potpore postrojbama OS RH u zemlji i inozemstvu, radio na izradi 13 taktičkih studija za provedbu logističke potpore, izradi normizacije za STANAG (*Standardization Agreement*) i NATO dokumente (3 STANAG-a prihvaćena kao HRVN – *Hrvatska vojna norma* u 2008. godini) te ustrojavanju Potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support – HNS*). Dostignuti stupanj razvoja potvrđen je kroz pružanje logističke potpore snagama na međunarodnim vojnim vježbama "MEDCEUR 08" i "COMBINED ENDEAVOR 08" održanih na prostorima vojarnе "Lora" Split i vojarnе "Divulje" u mjesecu svibnju 2008. godine.

Dostignuti stupanj razvoja sposobnosti logističkog sustava osigurava uvjete za provedbu zadaća iz funkcionalne nadležnosti i provedbu svih zadaća u međunarodnim misijama u kojima sudjeluju OS RH. Sustav logistike OS RH znatno je pojednostavljen, s ciljem da dostigne sposobnost izvršenja svih funkcionalnih zadaća racionalnom uporabom ljudskih i materijalnih resursa.

3. UPRAVLJANJE OBRANOM

3.1. Demokratski nadzor nad Oružanim snagama

Polazeći od demokratskih standarda, Republika Hrvatska provodi nadzor nad OS RH promičući model utemeljen na depolitiziranoj vojsci koja prihvaća demokratski nadzor od strane političke vlasti, a posredno i društva u cjelini. U skladu s Ustavom Republike Hrvatske, demokratski nadzor nad OS RH provodi Hrvatski sabor.

3.2. Upravljanje glavnim područjima obrambenog sustava

3.2.1. Međunarodna obrambena suradnja

U području međunarodne obrambene suradnje, naglasak je bio u provedbi bilateralne aktivnosti sa susjednim državama i ukupne regionalne suradnje s ciljem jačanja uzajamnog povjerenja i regionalne sigurnosti te suradnji s državama članicama NATO saveza u procesu uključivanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo u 2009. godini.

Tijekom 2008. godine u sklopu međunarodne obrambene suradnje pripadnici OS RH sudjelovali su u 22 međunarodne vojne vježbe od toga 15 u inozemstvu. Za provedbu ovih vježbi iz financijskog plana Ministarstva obrane utrošeno je 5.122.271,84 kn. Popis međunarodnih vojnih vježbi u kojima su sudjelovali pripadnici OS RH nalazi se u Dodatku ovog Izvješća.

Upućivanjem satnije u misiju UN-a na Golanskoj visoravni Republika Hrvatska je podigla svoj doprinos mirovnim misijama UN-a na novu razinu, jer je po prvi put u jednu od misija UN-a uputila vojnu postrojbu.

3.2.1.1. Bilateralna obrambena suradnja

Planirana bilateralna obrambena suradnja za 2008. godinu sadržavala je manje aktivnosti nego proteklih godina (1027 aktivnosti) koje su bile usredotočene na obrambene prioritete i posebno, hrvatski strateški cilj ulaska u NATO. Sukladno tome, najznačajniji bilateralni partneri bile su članice NATO-a (poglavito SAD – 153 aktivnosti) i susjedne zemlje s kojima je i ostvaren najveći dio bilateralne obrambene suradnje. Ukupno je ostvarena suradnja s 43 države i vojno-diplomatskim zborom akreditiranim u Republici Hrvatskoj.

Sadržaj suradnje sastojao se od sljedećih aktivnosti: razmjena iskustava iz područja obrambene i sigurnosne politike, zajedničke vojne vježbe, posjete stranih brodova, izobrazba i obuka, susreti na dužnosničkim i ekspertnim razinama te vojno-tehnička suradnja.

Ostvaren je veći broj susreta na visokoj razini u Republici Hrvatskoj i bilateralnih posjeta predstavnika Ministarstva obrane inozemnim partnerima, uključujući i bilateralne sastanke na marginama multilateralnih skupova. Potpisano je pet sporazuma sa šest zemalja o suradnji na području obrane (sa SAD-om, Italijom, Bugarskom, Gruzijom, Ukrajinom i Rumunjskom).

3.2.1.2. Multilateralna obrambena suradnja

Ujedinjeni narodi

Tijekom 2008. godine ostvareno je intenzivno angažiranje pripadnika OS RH u mirovnim operacijama UN-a. U lipnju 2008. godine pripadnici OS RH sudjelovali su u 13 mirovnih misija UN-a, čime se Republika Hrvatska našla na prvom mjestu po broju misija među državama davateljicama snaga mirovnog osoblja.

Dovršeni su pregovori s Republikom Austrijom glede sudjelovanja u mirovnoj misiji UN-a na Golanskoj visoravni (UNDOF) te je potpisan Sporazum o razumijevanju i Tehnički sporazum za sudjelovanje u misiji UNDOF, kao i s UN-om.

Po završetku sudjelovanja pripadnika OS RH u mirovnim misijama u Nepal (UNMIN) i Etiopiji i Eritreji (UNMEE) do kojeg je došlo u mjesecu srpnju i kolovozu 2008., Republika Hrvatska nastavila je sudjelovati u 11 mirovnih misija UN-a. Krajem 2008. godine, u misijama UN-a sudjelovala su 133 pripadnika OS RH, od čega 95 pripadnika postrojbe OS RH (prikaz sudjelovanja u mirovnim misijama UN-a nalazi se u Dodatku Izvješća).

Angažiranje pripadnika OS RH u mirovnim misijama UN-a u skladu je s odrednicama DPR-a (predviđeno je sudjelovanje u mirovnim misijama UN-a s najviše 150 pripadnika OS RH odnosno s 50 pripadnika OS RH pojedinačno i s jednom ili dvije postrojbe do veličine voda ili satnije) i s odlukama Hrvatskog sabora¹.

U predstojećem razdoblju planira se sudjelovanje u mirovnoj misiji UN-a u Srednjoafričkoj Republici i Čadu, koja bi nakon završetka mirovne operacije

¹ U 2007. godini Hrvatski sabor je donio dvije odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda, i to od 18. svibnja 2007. ("Narodne novine", broj 53/07) i 13. srpnja 2007. ("Narodne novine" broj 76/07) te dvije odluke u 2008. godini od 28. ožujka 2008. („Narodne novine“, broj 38/2008) te 15. prosinca 2008. („Narodne novine“, broj 148/08).

Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA) trebala nastaviti djelovati pod mandatom UN-a kao MINURCAT.

Sudjelovanje pripadnika OS RH u mirovnim misijama UN-a i dalje će biti u potpori djelovanja Republike Hrvatske kao nestalne članice Vijeća sigurnosti UN-a, a ovisit će o razvoju situacije u području pojedinih mirovnih misija, ukupnoj raspoloživosti osoblja za sudjelovanje u mirovnim operacijama te vojno-političkoj procjeni o potrebi sudjelovanja u određenoj misiji.

Europska unija

Predstavnici Ministarstva obrane su tijekom 2008. godine redovito sudjelovali na sastancima visoke razine: četiri sastanka EU s ministrima obrane zemalja kandidatkinja za članstvo i članica NATO-a koje nisu u EU (Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Republika Turska, Island i Norveška, s tzv. EU trojkom – zemlja koja trenutno predsjedava EU, zemlja koja je u prethodnom mandatu predsjedala EU te zemlja koja se priprema za predsjedanje EU) te četiri sastanka u okviru Vojnog odbora EU (EUMC) u formatu EUMC+5 (sudjeluje Vojni predstavnik Republike Hrvatske pri NATO/EU).

Angažman Ministarstva obrane i OS RH u području Europske sigurnosne i obrambene politike značajno je povećan tijekom 2008. godine. U listopadu 2008. godine slanjem izvidničkog tima od 15 pripadnika OS RH u operaciju EU-a u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR Tchad/RCA) Republika Hrvatska se po prvi puta uključila u vojne operacije EU. Nadalje, Republika Hrvatska je pozvana sudjelovati u vojno-pomorskoj operaciji EU NAVFOR Atalanta – Somalija, koja je početkom prosinca 2008. pokrenuta radi suzbijanja piratstva u vodama ispred obale Somalije. Sukladno DPR-u, koji predviđa doprinos Republike Hrvatske sposobnostima Europske unije za upravljanje krizama, uključujući i sudjelovanje u konceptu borbenih skupina EU (EU *Battlegroups* – EUBG), tijekom 2008. godine nastavljene su aktivnosti u cilju uključivanja u EUBG pod vodstvom Njemačke, koja će biti u *stand-by* statusu u drugom polugodištu 2012. godine. Održana su dva koordinacijska sastanka na kojima su predstavljene inicijalne ponude zemalja sudionica (Republika Hrvatska je ponudila motoriziranu satniju i inženjerijski vod za horizontalne konstrukcije), a trenutno se radi na usuglašavanju Pisma namjere i Memoranduma o suglasnosti, kojima će se formalizirati uspostava ove EUBG.

Nastavljene su aktivnosti vezane uz informiranje i obuku djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH o Europskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ESOP).

OESS

Obrambeno-sigurnosna suradnja u okviru OESS-a i nadalje se odvijala u području provedbe sporazuma o kontroli naoružanja te putem stalnog praćenja i aktivnog sudjelovanja u radu tijela OESS-a koja se bave sigurnosno-obrambenom problematikom, prvenstveno Foruma za sigurnosnu suradnju OESS-a (FSC). Republika Hrvatska uspješno sudjeluje u provedbi Sporazuma „Otvoreno nebo“ (Treaty on *Open Skies*) i Sporazuma o subregionalnoj kontroli (čl. 4. Dayton). Od početka rujna 2008. godine hrvatski i albanski predstavnici u OESS-u pozvani su da kao promatrači sudjeluju na sastancima skupine NATO caucusa (skupina zemalja članica NATO-a koje djeluju unutar OESS-a te međusobno koordiniraju nastup o temama od zajedničkog interesa).

Regionalne inicijative

Na području regionalne obrambene suradnje, djelatnici Ministarstva obrane i pripadnici OS RH aktivno sudjeluju u inicijativama, forumima i procesima, u skladu s utvrđenim prioritetima i smjernicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Republika Hrvatska je sudjelovala na sastancima Političko-vojne radne skupine MLF-a (MLF PMWG) i Političko-vojne upravljačke skupine (PMSG) u sklopu projekta Međunarodnih kopnenih snaga (*Multinational Land Forces – MLF*), koje predstavljaju vojni dio Kvadrilaterale², u statusu promatrača.

U Forumu ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe (*South East Defence European Ministerial - SEDM*), predstavnici Ministarstva obrane i OS RH već osmu godinu redovito sudjeluju na sastancima svih radnih tijela te na sastancima visoke razine. Sukladno zaključcima sa sastanka Koordinacijskog odbora SEDM-a održanoga u travnju 2008. godine u Skopju, prihvaćen je prijedlog SAD-a da se definira buduća uloga i prioriteti SEDM-a. Osnovana je radna skupina koja će izraditi prijedlog redefiniranih ciljeva i daljnjih pravaca razvoja ove inicijative.

Republika Hrvatska je uključena u projekte SEESIM (*South East European Simulation Network*), Projekt vojno-civilne potpore neširenju oružja za masovno uništavanje, kontroli granica i borbi protiv terorizma, SEEDIRET (*Cooperation on Defence Industries, Research and Technology*) i SEMEC (*SEE Military Education Cooperation*).

² Članice su Italija, Mađarska, Slovenija i Hrvatska, dok Austrija ima promatrački status

U Zagrebu je od 23. do 25. rujna 2008. održana radionica „SEESIM 08“.

U okviru *South East European Clearinghouse (SEEC)* inicijative, predstavnici Ministarstva obrane i OS RH redovito sudjeluju na konferencijama SEEC-a, koje su se do sada održavale svakih šest mjeseci, a nadalje će biti jednom godišnje.

Težište suradnje s ostalim članicama u okviru ove inicijative bilo je na poticanju njihovog kontinuiranog rada, a u cilju zadržavanja regionalne odgovornosti za proces suradnje, međusobne koordinacije država članica poradi realizacije zajedničkih projekata od interesa za regiju te informiranje svih relevantnih subjekata o rezultatima i zaključcima koordinacije. Podržan je nastavak razvoja suradnje u okviru konkretnih projekata, a posebice Regionalnog središta za uzgoj i obuku službenih pasa i Roniteljskog obučnog središta. U sljedećem razdoblju prioritetno je definiranje detalja projekata te prezentiranje njihovih mogućnosti ostalim zainteresiranim državama. U ostale regionalne projekte, Ministarstvo obrane će se uključivati nakon što budu donesene odgovarajuće prosudbe da su od interesa za Republiku Hrvatsku.

Ministarstvo obrane nastavlja s potporom rada i afirmiranjem Regionalnog središta za pomoć u provedbi sporazuma o kontroli naoružanja (*Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre – RACVIAC*) kao središta za sigurnosnu suradnju. Upravljačko tijelo RACVIAC-a, *Multinational Advisory Group (MAG)* donijelo je temeljni dokument s novim odrednicama organizacijske strukture i funkcioniranja RACVIAC-a te su u cilju njihove provedbe osnovane i započele s radom Radna skupina za pravni status RACVIAC-a (predsjeda Republika Hrvatska) i Radna skupina za organizaciju (predsjeda Turska). Donesen je i nacrt programa aktivnosti temeljen na potrebama država regije. RACVIAC bi kao Središte za sigurnosnu suradnju bio usmjeren na aktivnosti vezane za borbu protiv terorizma i međunarodnog organiziranog kriminala, integrirano upravljanje granicama, sigurnosni dijalog te suradnju prekograničnih centara u slučaju prirodnih katastrofa. U listopadu 2008. godine predsjedanje MAG-om preuzela je Republika Hrvatska na razdoblje od godinu dana.

Predstavnici Ministarstva obrane nastavili su aktivno sudjelovati na sastancima Upravnog odbora Obučnog središta za operacije potpore miru (*Peace Support Operations Training Centre - PSOTC*) u Butmiru, Bosna i Hercegovina. Na rad u PSOTC je upućen hrvatski časnik koji obnaša dužnost instruktora za obuku.

Vlada Republike Hrvatske donijela je u lipnju 2008. godine Zaključak o pristupanju Memorandumu o suradnji vezanom uz osnivanje i rad ovog Središta te se očekuje potpisivanje pristupnih dokumenata u najkraćem roku.

U okviru jadransko – mediteranske orijentacije Republike Hrvatske, Ministarstvo obrane i Oružane snage (HRM) uključene su u dva projekta koja povezuju zemlje jadransko – jonskog bazena odnosno Sredozemlja.

Projekt Adrion, je usmjeren na poticanje suradnje među ratnim mornaricama zemalja jadransko-jonskog bazena, a Projekt virtualnog regionalnog središta za pomorski promet (*Virtual Regional Maritime Traffic Centre – V-RMTC*) pridonosi jačanju sigurnosti pomorskog prometa kao i sigurnosti zemalja s izlazom na Sredozemno i Crno more.

U okviru projekta ADRION, tijekom 2008. godine provedeno je pet aktivnosti: simulacijska vježba ADRION 08 – CAX, jedan radni sastanak, dvije planske konferencije za vježbu, a krajem svibnja 2008. godine Republika Hrvatska je bila domaćin vojne vježbe ADRION 08 – LIVEX na kojoj su, pored hrvatskih brodova s posadama, sudjelovali i brodovi s posadama Albanije, Grčke, Italije i Slovenije te mornarički časnici iz Crne Gore. U okviru projekta V-RMTC provedene su dvije aktivnosti odnosno dva radna sastanka u prosincu 2008.) godine, a suradnja je uglavnom usmjerena na razmjenu podataka, koja se obavlja s računala instaliranih u zemljama članicama.

3.2.1.3. Republika Hrvatska i NATO

Republika Hrvatska je, uspješno provodeći sveobuhvatne reforme, dobila pozivnicu za članstvo u NATO-u na sastanku na vrhu Saveza u Bukureštu, čime je ispunjen jedan od hrvatskih strateških vanjskopolitičkih ciljeva. Dobivanjem pozivnice za članstvo Republika Hrvatska je prepoznata kao vjerodostojan partner spreman pridonijeti zajedničkim ciljevima Saveza.

Nakon okončanja pristupnih razgovora, Republika Hrvatska izradila je i uručila NATO-u Raspored aktivnosti u funkciji dovršenja reformi obrambenog sustava (*Timetable for Reform*), u kojem su određeni precizni rokovi dovršetaka preostalih procesa prilagodbe sustavima, procedurama i standardima Saveza, u razdoblju prije i nakon ulaska u članstvo. Uslijedilo je potpisivanje Protokola o proširenju Sjevernoatlantskog ugovora na Republiku Hrvatsku, u Bruxellesu, 9. srpnja 2008. Time je ujedno započeo i postupak ratifikacije Protokola u nacionalnim parlamentima zemalja članica NATO-a.

Republika Hrvatska očekuje kako će cjelokupan proces ratifikacije Protokola u nacionalnim parlamentima zemalja članica NATO-a biti dovršen do sastanka na vrhu NATO-a 2009. godine.

Pored pristupnih pregovora, sudjelovanje Republike Hrvatske u procesu integracije i približavanja članstvu u NATO-u odvijalo se u i okviru Akcijskog plana za članstvo (*Membership Action Plan – MAP*) te Partnerstva za mir.

U okviru MAP-a, Republika Hrvatska je u 2008. godini zaključila svoj šesti ciklus za 2007./2008. te u rujnu 2008. godine predala i svoj posljednji, sedmi po redu, Godišnji nacionalni plan (*Annual National Plan – ANP*) 2008 – 2009. Posljednji ANP se nadovezuje na Raspored aktivnosti u funkciji dovršenja reformi obrambenog sustava uručen saveznicima u Bruxellesu u lipnju 2008. godine te se nastavlja na dostignuća svih prethodnih ciklusa MAP-a.

Sudjelovanje u Partnerstvu za mir bilo je definirano aktivnostima Individualnog partnerskog programa (IPP), Procesom planiranja i raščlambe (PARP) odnosno Partnerskim ciljevima (*Partnership Goals – PG*) te Godišnjim nacionalnim planom (ANP).

U prošlom razdoblju Republika Hrvatska je bila domaćinom NATO/PfP vježbi *Cooperative Marlin 08*, *MEDCEUR 08* te dijelom *Combined Endeavour 08*. Prioriteti IPP-a za 2008. godinu bili su isti kao i u 2007. godini. Naglasak je dan aktivnosti koje izravno podupiru implementaciju preuzetih partnerskih ciljeva, obuka deklariranih postrojbi u skladu s NATO standardima, kao i intenziviranje njihova sudjelovanja u OCC E&F programu i NATO-ovim vježbama otvorenim za partnere. Prioritet je i obuka osoblja za obnašanje dužnosti u multinacionalnim stožerima: aktivnosti iz CJTF (*Combined Joint Task Force*) područja, operativnog planiranja, stožerne procedure, operativne vojne terminologije. Ubrzava se proces standardizacije sudjelovanjem u radu NATO-ovih odbora i radnih tijela.

Republika Hrvatska je kao partnerska zemlja svoj posljednji PARP ciklus dovršila u siječnju 2008. godine te je kao pozvana država započela se procesom integriranja u NATO-ov sustav obrambenog planiranja. Krajem kolovoza 2008. godine Republika Hrvatska je predala NATO-u svoj prvi odgovor na Upitnik o obrambenom planiranju (*Defence Planning Questionnaire – DPQ*). Odgovor će poslužiti kao osnova za izradu savezničke procjene hrvatskog obrambenog sustava po prvi puta u kontekstu punopravne članice.

Paket Partnerskih ciljeva za Republiku Hrvatsku sadrži 25 modificiranih te 25 novih partnerskih ciljeva. Potpisivanjem pristupnog protokola 9. srpnja 2008., partnerski ciljevi postaju Prijelazni ciljevi snaga (*targeted force goals*) da bi prijemom Republike Hrvatske u NATO isti postali Ciljevi snaga (*force goals*).

Ovaj paket partnerskih ciljeva predstavlja viziju dugoročnog hrvatskog doprinosa Savezu. Paket je u skladu s NATO-ovom procjenom hrvatskih sposobnosti zasnovanom na pravednoj raspodjeli opterećenja među saveznicima te na usporedbi doprinosa savezničkih zemalja sličnih Republici Hrvatskoj. Paket također podupire hrvatsku namjeru da dostigne NATO Ciljeve raspoloživosti (*Usability Targets*): 40% kopnenih snaga rasporedivo, a 8% kopnenih snaga održivo u NATO vođenim operacijama. Ovaj paket partnerskih ciljeva bit će jedna od smjernica dugoročnog razvoja sposobnosti OS RH te će biti uzet u obzir prilikom predstojećeg rada na strategijskim planskim dokumentima.

Sudjelovanje u NATO vođenim operacijama

Operacija *ISAF* u Afganistanu

Republika Hrvatska je nastavila s jačanjem napora u pružanju potpore angažmanu međunarodne zajednice u uspostavi sigurnosti i stabilnosti te izgradnji i obnovi Afganistana u mirovnoj operaciji *ISAF*, koja se provodi pod mandatom UN-a i pod vodstvom NATO-a. Hrvatsko sudjelovanje u *ISAF*-u dugoročno je opredjeljenje koje pokazuje da Republika Hrvatska dijeli vrijednosti i prioritete NATO-a i da je voljna i spremna preuzeti svoj dio tereta i odgovornosti u izgradnji sigurnijeg okružja, sukladno svojim mogućnostima i vojnim sposobnostima koje stalno razvija.

Sukladno odlukama Hrvatskog sabora iz 2006. i 2008. godine Republika Hrvatska je povećala broj pripadnika OS RH raspoređenih u području operacije, zadržavši postojeće sastavnice. Na kraju 2008. godine hrvatski kontingent u Afganistanu brojio je 277 pripadnika. Tijekom godine su obavljene dvije šestomjesečne rotacije.

Hrvatski kontingent djeluje u tri regionalna zapovjedništva operacije, na sjeveru, zapadu i središnjem dijelu Afganistana. Kontingent je po broju sastavnica i pripadnika OS RH najbrojniji na sjeveru Afganistana, gdje je proširenje u 2008. godini obavljeno u koordinaciji sa Njemačkom kao vodećom državom. Tako se u posljednjoj smjeni, u 12. hrvatskom kontingentu, broj pripadnika OS RH povećao s 108 na 183. Pješački vod se povećao na pješačku satniju, te je povećan broj stožernog osoblja

raspoređenog u regionalnom zapovjedništvu. Sukladno potrebama funkcioniranja kontingenta, povećan je broj pripadnika Nacionalnog elementa potpore.

U segmentu obnove Afganistana, OS RH djeluje u radu u dva pokrajinska rekonstrukcijska tima (*Provincial Reconstruction Team – PRT*). U litvanskom PRT-u Chaghcharan na zapadnom regionalnom zapovjedništvu raspoređeno je 28 pripadnika OS RH, u mađarskom PRT-u Pol-e-Khomri na sjeveru Afganistana pet pripadnika OS RH. Dok se za 2009. godinu nastoji objediniti upućivanje članova kontingenta u dvije smjene, upućivanje pripadnika koji su raspoređeni u ova dva PRT-a ovisit će i dalje o planovima njihovih vodećih država pa će se provoditi neovisno od hrvatskog kontingenta.

Operacija KFOR na Kosovu

Određenje za sudjelovanjem u NATO-voj mirovnoj operaciji *KFOR*, koja je pod mandatom UN-a, Republika Hrvatska daje aktivni doprinos u izgradnji institucija na Kosovu te sigurnosti i stabilnosti u regiji. Sukladno Odluci Hrvatskog sabora iz srpnja 2008. godine provode se pripreme za postizanje spremnosti planiranog hrvatskog kontingenta u *KFOR*-u. U 2008. godini Republika Hrvatska svojim obrambenim resursima nastavlja pružati logističku potporu provedbi ove operacije. Za tu namjenu su stavljeni na raspolaganje kapaciteti pomorskih i zračnih luka te odgovarajući vojni objekti. Također je dozvoljeno korištenje zračnog prostora te se pružaju usluge kontrole zračnog prometa.

Operacija *Active Endeavour* na Sredozemlju

Republika Hrvatska sudjeluje u NATO-voj mirovnoj operaciji *Active Endeavour* koja djeluje pod mandatom UN-a sa svrhom borbe protiv terorizma u području Sredozemlja i ostvarenja sigurne plovidbe. Za potrebe provedbe operacije zapovjedništvo Hrvatske ratne mornarice sa zapovjedništvom operacije u Napulju (*CC-MAR*) nastavlja s razmjenom sigurnosnih podataka koji se odnose na pomorski promet.

Obučna misija *NTM – I (NATO Training Mission Iraq – NTM – I)* u Iraku

Republika Hrvatska još je prethodnih godina vidjela mogućnost davanja doprinosa sigurnosti i stabilnosti u Iraku putem NATO-ve obučne misije *NTM-I* svojom ponudom donacije oružja i vojne opreme te tečajeva za pripadnike iračkih

snaga sigurnosti. Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2008. godine donijela Odluku o donaciji 500 jurišnih pušaka te su započete koordinacije s iračkim vlastima i NATO-m za njenu provedbu u 2009. godini.

3.2.1.4. Nadzor naoružanja i mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti

Tijekom 2008. godine ukupno je provedeno 88 aktivnosti vezanih uz obveze Republike Hrvatske definirane međunarodnim sporazumima, ugovorima i konvencijama o nadzoru naoružanja. Inspekcijama provedenim u okviru Daytonskog sporazuma (provedeno je ukupno deset inspekcijskih nadzora) utvrđeno je da se sve stranke u potpunosti pridržavaju odredaba sporazuma.

Protokol o Prevlaci između Republike Hrvatske i tadašnje državne zajednice Srbije i Crne Gore se od osamostaljenja Crne Gore nije provodio te ostaje pitanje reguliranja njegovog statusa.

U okviru provedbe Bečkog dokumenta '99, 2008. godine provedene su sve planirane mjere izgradnje povjerenja i sigurnosti, koje su definirane na *summitu* OESS-a održanom u Istanbulu 1999. godine. Republika Hrvatska je temeljem svojih obveza po ovom dokumentu prihvatila jednu evaluacijsku posjetu od strane Ruske Federacije i tri inspekcije specificiranog područja od strane Crne Gore, Grčke i Ruske Federacije.

U okvirima bilateralne suradnje s verifikacijskim središtima drugih država te širenja mjera povjerenja i sigurnosti u regiji Republika Hrvatska je prihvatila dvije dodatne evaluacijske posjete od strane SAD-a i Belgije. U isto vrijeme Republika Hrvatska je provela dvije evaluacijske posjete i to u Norveškoj i američkoj zračnoj bazi u Avianu u Italiji te šest inspekcija specificiranog područja u Makedoniji, Belgiji, Irskoj, Francuskoj, Sloveniji i Španjolskoj s ciljem ne samo uvida u pridržavanje odredaba dokumenta već uvida u procese transformacije oružanih snaga i razmjene iskustava sa pojedinim NATO članicama.

Organizirano je dosad najveće uništenje malog i lakog oružja u Republici Hrvatskoj. U sklopu UN-ovog Akcijskog programa o sprječavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju protupravnog trgovanja malim i lakim oružjem te temeljem obveza koje Republika Hrvatska ima prema EU i OESS-u, uništeno je 25 000 komada različitog malog i lakog oružja.

Na području nadzora oružja za masovno uništenje Republika Hrvatska dosljedno je provodila sve obveze. Osim Režima nadzora raketne tehnologije (MTCR), gdje je i nadalje blokiran pristup zemljama koje nisu članice NATO-a, Republika Hrvatska je pristupila svim neformalnim režimima o kontroli naoružanja. U suradnji sa SAD-om organizirana je konferencija o nadzoru izvoza naoružanja i robe dvojne namjene. Tijekom godine proveden je tehnički posjet predstavnika Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW) bojni NBK u cilju utvrđivanja njezine spremnosti za sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima. Zaključeno je da treba ispuniti određene tehničke uvjete odnosno nabavku određenih vozila (sukladno Provedbenom planu opremanja i modernizacije) kako bi bila u potpunosti operativna za izvršenje deklariranih zadaća.

Republika Hrvatska je dosljedno provodila obveze prema Ottawskoj konvenciji o zabrani protupješačkih mina i Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenog konvencionalnog oružja izuzetno opasnog s neselektivnim djelovanjem (Convention on Certain Conventional Weapons – CCCW) s pet Protokola te aktivno sudjelovala tijekom pregovaranja za donošenje i usvajanje Protokola VI o zabrani uporabe kazetnog streljiva. Na temelju dosadašnjih postignuća u razminiranju teritorija Republika Hrvatske, Republika Hrvatska je dobila suglasnost država stranki Ottawske konvencije o produljenju roka razminiranja za 10 godina odnosno do 2019. godine.

U četvrtoj godini primjene Sporazuma Otvoreno nebo (*Treaty on Open Skies*) od mogućih četiri prihvaćene su tri pasivne kvote u Republici Hrvatskoj i to od strane Ruske Federacije i Republike Italije, Republike Bugarske, SR Njemačke i Republike Francuske, te Republike Mađarske i Kanade. Od velikog značaja je bilo uključivanje Republike Hrvatske u provedbu aktivnih kvota u drugim zemljama članicama Ugovora te su na temelju bilateralnih ugovora sa Kraljevinom Švedskom i Republikom Bugarskom provedeni promatrački letovi u Bosni i Hercegovini i Republici Ukrajini.

Ocjene i izvješća nakon inspekcija i evaluacija dokazuju da se Republika Hrvatska u potpunosti pridržava preuzetih obveza iz sporazuma nadzora naoružanja. Tijekom provedbe aktivnosti s drugim Strankama sporazuma ispunjeni su svi zadani ciljevi.

3.2.2. Međuresorna suradnja

Ostvarivanje ciljeva i prioriteta obrambene politike zahtijeva kontinuiranu i koordiniranu suradnju svih tijela državne uprave. U protekloj godini intenzivirana je i proširena međuresorna suradnja u gotovo svim područjima.

Međuresorno radno tijelo za koordinaciju doprinosa Republike Hrvatske mirovnim operacijama, u čijem sastavu su, pored predstavnika Ministarstva obrane i OS RH, predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Ministarstva pravosuđa nastavilo je s radom. Osnovna funkcija ovog tijela je međusobna koordinacija svih pitanja vezanih uz doprinos Republike Hrvatske mirovnim misijama UN-a, a do sada su održana četiri sastanka.

U području sigurnosno obavještajnih poslova nastavljena je međuresorna suradnja sa Sigurnosnom obavještajnom agencijom na predmetima vezanim uz borbu protiv organiziranog kriminala, terorizma, trgovine oružjem i robom dvojne namjene te provedba aktivnosti vezanih uz istraživanje i procesuiranje počinitelja ratnih zločina. Pored toga održava se stalna koordinacija rada Vojne sigurnosno-obavještajne agencije sa Sigurnosnom obavještajnom agencijom u cilju zajedničkog i usklađenog postupanja pri obavljanju zadaća iz djelokruga rada i nadležnosti dviju agencija.

U području istraživanja i razvoja Institut za istraživanje i razvoj obrambenih sustava nastavio je uspješno surađivati s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa te relevantnim znanstvenim i visokoškolskim ustanovama u Republici Hrvatskoj u realizaciji znanstvenih projekata.

Intenzivirana je suradnja sa Ministarstvom financija u provedbi planova implementacije sustava unutarnjih financijskih kontrola i predpristupnih pregovora u poglavlju 32. Financijski nadzor, kroz mentorstva, edukacije, certificiranje, operativne projekte te zajedničke pilot revizije s drugim institucijama javne uprave.

Na području obrambenih priprema Ministarstvo obrane je s nadležnim središnjim tijelima državne uprave radilo na usklađivanju popisa pravnih osoba i objekata od posebnog značaja za obranu iz nadležnosti središnjih tijela državne uprave. Intenzivna suradnja odvijala se u svezi izrade Metodologije za izradu plana obrane i transformacije sustava civilne obrane u sustav upravljanja u izvanrednim i kriznim situacijama.

Nastavljena je aktivna suradnja Ministarstva obrane s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje na području posebnih mjera zaštite od požara, usklađivanju standardnih operativnih postupaka u slučaju katastrofa i većih nesreća te angažiranju resursa Ministarstva obrane za potrebe sustava zaštite i spašavanja.

Temeljem Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske ustrojeni su Središnja koordinacija za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru i Stručno tijelo Središnje koordinacije, a ustrojene su i područne jedinica koordinacije pri lučkim kapetanijama. U tijeku je izrada preostalih pravilnika koje donosi ministar obrane uz suglasnost nadležnih ministara, a kojima će biti reguliran način suradnje Obalne straže Republike Hrvatske i nadležnih državnih tijela. Time će u potpunosti biti regulirana međuresorna suradnja u ovom području. Plovila Obalne straže Republike Hrvatske su tijekom 2008. godine na zadaćama zaštite nacionalnih interesa provela 309 dana na moru i prešla 18.577 nautičkih milja. Za potrebe Obalne straže zrakoplovi HRZ-a su izvršili 154 leta, a utrošeno je 217:31 sati naleta. Temeljem mjesečnih planova zajedničkih aktivnosti izvršen je ukrcaj nadležnih ribarskih inspektora, djelatnika područnih lučkih kapetanija i djelatnika pomorske policije na brodove Obalne straže Republike Hrvatske.

Služba za odnose s javnošću i informiranje Ministarstva obrane tijekom 2008. godine surađivala je sa ustrojstvenim jedinicama zaduženim za odnose s javnošću Ministarstva unutarnjih poslova te osobito Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija na provedbi zajedničkih istraživanja javnog mnijenja te u sklopu pomoći Vladi Crne Gore u provedbi komunikacijske strategije za približavanje NATO-u.

Inspektorat obrane ima Sporazuma o suradnji s Državnim inspektoratom, temeljem kojega se inspektori Državnog inspektorata mogu uključivati u inspekcije Inspektorata obrane u područjima gdje jedino oni imaju ovlasti (*elektroenergetika i posude pod tlakom*). Pored toga, Inspektorat obrane ostvaruje suradnju i koordinaciju s drugim tijelima državne uprave i to: Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Ministarstvom kulture.

3.2.3. Upravljanje ljudskim resursima

Politika upravljanja osobljem temelji se na četiri glavna programska područja: pribavljanje osoblja, profesionalni razvoj, personalna potpora te tranzicija i izdvajanje osoblja. Sva četiri područja obuhvaćaju vojno i civilno osoblje. Temeljna zadaća sustava upravljanja osobljem je dvojne naravi: zadovoljavanje potreba vojne

organizacije za kvalitetnim osobljem uz istodobno pružanje primjerene potpore svakom pripadniku OS RH. Konceptom jedinstvenog upravljanja osobljem utvrđena su načela i temeljni postupci u svim programskim područjima upravljanja ljudskim resursima.

Glavni razvojni ciljevi u području upravljanja ljudskim resursima su uspostava jedinstvenog sustava upravljanja osobljem, dostizanje potpune profesionalizacije osoblja ciljane brojčane veličine i strukture.

3.2.3.1. Postojeća struktura osoblja

Ciljana brojčana veličina djelatnog sastava OS RH je 16 000 djelatnih vojnih osoba i 1600 državnih službenika i namještenika. Ukupno brojno stanje djelatnog sastava na dan 31. prosinca 2008. godine bilo je 21522 (žena 3420, muškaraca 18102).

Popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i OS RH iznosi 80% dok je prosječna starost u Ministarstvu obrane i OS RH 38 godina.

Proces preustroja karakterizira ukupno smanjenje ustrojbenih cjelina i ustrojbenih mjesta unutar njih. Pri provedbi preustroja dio postojećeg osoblja više nije zadovoljavao kvalifikacijske uvjete za postavljenje na novoustrojena mjesta, zdravstvene kriterije za raspored ili pak navršene godine života za postrojbe određenih namjena i do rješenja statusa nastavilo je raditi u okviru novo ustrojene cjeline.

Rješavanje statusa u službi za državne službenike i namještenike usložnjava postupak bodovanja i odabira te nemogućnost rasporeda izvan kruga od 100 km. Nakon završetka rada Povjerenstva za odabir tijekom 2009. godine stvorile su se pretpostavke da se i status ove kategorija osoblja u cijelosti riješi na odgovarajući način.

Kontinuirano se i ciljano provodi proces rješavanja statusa neraspoređenog osoblja te se njihov broj stalno smanjuje. Obzirom da je pokrenut i proces izdvajanja osoblja po potrebi službe, kojim će biti obuhvaćen i dio trenutno neraspoređenog osoblja, u idućem kratkoročnom razdoblju stvorit će se uvjeti da se određeni broj neraspoređenih djelatnih vojnih osoba po važećem ustroju svede na najmanju moguću mjeru.

	DVO	od toga žena	DSiN	od toga žena	UKUPNO	od toga žena
MORH - upravni dio	521	150	1209	695	1730	845
OS RH	16606	1451	2922	990	19528	2441
Ostalo	11	2	253	132	264	134
UKUPNO	17138	1603	4384	1817	21522	3420

Tablica 1. Brojno stanje djelatnog sastava na dan 31. prosinca 2008.

3.2.3.2. Pribavljanje osoblja

Program pribavljanja osoblja, kao stalni proces privlačenja, odabira i prijma kojim se osigurava popuna ustrojbenih mjesta OS RH najboljim kandidatima sukladno potrebama, provodi se u skladu s dugoročnim planovima i potrebama obrambenog sustava.

U lipnju 2008. godine objavljen je oglas za prijam iz građanstva u djelatnu vojnu službu na časničke i vojničke dužnosti u skladu s potrebama OS RH i početnim časničkim i vojničkim dužnostima.

Kontinuirano i centralizirano provođenje operativnog posla selekcije kandidata za djelatnu vojnu službu provodi Odjel za odabir i promidžbu u Središnjici za upravljanje osobljem.

U području pribavljanja osoblja nastavljen je rad na stvaranju različitih modela stimulacija i ostvarivanje pozicije Ministarstva obrane kao poželjnog poslodavca na hrvatskom tržištu rada. Donesen je Pravilnik o privlačenju, selekciji i odabiru za prijam u djelatnu vojnu službu, provedeni su tečajevi za provoditelje promidžbe, razrađeni sustavi ispitivanja javnog mišljenja, praćenja fluktuacije u OS RH, utvrđivanja potreba OS RH za pojedinim strukama i praćenja tržišta rada. Pripremljeni su prijedlozi naputaka u svezi ustrojavanja postrojbenih promidžbenih skupina i djelatnosti uprava i ureda za obranu u procesu privlačenja osoblja te je donesen godišnji promidžbeni plan za 2009. godinu.

Planom pribavljanja djelatnog vojnog osoblja za 2008. koji je odobren od Vlade Republike Hrvatske u travnju 2008. godine predviđen je prijam 110 časnika i do 800 vojnika.

Planom prijma u državnu službu za 2008. godinu predviđen je prijam 164 državna službenika u Ministarstvo obrane (88 vježbenika i 76 osoba sa iskustvom). U lipnju 2008. godine raspisan je javni natječaj za prijam 75 vježbenika (redovan prijam) i 63 osobe sa iskustvom (izvanredan prijam). Na natječaj za prijam vježbenika se prijavilo 387 kandidata (321 kandidat ispunio je uvjete za prijam, od toga 217 žena). Na natječaj za izvanredan prijam (prijam osoba sa iskustvom) prijavio se 91 kandidat (68 kandidata ispunilo uvjete za prijam 41 žena). Odabrano i u postupku prijma je 56 vježbenika (42 žene) i 8 osoba sa iskustvom (5 žena).

OSOBLJE	2007.		2008.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe	910	807	910	694 (65 Ž)
Službenici i namještenici	40	43	164	107 (62 Ž)
UKUPNO	950	850	1074	801 (127 Ž)

Tablica 2. Usporedni prikaz pribavljanja osoblja po godinama

Realizacija Plana pribavljanja za 2008. godinu iznosi 75%.

Nastavljeno je ispitivanje stavova osamnaestogodišnjaka o vojnoj službi (ulasku u dragovoljni ročni sastav, ugovornu pričuvu i djelatni vojni sastav, stavovima prema vojsci općenito i sigurnosnim integracijama). Ispitivanjem je obuhvaćeno 1440 (5%) ispitanika, a provedeno je tijekom upisa u vojnu evidenciju. Rezultati pokazuju kako glede zapošljavanja u vojsci najveće zanimanje je i dalje za službu u ugovornoj pričuvi, zatim za djelatnu službu te naposljetku za dragovoljnu ročnu službu.

Ukupno zanimanje za neki oblik službe u vojsci je veće od očekivanja, no pri tomu treba imati na umu da iskazana spremnost ne znači sigurno javljanje na natječaj već kandidate treba aktivno privući kako bi oni opći stav pretvorili u djelovanje. Ovo ispitivanje omogućuje analize stavova o službi u vojsci u odnosu na regionalne i opće demografske razlike, vrednovanje materijalnih i nematerijalnih poticaja na vojnu službu i druge indikatore čime smo dobili korisne informacije koje će pridonijeti izgrađivanju uspješne politike pribavljanja osoblja.

3.2.3.3. Profesionalni razvoj

Profesionalnim razvojem vojni sustav omogućuje pojedincu dostizanje, održavanje i razvoj sposobnosti, znanja i vještina potrebnih za uspješno obnašanje dodijeljenih dužnosti. Provodi se rastućom i slijednom vojnom i funkcionalnom izobrazbom, dodjelom raznovrsnih dužnosti, samorazvojem te napredovanjem u službi i promicanjem u činu.

Službeno ocjenjivanje kao temelj procjene uspješnosti pojedinaca u procesu usmjeravanja daljnjeg profesionalnog razvoja za sve kategorije djelatnih vojnih osoba se provodi sukladno Pravilniku o uvjetima i postupku ocjenjivanja djelatnih vojnih osoba, te načinu preispitivanja i evidentiranja službenih ocjena.

Proces planskog promicanja časnika i dočasnika radi dostizanja optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja te ostvarivanja pretpostavki za njihov puni profesionalni razvoj nastavljen je donošenjem Plana promaknuća za 2008. godinu.

Tijekom 2008. premašen je plan promicanja dočasnika za ukupno 33%. Povećani broj dodjele prvog dočasničkog čina i promaknutih dočasnika tijekom 2008. godine odraz je potreba za popunjavanjem nižih dočasničkih dužnosti, nastale nakon provedbe preustroja i nakon što se dio starije generacije dočasnika odlučio započeti proces tranzicije i izdvajanja koje će biti realizirano tijekom 2009. godine.

Plan promicanja najviše je premašen u kategoriji dodjele prvog dočasničkog čina. Naime, Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske regulirana je dobna granica od maksimalno 25 godina starosti za dodjelu prvog dočasničkog čina. Kako je većina vrlo kvalitetnih vojnika, kojima je dodijeljen prvi dočasnički čin tijekom 2008. godine, prelazila tu dobnu granicu pristupilo se dodjeli prvog dočasničkog čina i izvan odobrene kvote kako se ta populacija ne bi nepovratno izgubila za popunu dočasničkog zbora, ujedno kako bi se povećala njihova motiviranost kao i pozitivna konkurencija, a samim time i omogućila kvalitetna popuna nepopunjenih dočasničkih ustrojbenih mjesta.

Pored navedenoga, određeni broj skupnika promaknut je u viši čin desetnika, čime se također stvorio prostor za stvaranje više skupnika od planiranog broja. U svemu navedenome, ukupni ustrojbeni okvir za raspoređivanje djelatnih vojnih osoba osobnog čina skupnika nije bio prekoračen.

OSOBLJE	2007.		2008.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
GENERALI	2	0	6	6
VIŠI ČASNICI	260	237	326	326(53 Ž)
NIŽI ČASNICI	620	507	509	318 (61 Ž)
OSOBLJE	2007.		2008.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
ČASNICI - UKUPNO	882	744	841	650 (114 Ž)
DOČASNICI	1 155	1 212	994	1 285 (119 Ž)
UKUPNO	2 037	1 956	1 835	1 935 (233 Ž)

Tablica 3. Usporedni prikaz promicanja

Nastavljen je rad na realizaciji Koncepta izobrazbe za potrebe OS RH kroz projekte s ciljem daljnje praktične razrade pravaca daljeg razvoja svih vrsta izobrazbi za potrebe OS RH.

Aktivnosti vezane uz civilnu izobrazbu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH (višegodišnja školovanja za stjecanje različitih razina i oblika izobrazbe od prvostupnika do doktora znanosti) ostvarivale su se u civilnim obrazovnim ustanovama. Na svim razinama i oblicima izobrazbe tijekom 2008. godine školovalo se ili još uvijek školuje ukupno 1 027 djelatnika (122 žene), a završilo ih je 159 (22 žene).

Izobrazba osoblja u sustavu vojne izobrazbe u Republici Hrvatskoj provodila se u granskim školama za potrebe rodova i službi grana, a u Hrvatskom vojnom učilištu «Petar Zrinski», za potrebe združene razine zapovijedanja. Na sve razine vojne izobrazbe upućeno je 1 455 polaznika (131 žena), a završilo je ukupno 1 143 (105 žena) polaznika.

Projekt "Kadet" kao model civilno-vojnog školovanja kojim se školuju kandidati za časnike, za potrebe borbenih rodova i rodova borbene potpore svih triju grana predstavlja primarni oblik školovanja-stipendiranja za karijerne časnike. Intenzivirane su aktivnosti u sklopu projekta «Poboljšanja u pribavljanju kadeta i stipendista» te su

uz već postojeće modalitete odabira i školovanja unesena poboljšanja u odnosu na protekle godine. Također, u završnoj fazi je izrada prijedloga modela materijalnog i nematerijalnog nagrađivanja kadeta. Trenutno se u šest naraštaja školuje ukupno 225 kadeta (40 žena i 185 muškaraca), a do sada ih je 46 (9 žena i 37 muškaraca) završilo školovanje. Osim toga u tijeku je i školovanje sedam vojnih stipendista. Također, postignuta su značajna poboljšanja u pribavljanju kadeta proširenjem ponude kadetima, kvalitetnijom pripremom djelatnika za promidžbu kroz interne tečajeve za provoditelje promidžbe, kvalitetnijom promidžbom u medijima što je rezultiralo pojačanim interesom kandidata za kadete 6. naraštaja (840 kandidata javilo se na natječaj objavljen u 2008. naspram 366 kandidata 2007. godine).

Različite oblike slijedno rastuće i funkcionalne izobrazbe u inozemstvu završilo je 294 (27 žena i 267 muškaraca) pripadnika OS RH i djelatnika Ministarstva obrane. Nakon što je reaktivirana izobrazba po IMET programu, na izobrazbu po ovom programu upućeno je 28 (dvije žene i 26 muškaraca) pripadnika OS RH i djelatnika MORH-a.

Na izobrazbu jezika u Školi stranih jezika "Katarina Zrinska" uglavnom su upućivani polaznici planirani za sudjelovanje u međunarodnim misijama, rad u multinacionalnim stožerima, kandidati za razne oblike izobrazbe u inozemstvu i polaznici kojima dužnost koju obnašaju zahtjeva znanje stranog jezika. Tečaj engleskog jezika završilo je 300 (24 žene i 276 muškaraca) djelatnika, njemačkog 15 (tri žene i 12 muškaraca), francuskog 14 (pet žena i 9 muškaraca) i talijanskog 11 (jedna žena i 10 muškaraca) djelatnika. Provedena su i četiri ciklusa testiranja znanja engleskog jezika prema STANAG-u 6001. Testirano je 70 djelatnika. Tečajeve engleskog, njemačkog i francuskog jezika u inozemstvu završila su 34 (tri žene i 31 muškarac) djelatnika.

Nastavljena je praksa iz 2007. godine da se s ciljem dodatne stimulacije učenja stranih jezika omogući 100% financiranje izobrazbe u školama stranih jezika u građanstvu. Po tom modelu tečajeve stranih jezika pohađalo je tijekom 2008. godine ukupno 279 djelatnika (100 žena), od toga je njih 102 završilo tečaj, a 177 osoba se još nalazi na školovanju.

U okviru projekata iz područja izobrazbe osposobljava se prva multimedijalna učionica za učenje engleskog jezika u postrojbama (Zapovjedništva HKoV - Karlovac) s ciljem intenziviranja učenja engleskog jezika. Ovakvim učionicama stvorit

će se preduvjeti za podizanje razine znanja engleskog jezika kroz svakodnevno učenje prema posebnim programima u postrojbama.

U OS RH koristi se desetak različitih NATO ADL tečajeva, educiraju se budući dizajneri i administratori, a tijekom 2009. godine postavit će se prvi e-learning sadržaji OS RH.

3.2.3.4. Personalna potpora

Personalna potpora usmjerena je na vrednovanje rada i zadovoljavanje osobnih potreba pojedinca, a obuhvaća područja plaća i ostalih materijalnih naknada, stambenog zbrinjavanja, zdravstvene skrbi, skrbi o obitelji, psihološke potpore, odmora, dopusta i slobodnog vremena, vrednovanja doprinosa i zasluga dodjelom odlikovanja i priznanja te pripreme za završetak vojne karijere. Svrha personalne potpore je podizanje ukupne kvalitete življenja pojedinca koja izravno utječe na uspješno pribavljanje i zadržavanja kvalitetnog osoblja te potiče profesionalni razvoj svih kategorija osoblja.

Provedeno je istraživanje «Ispitivanje uvjeta života i zadovoljstva kvalitetom življenja osoblja u Oružanim snagama i Ministarstvu obrane» čime je stvorena reprezentativna analitičko-dokumentacijska osnova za koncipiranje i vođenje relevantne politike kvalitete življenja kao značajnog segmenta politike personalnog upravljanja.

Donesena je Uredba o vrijednosti koeficijenata osobnog čina za izračun plaće djelatne vojne osobe te novi Pravilnik o dodatku na plaću i načinu isplate plaće djelatnim vojnim osobama. Donesena je Odluka o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja osoblja. Sklopljen je ugovor o polici osiguranja od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službe za djelatne vojne osobe.

Dodjela odlikovanja i priznanja provodi se u skladu sa Zakonom o odlikovanjima i priznanjima, dok se pohvaljivanje i nagrađivanje obavlja u skladu s Pravilnikom o vrstama pohvala i nagrada, uvjetima i postupku njihove dodjele. Tijekom 2008. godine djelatnicima Ministarstva obrane i pripadnicima OS RH dodijeljeno je 105 odlikovanja (98 muškaraca i sedam žena) i 2080 različitih nagrada i pohvala (1825 muškaraca i 255 žena).

Provedeno je više ispitivanja stavova i stanja spremnosti među pripadnicima OS RH koji su ukazali na nedostatke i probleme u ovom području te su temeljem rezultata poduzimane odgovarajuće mjere.

U okviru stambenog zbrinjavanja, a na temelju Pravilnika o korištenju i opremanju službenih stanova, smještena su u službene stanove 62 pripadnika OS RH, od toga sedam djelatnica i 55 djelatnika.

Kako potrebe za službenim stanovima znatno premašuju broj slobodnih stambenih jedinica nedvojbeno postoji potreba za pribavljanjem novih stanova namijenjenih za službene potrebe, a sve u svrhu povećanja kvalitete stanovanja, mobilnosti te mogućnosti rotacije i premještaja pripadnika OS RH.

U tijeku je usvajanje prijedloga modela stambenog zbrinjavanja. Modeli će poslužiti za izradu strategije smještajnog i stambenog zbrinjavanja pripadnika OS RH.

3.2.3.5. Izdvajanje osoblja

Nastavljeno je plansko izdvajanje uglavnom starijeg osoblja koje stječe zakonske uvjete za umirovljenje, vojnog osoblja čija zdravstvena sposobnost ne zadovoljava kriterije djelatne vojne službe te civilnog i vojnog osoblja neodgovarajuće stručne spreme.

Za djelatne vojne osobe koje ne udovoljavaju propisanim standardima profesionalnog razvoja utvrđena je nemogućnost daljnjeg profesionalnog razvoja te se osobe koje imaju 20 i više godina staža osiguranja stavljaju na listu kandidata za izdvajanje i upoznaju s mogućnostima zadržavanja u službi odnosno u slučaju izdvajanja s mogućnostima korištenja programa tranzicije.

U provedbi planova izdvajanja osoblja i dalje se primjenjivao model kvartalnog izdvajanja te mogućnost privremenog zadržavanja neophodnog osoblja.

OSOBLJE	2007.		2008.	
	PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe	1 490	1 357	1 357	1 024 (54 Ž)
Državni službenici i namještenici	850	604	1 000	858 (385 Ž)
UKUPNO	2 340	1 961	2 357	1 882 (439 Ž)

Tablica 4. Usporedni prikaz izdvajanja osoblja po godinama (na dan 31. prosinca 2008.)

Realizacija Plana izdvajanja osoblja u 2008. godinu iznosi 80%.

Izdvajanje osoblja praćeno je odgovarajućim aktivnostima u sklopu programa tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja – SPECTRA koji je obuhvaćao sljedeće programe potpore: Program informacija, Program tranzicijskih radionica, Program stručnog osposobljavanja, Program zapošljavanja i Program samozapošljavanja.

Održano je 26 tranzicijskih radionica u regionalnim odsjecima za tranziciju koje je uspješno završilo 336 polaznika te su time stekli pravo korištenja Programa potpore. U okviru Programa stručnog osposobljavanja sklopljeno je 143 ugovora o stručnom osposobljavanju. Od ukupnog broja korisnika 42 se zaposlilo dok ih se 58 samozaposlilo.

Prvostupanjska zdravstvena komisija zaprimila je 574 predmeta vezano uz izdvajanje osoblja što je oko 30% manje u odnosu na 2007. godinu. Za 403 djelatne vojne osobe ili 82% od svih zaprimljenih predmeta donesena je ocjena nesposoban za djelatnu vojnu službu (koja podrazumijeva prestanak djelatne vojne službe s pravom na profesionalnu mirovinu), a 81 predmet je u postupku rješavanja.

3.2.3.6. Dragovoljno služenje vojnog roka

Donošenjem Pravilnika o dragovoljnom služenju vojnog roka, stvoreni su uvjeti za upućivanje kandidata na dragovoljno služenje vojnog roka. Temeljem Odluke o upućivanju kandidata na dragovoljno služenje vojnog roka Ministarstvo obrane je objavilo Oglas za prijavu kandidata za dragovoljno služenje vojnog roka, na koji se prijavilo ukupno 1280 kandidata, od toga 156 (12%) kandidatkinja.

Obzirom na broj prijavljenih kandidata i kandidatkinja u odnosu na planirani broj za uput, izvršen je odabir kandidata temeljem podataka iz prijave, rezultata zdravstvenih pregleda i drugih podataka.

Svi pozvani kandidati (ukupno 250 od čega 30 kandidatkinja) javili su se 3. studenoga 2008. godine na dragovoljno služenje vojnog roka u Središte za temeljnu obuku Požega i potpisali s Ministarstvom obrane ugovor kojim su uređena međusobna prava i obveze. Nakon završene temeljne vojne obuke (6 tjedana), specijalistička vojna obuka (8 tjedana) provedena je unutar Pješачke pukovnije HKoV-a, uglavnom na vojnoj poligonu Gašinci. Od 250 dragovoljnih ročnika, njih 235 je se prijavilo za pristupanje u djelatnu vojnu službu i potpisivanje prvog ugovora. Ugovor o djelatnoj vojnoj službi je potpisalo ukupno 209 ročnika (186 za vojnike i 23 za časnike). Drugi uput dragovoljnih ročnika trebao bi biti u ožujku 2009. godine (250

dragovoljnih ročnika), a treći u rujnu 2009. godine (400 dragovoljnih ročnika). Za drugi uput bio je raspisan natječaj od 15. siječnja do 1. veljače 2009. na koji se javilo 760 kandidata, od kojih 130 (17%) žena.

3.2.3.7. Pričuvni sastav

Tijekom 2008. godine nije bilo izmjena i dopuna mobilizacijskog razvoja OS RH vezanih za pričuvni sastav. Nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani u srpnju 2007. godine započela je izrada podzakonskih propisa koji će omogućiti postupno uvođenje ugovorne pričuve kao nove kategorije osoblja za popunu OS RH.

3.2.4. Upravljanje materijalnim resursima

3.2.4.1. Opremanje naoružanjem i vojnom opremom

Količina i ispravnost naoružanja i vojne opreme, iako zadovoljava potrebe OS RH, po svojim taktičko tehničkim značajkama su dijelom još uvijek zastarjeli i nisu kompatibilni s naoružanjem i opremom većine NATO članica. Tijekom 2008. godine kao i posljednjih godina povećana su ulaganja u opremanje i modernizaciju OS RH, sukladno dinamici određenoj u DPR-u i raspoloživim financijskim sredstvima.

S ciljem modernizacije OS RH, a prvenstveno za potrebe HkoV-a tijekom 2008. godine nabavljen je dio potrebne osobne zaštitne i borbene opreme i naoružanja (samokres HS 2000M, jurišne puške kalibra 5,56x45, sustav za noćno izviđanje, borbena-zaštitni prsluci, taktičke naočale za noćno promatranje i dr.).

Temeljem Ugovora o suradnji s tvrtkom "HS Produkt" iz Karlovca o razvoju domaće jurišne puške 5,56 x 45 mm obavljena je prva faza operativnih ispitivanja modela puške VHS-D i VHS-K.

U cilju rješavanja viškova naoružanja i vojne opreme djelomično je realiziran Ugovor s Agencijom "ALAN" d.o.o. iz 2007. godine o prodaji viškova naoružanja na svjetskom tržištu. U tijeku je isporuka 19.000 pušaka AK-47, a u pripremi su i ugovori za prodaju lakog topničkog naoružanja i različitih tipova samokresa. U sklopu programa međunarodne vojne suradnje pripremljena je donacija 500 komada pušaka AK-47 iračkim snagama sigurnosti.

Nastavlja se provedba prototipne modernizacije tenka M84 kojom će se poboljšati njegova pokretljivost, balistička zaštita, vatrena moć i interoperabilnost (novi sustavi veza). Serijsko provođenje modernizacije na tenkovima ovog tipa predviđeno je DPR-om od 2012. do 2015. godine.

Oružane snage ne raspoložu dovoljnom količinom suvremenih oklopnih vozila na kotačima. Stoga je u listopadu 2007. godine sklopljen Ugovor s konzorcijem tvrtki "PATRIA" (Finska) i "Đuro Đaković - Specijalna vozila" d.d. Slavonski Brod za isporuku 84 baznih oklopnih vozila konfiguracije pogona 8x8. Krajem prosinca 2008. godine potpisan je dodatak Ugovora za nabavu dodatna 42 vozila.

Također je u završnoj pripremi ugovor s tvrtkom "Đuro Đaković - Specijalna vozila" d.d. Slavonski Brod za integraciju baznih oklopnih vozila i naoružanja i specijalne opreme (NSO) čije potpisivanje se očekuje u prvom kvartalu 2009. godine. Sukladno navedenim ugovorima, OS RH će se opremiti sa 126 borbenih oklopnih vozila konfiguracije 8x8, u 13 različitih inačica.

Nabavljena su inženjerijska sredstva potrebna za opremanje Voda za horizontalne konstrukcije (valjci, dozeri, samoistovarne prikolice te pribor za iste) kao i Voda za razminiranje sa osobnom i zajedničkom opremom (strojevi za razminiranje sa prikolicama). Nabavljena je i specijalna oprema za otkrivanje eksplozivnih sredstava, kao i deaktiviranja istih.

Proces opremanja sredstvima NKB-e zaštite započeo je u 2005. godini, a u kontinuitetu će trajati do 2011. godine. Tijekom 2008. godine iz programa individualne zaštite nije bilo novih ugovaranja, ali je isporučen dio sredstava ugovorenih u 2007. godini. U programu kolektivne zaštite ugovorena su i nabavljena četiri sustava za NKB-e dekontaminaciju (kontejnerski tip), a sklopljen je i ugovor za nabavu pet sustava za NKB-e kolektivnu zaštitu („COLPRO“ šatori) čija je isporuka planirana za 2009. godinu.

Izrađeni su taktičko – tehnički zahtjevi za taktička vozila s protuminskom i protubalističkom zaštitom sukladno NATO normama, za potrebe izvršenja prioritarnih partnerskih ciljeva kojima je rok implementacije 2009. – 2011. godina.

Dodatno, sukladno zahtjevima OS RH nabavljena su nebojna motorna vozila namijenjena za popunu postrojbi u operaciji ISAF te provedbu logističke potpore OS RH prilikom pripreme i realizacije vojnih vježbi na teritoriju Republike Hrvatske u 2009. godini. U okviru ove nabave OS RH opremljene su s 16 kombi vozila, 21

terenskim vozilom, 15 teretnih vozila, tri specijalna vozila, dva autobusa, tri viličara, četiri traktora, 10 strojeva za održavanje površina te dvije prikolice.

U 2008. godini zaprimljena su prometna sredstva koja se zbog specifične vojne proizvodnje nisu mogla isporučiti tijekom 2007. godine. Zaprimanjem tih sredstava započela je faza opremanja OS RH sa suvremenim sredstvima za manipulaciju i prijevoz tereta.

Opremljenost Hrvatske ratne mornarice naoružanjem i vojnom opremom obilježava heterogenost brodova, ratne tehnike i opreme, po namjeni, porijeklu i prema godinama starosti.

Nabavljene su dvije raketne topovnjače klase „Helsinki“, kojima su dodijeljena imena "Vukovar" i "Dubrovnik", a čije će uvođenje u potpunu operativnu uporabu biti završeno u prvoj polovici 2009. godine nakon završetka dokovanja i prilagodbe na uvjete na Jadranskom moru.

Krajem 2008. godine završili su radovi dodatnim primopredajnim ispitivanjima na protuminskom brodu LM-51 „Korčula“ čime su završene ugovorne obveze između brodogradilišta „Punat“ Korčula i Ministarstva obrane kao naručitelja. Radovima je brod osposobljen za provedbu dijela namjenskih zadaća i za predviđena prototipna ispitivanja. Puna operativna uporaba broda može se očekivati nakon dovršetka opremanja i nabave novog podvodnog vozila.

Provedeno je završno testiranje i preuzet je Računalno komunikacijski sustav domaće proizvodnje (LINKEJ) na raketnoj topovnjači.

Završena je studija izvodljivosti, napravljena modelska ispitivanja i izrađena predprojektna dokumentacija za obalni ophodni brod. U 2009. godini očekuje se naručivanje glavnog projekta i početak gradnje broda. Tijekom 2008. godine realizirana je nabava planirane temeljne opreme za ronitelje i protuminske ronitelje čime su ispunjeni preduvjeti za ispunjavanje partnerskih ciljeva. Nabavljena su dva potpuno opremljena kutera i školska jedrilica Salona 45 za potrebe obuke.

U Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i protuzračnoj obrani je, sukladno DPR-u, planirano opremanje jednom eskadrilom od 12 višenamjenskih borbenih aviona (VBA). Izrađena je Taktičko – tehnička studija (TTS) te prezentirano sažeto izvješće o završetku Faze 1 raščlambe tehničkih ponuda za VBA na Sjednici Vojno – tehničkog savjeta Ministarstva obrane. U sljedećoj fazi tijekom 2009. godine će se raditi na prikupljanju dodatnih podataka te na izradi Studije izvodljivosti.

U sastav OS RH su uvedeni avioni za početnu obuku pilota ZLIN 242 L (5 kom), helikopteri Mi – 171 Sh (ukupno 10 komada), protupožarni avioni Air Tractor AT-802 (pet komada), a uspostavljen je i radarski sustav FPS 117. Dodatno, tijekom 2008. godine je ugovorena nabava dva protupožarna aviona Canadair CL-415.

Završen je razvoj i proizvedene su potrebne količine novih odora za potrebe međunarodnih vojnih operacija (prikrivne odore boje pijeska u digitalnom tisku), izrađen je prototip nove službene časničke jakne i određena količina istih je dana na testiranje pripadnicima OS RH, usvojeni su prototipovi i započeta proizvodnja obuće, odjeće i druge vojne opreme specifične namjene.

Nastavljen je rad na projektima koji se tiču standardizacije i poboljšanja prehrane u suradnji s domaćim znanstvenim institucijama i tvrtkama.

Proces implementacije partnerskih ciljeva u Ministarstvu obrane nametnuo je potrebu za intenzivnijom uporabom i uvođenjem NATO normi u sustav Ministarstva obrane i OS RH.

Sustav normizacije u Ministarstvu obrane temelji se na Pravilniku o normizaciji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama te se taj proces kontinuirano odvija. Nastavljen je kontinuiran rad na usvajanju hrvatskih vojnih normi čime je ukupan broj usvojenih hrvatskih vojnih normi dosegnuo brojku od 80.

Ulaganje u informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu predstavlja trajnu zadaću u smislu modernizacije, dogradnje i obnavljanja sklopovske, mrežne i programske opreme. Navedeno se izvodi u skladu s dinamikom omogućenom raspoloživim financijskim sredstvima i u skladu s NATO-ovim standardima.

Tijekom 2008. godine nabavljena je oprema programske potpore koja se nalazi u kategoriji vojne opreme, također je obnovljeno i održavanje raznih programskih licenci.

Izvršena je i nadogradnja i modernizacija sustava zaštite informacija, što će se nastaviti i u 2009. godini. U suradnji s Uredom Vijeća za nacionalnu sigurnost i Zavodom za sigurnost informacijskih sustava, izvršene su pripreme za spajanje na NATO klasificiranu računalnu mrežu

U tijeku su projekti i aktivnosti koji se odnose na nabavu komunikacijske opreme i opreme za elektroničko izviđanje i djelovanje.

Tijekom 2008. godine nastavljena je ili je započela realizacija nekoliko projekata s ciljem poboljšanja informatičke infrastrukture i upravljačkih procesa, kao što su:

- izgradnja aplikacijskog sustava modernizacije benzinskih crpki OS RH,
- izgradnja i održavanje sustava evidencije računalske i komunikacijske opreme, mogućnošću nadogradnje za druge evidencije materijalnih sredstava,
- realizacija sustava fizičke kontrole pristupa i evidencije radnog vremena, upravljanja identitetom i pristupom te upravljanja infrastrukturom (projekt "vojna iskaznica"),
- izgradnja upravljačkog informacijskog sustava procesa ugovaranja i nabave te proračuna,
- nadogradnja sustava potpore uredskom poslovanju, te
- raščlamba poslovnih procesa i snimka stanja zemljopisnog (geografskog) informacijskog sustava evidencije vojarni i zemljišta.

3.2.4.2. Objekti i infrastruktura

Dio objekata i infrastrukture na korištenju i uporabi u OS RH tehnološki je zastarjeo i s investicijskim zahvatima i održavanjem stvaraju se funkcionalni uvjeti za njihovo korištenje.

U investicijskom dijelu težište je dano na pripremi tehničke dokumentacije za izgradnju novih objekata i infrastrukture na perspektivnim lokacijama i pribavljanje potrebnih dozvola za gradnju (tipski smještajni objekt u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" Petrinja, kuhinja na vojnom poligonu "Gašinci", rekonstrukcije kuhinjskih objekata u vojarni "Croatia" Zagreb i zračnoj bazi "Zemunik" Zadar te izgradnje tipskih skladišnih objekata).

Izrađen je izvedbeni projekt smještajnog objekta prema novim standardima za lokaciju Vojarna za 21. stoljeće „Pukovnik P. Matanović“ u Petrinji, izrađena tehnička dokumentacija i ishođena građevinska dozvola za izgradnju smještajnog objekta.

Izrađeni su i usvojeni standardi izgradnje i opremanja uredskih prostora za potrebe preseljenja Ministarstva obrane i Glavnog stožera OS RH u nove prostore u sklopu vojarnje „Croatia“.

Izgrađen je novi objekt kuhinje s restoranom i pratećim sadržajima na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj. Radovi su pri završetku i primopredaja korisniku se očekuje tijekom 2009. godine.

U domeni održavanje objekata i infrastrukture, zaštite od požara, zaštite na radu i zaštite objekata tijekom godine su napravljeni značajni zahvati na objektima i infrastrukturi u cilju poboljšanja uvjeta života i rada pripadnika OS RH.

Tijekom 2008. godine izvršena je prenamjena četiri vojarnje ("Zvijerci" Bjelovar, "Vlaška 87" Zagreb, "Slavonski graničar" Nova Gradiška, "Bribirski knezovi" Šibenik), četiri skladišta ("Šuma" Kerestinac, "Mrđanac" Horvati, "Murat" Jastrebarsko, "Gimnastička 2" Poreč) i tri uredska prostora ("Masarykova 8" Bjelovar, "Trg kralja Tomislava 4" Velika Gorica, "Jakova Gotovca 5" Čakovec).

Ustupljen je dio objekata vojarnje "Sv. Nikola" (Lora) za izgradnju sportske dvorane u Splitu te u gospodarsku funkciju stavljeno skladište "Šuma" Kerestinac.

Pregled vojnih objekata predanih na korištenje drugim tijelima državne uprave ili lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim pravnim osobama tijekom 2008. nalazi se u Dodatku ovog Izvješća.

3.2.4.3. Zaštita okoliša

Planiranje i provedba aktivnosti zaštite okoliša unutar sustava Ministarstva obrane i OS RH provode se sukladno zakonskoj regulativi iz područja okoliša i internim provedbenim propisima koji su usklađeni sa zakonskom regulativom.

Zbrinjavanje otpada regulirano je ugovorima s tvrtkama koje imaju dozvolu za navedenu djelatnost od strane nadležnog državnog tijela. Sukladno novim podzakonskim propisima zbrinjavanje korisnog otpada – sekundarnih sirovina vrši se putem koncesionara.

U svrhu organiziranja i bolje provedbe zakonske regulative iz područja zbrinjavanja otpada izrađen je Elaborat zaštite okoliša i sustava gospodarenja otpadom za osam vojnih lokacija. U skladu sa smjernicama iz Elaborata planiraju se daljnje aktivnosti koje će rezultirati boljim gospodarenjem otpadom koji se proizvodi unutar obrambenog sustava i ispunjavanju obveza koje proizlaze iz regulative (dostava podataka u Registar onečišćenja okoliša – ROO).

Na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj provodi se kontinuirano praćenje stanja okoliša. Posebna pozornost posvećuje se seizmološkom praćenju, te praćenju stanja zraka. Rezultati su pokazali da je stanje okoliša vrlo dobro. Poslove praćenja

stanja okoliša provode neovisne institucije i tvrtke ovlaštene od strane nadležnog ministarstva.

U sklopu uređenja objekata i prostora važan segment je i krajobrazno uređenje te je 2008. godine realizirano u vojarni "Kovčanje", Mali Lošinj, vojarni "Tuškanac", Zagreb, a pokrenuta je i realizacija petogodišnjeg pilot projekta krajobraznog uređenja vojarnje "Josip Jović" u Udbini.

Poslovi vezani uz šumarstvo provode se sukladno zakonskoj regulativi i važećim planovima gospodarenja šumama, kao i lovnogospodarska djelatnost sukladno važećoj lovnogospodarskoj osnovi.

Obavljena je sanitarna i protupožarna sječa te parkovno uređenje vojnih skladišta i radarskih postaja. Poduzeti su pripremni radovi na proglašenju šuma na infrastrukturnim vojnim objektima u šume posebne namjene za potrebe obrane Republike Hrvatske.

3.2.4.4. Kartografija

U tijeku je sveobuhvatna modernizacija geoprostornih podataka područja Republike Hrvatske, a koja se realizira u suradnji s civilnim sektorom - Državnom geodetskom upravom i Hrvatskim hidrografskim institutom. Zastarjeli klasični prostorni podaci u obliku papirnatih karata, u potpunosti se zamjenjuju digitalnim topografskim i kartografskim bazama prostornih podataka. Na temelju njih se izrađuju nove vojne topografske karte mjerila 1:50 000 (taktička karta) i 1:250 000 (operativna karta). Svi navedeni podaci i proizvodi izrađuju se po važećim civilnim i vojnim normama.

Završena je treća faza petogodišnje realizacije projekta Vojni geoinformacijski sustav – VoGIS (preuzeta baza podataka Državne geodetske uprave za područje pokrivanja 57 listova karte – te je time u tri godine preuzeto područje za 243 lista karte TK25-DGU od ukupno 590 što iznosi 41%. Otisnuto je 14 listova karte JOG/A (Joint Operations Graphic – Air) i upućeno u HRZ i PZO na uporabu, izrađena digitalna ortofoto karta sjevernog dijela vojnog poligona „Eugen Kvaternik“ u 13 listova i završen Navigacijski priručnik za HRM kao vojni dodatak Peljaru za male brodove.

3.2.5. Upravljanje financijskim resursima

Financiranje obrambenog sustava slijedilo je parametre postavljene DPR-om, koji su usklađeni s realnom stopom rasta BDP-a i okvirom raspodjele Državnog proračuna za 2008. godinu.

3.2.5.1. Obrambeni proračun za 2008.

Za provedbu obrambenog proračuna u 2008. godini utvrđen je Financijski plan Ministarstva obrane u iznosu 5.284.324.000,00 kuna (1,76% procijenjenog BDP-a) dok su kreditne obveze planirane na pozicijama Ministarstva financija iznosile 69.814.432,00 kuna. Obrambeni proračun za 2008. godinu iznosio je 5.354.138.432,00 kuna ili 1,79% udjela u procijenjenom BDP-u.

Obrambeni proračun za 2008. godinu izrađen je u skladu s ciljevima iz DPR-a, projekcijama o kretanju brojnog stanja Ministarstva obrane i OS RH, sudjelovanju pripadnika OS RH u međunarodnim mirovnim operacijama, usvojenim međunarodnim obvezama, planovima obuke i izobrazbe te opremanja i modernizaciji grana OS RH.

OBRAMBENI PRORAČUN ZA 2008.		5.354.138.432,00 kn
1.	Financijski plan Ministarstva obrane	5.284.324.000,00 kn
2.	Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija - kreditne obveze	69.814.432,00 kn

Tablica 5. Prikaz Obrambenog proračuna za 2008.

Izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane iznose 5.537.430.638,00 kuna, a plaćene kreditne obveze sa pozicija Ministarstva financija 53.153.065,00 kuna, što ukupno iznosi 5.590.583.703,00 kuna.³

Ostvareni prihodi Ministarstva obrane iznose 5.462.516.743,00 kuna od čega su prihodi iz proračuna 5.206.199.644,00 kuna a ostali prihodi i primici 256.317.099,00 kuna. Ostale prihode čine prihodi ostvareni obavljanjem poslova na tržištu (vlastiti prihodi), prihodi od imovine, prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, donacije, pomoći i prihodi od prodaje nefinancijske imovine.⁴

³ Plan i izvršenje Obrambenog proračuna prikazani u prilogu

⁴ Ostvareni prihodi Ministarstva obrane prikazani u prilogu

Izvršeni rashodi za zaposlene iznose 2.968.427.562,00 kuna što je 53,6% ukupno izvršenih rashoda i izdataka. Rashodi za zaposlene obuhvaćaju plaće za djelatne vojne osobe, državne službenike i namještenike, plaće za vježbenike, plaće u naravi, plaće za prekovremeni rad, doprinose na plaće i ostale rashode za zaposlene (nagrade, darove djeci zaposlenika, božićnicu, regres, otpremnine i dr.).

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 2.348.431.168,00 kuna što je 42,4% ukupno izvršenih rashoda i izdataka. U strukturi izvršenih materijalnih rashoda najveći dio sredstava utrošen je za nabavu vojne opreme za potrebe opremanja i modernizacije grana i postrojbi OS RH, nastavak višegodišnjih aktivnosti i projekata, širenju Misije Republike Hrvatske pri NATO-u i sudjelovanje u mirovnim misijama UN-a, opremanje postrojbi za upućivanje u međunarodne misije sukladno preuzetim obvezama od međunarodnih institucija (opremanje naoružanjem i vojnom opremom postrojbi koje sudjeluju u okviru NATO/PfP operacija), opremu za protupožarnu zaštitu i Obalnu stražu te na materijal i usluge tekućeg i investicijskog održavanja borbenih sustava, brodova i mornaričko tehničkih sustava, zrakoplovno tehničkih sustava, neborbenih materijalnih sredstva, informacijsko komunikacijskih sustava, objekata i infrastrukture s ciljem očuvanja funkcionalnosti borbene tehnike, borbene spremnosti ili održanja postojećih kapaciteta.

Financijski rashodi iznose 53.964.362,00 kuna što je 1% ukupno izvršenih rashoda i izdataka. U strukturi izvršenih financijskih rashoda najveći dio odnosi se na sudske troškove (49.647.397,00 kuna), pa zatim na rashode za zatezne kamate, bankarske usluge i usluge platnog prometa.

Izdaci za stipendije kadeta, školarine za zaposlenike za dodiplomske i poslijediplomske stipendije te inozemne školarine u novcu iznose 8.930.539,00 kuna.

Ostali rashodi izvršeni su u iznosu od 1.475.140,00 kuna, a odnose se na kapitalne donacije neprofitnim organizacijama, naknade šteta pravnim i fizičkim osobama, ostale izvanredne rashode i ostale tekuće donacije u naravi.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine iznose 154.197.208,00 kuna, što je 2,8% ukupno izvršenih rashoda i izdataka. Cjelokupan iznos utrošen je za nabavu zrakoplova.

Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova iznose 2.004.658,00 kuna.

3.2.5.2. Obrambeni proračun za 2009.

Hrvatski sabor donio je 15. prosinca 2008. godine Državni proračun za 2009. godinu, kojim su planirani ukupni rashodi u iznosu oko 137 milijardi kuna. Obrambeni proračun za 2009. godinu iznosi 5.750.088.104,00 kuna ili 1,81% procijenjenog BDP-a. Sastoji se od Financijskog plana Ministarstva obrane u iznosu 5.698.233.823,00 kuna odnosno 1,8% procijenjenog BDP-a i kreditnih obveza Ministarstva obrane planiranih na pozicijama Ministarstva financija u iznosu 51.854.281,00 kuna.

OBRAMBENI PRORAČUN ZA 2009.		5.750.088.104,00 kn
1.	Financijski plan Ministarstva obrane	5.698.233.823,00 kn
2.	Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija - kreditne obveze	51.854.281,00 kn

Tablica 6. Prikaz Obrambenog proračuna za 2009.

3.2.6. Vojna obavještajno- sigurnosna djelatnost

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija (VSOA) ima ovlasti prikupljanja vojnih obavještajnih podataka te je zadužena za protuobavještajnu zaštitu i sigurnost djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga.

Uloga i djelokrug rada VSOA-e proizlazi iz Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strategije obrane Republike Hrvatske, Godišnjih smjernica za rad sigurnosno-obavještajnih agencija, zakona te zahtjeva zakonom određenih državnih tijela. Propisane poslove planiranja i provođenja obavještajno-sigurnosne djelatnosti u potpori izvršenja zadaća Ministarstva obrane i Oružanih snaga VSOA obavlja sukladno Ustavu Republike Hrvatske, zakonima i drugim propisima.

3.2.6.1. Obavještajna djelatnost

U okviru obavještajne djelatnosti, VSOA prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke i informacije o pojedincima, skupinama, aktivnostima i procesima koji imaju ili mogu imati utjecaja na sigurnost Republike Hrvatske ili sigurnost pripadnika OS RH u mirovnim operacijama. Obavještajna djelatnost stoga se odnosi na vojske i obrambene sustave drugih zemalja, kao i na ekstremističke i terorističke

skupine te nositelje transnacionalnih izazova koji imaju potencijal ugrožavanja sigurnosti zemlje ili pripadnika OS RH.

U cilju sigurnosne, obavještajne i protuobavještajne potpore hrvatskog kontingenta misije ISAF, kao nacionalna sastavnica pri Zapovjedništvu HQ ISAF, djeluje hrvatski NIC (*National Intelligence Cell*), a u sklopu Regionalnog zapovjedništva Sjever (*Regional Command North - RCN*) sa zadaćom sigurnosno-obavještajne potpore djeluje hrvatski NIST (*National Intelligence Support Team*).

3.2.6.2. Protuobavještajna i sigurnosna djelatnost

Nastavljeno je s pružanjem protuobavještajno-sigurnosne potpore i zaštite sustavu obrane, s težištem na pripadnike OS RH i postrojbe koje sudjeluju u međunarodnim misijama. VSOA je sukladno propisanim procedurama vršila sigurnosne provjere za osobe koje imaju mogućnost pristupa klasificiranim podacima u svrhu izdavanja sigurnosnih uvjerenja. Nastavlja se rad na uvođenju i operativnoj primjeni sustava štćene razmjene informacija sukladno obvezama koje proizlaze iz prijema u članstvo NATO-a te uvođenje standarda i normi koji će unaprijediti rad u vojnom sigurnosno-obavještajnom području.

3.2.7. Istraživanje i razvoj

Nositelj područja istraživanja i razvoja za potrebe Ministarstva obrane i OS RH je Institut za istraživanje i razvoj obrambenih sustava (IROS). IROS je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane, namijenjena prikupljanju i analizi prijedloga istraživanja, provedbi, koordinaciji i poticanju istraživanja koja se za potrebe OS RH i drugih obrambenih sastavnica provode u Ministarstvu obrane i drugim stručnim, znanstvenim i istraživačkim institucijama u Republici Hrvatskoj ili izvan nje.

IROS je krajem 2008. godine dobio dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti u znanstvenom području: *društvene znanosti, znanstveno polje sigurnosne i obrambene znanosti* čime je dobio status znanstvene ustanove.

Proveden je niz istraživanja u područjima definiranim Provedbenim planom istraživanja i razvoja.

U sklopu projekta Hrvatska vojska – hrvatsko društvo provedeno je i prezentirano istraživanje o stavovima hrvatske javnosti spram OS RH isto tako, provedeno je i prezentirano istraživanje o hrvatskom nacionalnom identitetu i identitetu OS RH te započeto istraživanje o OS RH i strategiji nacionalnog razvitka.

Radi se o projektu sociološkog istraživanja od ključnog značaja za Ministarstvo obrane i OS RH, koji će biti potpuno završen tijekom 2009. godine.

Izrađen je Program realizacije, provedena pripremna i pilot istraživanja te dostavljena evaluacija rezultata istraživanja ljudskih resursa i potencijala. Paralelno uz ovaj projekt izvršeno je definiranje antropološkog statusa, pri čemu je izrađen Program realizacije, provedeno testiranje kondicijske pripremljenosti i zdravstvenog statusa reprezentativnog uzorka pilota, te izrađen završni elaborat.

Utvrđivanje onečišćenja morskog dna minskim i ostalim eksplozivnim sredstvima provedeno je u suradnji s Institutom «Ruđer Bošković». Tijekom realizacije projekta pretraženo je dno istočnog dijela Jadrana i otočja, napravljen zemljovid s točno utvrđenim lokacijama pronađenih minsko-eksplozivnih sredstava, te izrađeno konačno izvješće.

Provedeno je laboratorijsko ispitivanje zaštitne maske SCOTT NBC M'95 i uzoraka bojnih otrova ispitivanjem i provjerom deklariranih značajki zaštitne maske, ispitivanjem kakvoće laboratorijskih uzoraka bojnih otrova s četiri vrste detekcije te izrađeno stručno izvješće. Izradom stručnog izvješća projekt je u cijelosti realiziran.

U sklopu projekta Dodiplomski studij obrane izrađena je Studija izvodljivosti, Program realizacije, organiziran i realiziran okrugli stol na temu «Studij nacionalne obrane i sigurnosti», organizirana i provedena ljetna škola u objektu Kovčanje na Lošinju, organiziran i proveden seminar u Vukovaru te organiziran i proveden znanstveni skup u objektu Kovčanje na Lošinju, s kojeg je pripremljeno tiskanje zbornika radova.

3.2.8. Upravni i administrativni poslovi

Učinkovitost u radu ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i OS RH osigurava se i službenim informatičkim sustavom za uredsko poslovanje i upravljanje dokumentima (MORH-DOK/OS-DOK sustav) koji je u ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane u sjedištu uveden 2005. godine, 2006. godine uveden je u uprave Glavnog stožera OS RH, a od 1. ožujka 2008. i u zapovjedništva granske razine u OS RH. Navedeni informatički sustav se i dalje razvija izradom aplikacija kojim se usklađuje sa zakonskim i podzakonskim aktima iz područja zaštite tajnih podataka i imovinskopravnih odnosa.

Kontinuirano se provodi i edukacija djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH u području informatičkog vođenja uredskog poslovanja i arhiviranja te zaštite tajnosti podataka.

Radi jednoobraznog vođenja uredskog poslovanja u Ministarstvu obrane i OS RH donesen je Plan brojčanih i klasifikacijskih oznaka ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane, Glavnog stožera OS RH i Popis vojnih pošta OS RH i Uputa o uredskom poslovanju u Ministarstvu obrane i OS RH.

3.2.8.1. Inspekcijski poslovi

Inspektorat obrane je provodio redovite inspekcijske nadzore koji proizlaze iz zakonske obveze i Godišnjeg plana rada i nadzora Inspektorata obrane. U 2008. godini nastavljeno je obavljanje inspekcijskog nadzora spremnosti u ustrojstvenim jedinicama OS RH.

Prijedlozi i mjere za uklanjanje nedostataka bili su usmjereni prvenstveno na poboljšanje učinkovitosti u području planiranja te zapovijedanja i rukovođenja u Ministarstvu obrane i OS RH kako bi se ostvarili ciljevi zacrtani u dokumentima obrambenog planiranja.

Pored problema u ostvarivanju planiranih ciljeva zbog povećanog opsega izvanrednih zadaća ukazivano je i na potrebu višeg stupnja i bolje dinamike realizacije planova, projekata i odobrenih zahtjeva iz postrojbi, ukazivano je i na elemente vezane za podizanje razine sigurnosti i uvjeta života i rada postrojbi te nadziran ujednačen pristup kod ostvarivanja materijalnih prava djelatnika, kadrovskom vođenju te stvaranju jednakih uvjeta za napredovanje u službi.

Inspektorat obrane je sukladno obvezama koje proizlaze iz Zakona o obrani i drugih zakonskih i podzakonskih propisa izvršavao inspekcijske nadzore nositelja civilne obrane koji u miru imaju obvezu provoditi pripreme za obranu u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti, u slučajevima velikih prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i ekoloških nesreća te velikih poremećaja u pojedinim gospodarskim djelatnostima. Pored toga izvršavao je inspekcijske nadzore u upravama i uredima za obranu.

3.2.8.2. Sigurnost vojnog zračnog prometa

Tijekom 2008. godine pokrenuto je niz poslova vezanih uz sigurnost vojnog zračnog prometa postupnom uspostavom upravnih normativno nadzornih i stručnih poslova. Izrađeni su prijedlozi Pravilnika o održavanju vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike, Pravilnika o vojnom letenju, Pravilnika o registru vojnih zrakoplova i znacima državne pripadnosti vojnih zrakoplova, Pravilnika o izvješćivanju i istraživanju okolnosti ugrožavanja sigurnosti letenja vojnih zrakoplova i Pravilnika o vojnom padobranstvu koji su u postupku usvajanja, a njihovo stupanje na snagu očekuje se tijekom 2009. godine. Navedeni pravilnici su temelj za provedbu certificiranja, nadzora i kontrole u području vojnog zrakoplovstva.

Za potrebe Ministarstva obrane utvrđuju se pravna i operativna pitanja vezana uz korištenje zračnog prostora Republike Hrvatske, a predstavnici Ministarstva obrane sudjeluju na međunarodnim skupovima i odborima NATO-a, Eurocontrola te Europske komisije po pitanju vojnog zračnog prometa.

3.2.8.3. Unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru

Sustav unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru uređen je Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru ("Narodne novine", broj 141/06). Sustav čine dva temeljna elementa: financijsko upravljanje i kontrola, te unutarnja revizija.

3.2.8.3.1. Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrole sveobuhvatan su sustav unutarnjih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni čelnici korisnika proračuna, a kojim se, upravljajući rizicima, osigurava razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Planom uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola definirane su zadaće i rokovi, te osobe odgovorne za njihovu realizaciju.

Tijekom 2008. godine nastavljen je rad na izradi popisa poslovnih procesa započet 2007. godine, provedena je samoprocjena pet komponenti financijskog upravljanja i kontrola, izrađeno je Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, provedene su aktivnosti potrebne za izradu Knjige poslovnih procesa te su provedene aktivnosti potrebne za izradu Registra rizika.

3.2.8.3.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija u Ministarstvu obrane pomaže u ostvarivanju ciljeva uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih procesa kroz razvoj sustava upravljanja rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama. Unutarnju reviziju provodi stručno osoblje u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju zemlje članice Europske unije. Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi, a prioriteti za odabir revidiranih područja su: doprinos ostvarenju ciljeva iz DPR-a, vrijednost materijalno financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave, složenost sustava i ranjivost sustava. U potpunosti su stvoreni organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u sustavu Ministarstva obrane sukladno Strateškom planu unutarnje revizije za razdoblje 2008. – 2010. godine i Godišnjem planu unutarnje revizije za 2008. godinu.

Temeljem ovih dokumenata tijekom 2008. godine, provedene su revizije slijedećih poslovnih procesa:

- Revizija procesa evidentiranja i vođenja baze podataka materijalne imovine, siječanj 2008.
- Revizija procesa informatizacije poslovnih sustava Ministarstva obrane RH, ožujak 2008.
- Revizija procesa obračuna dodataka i naknada na plaću. (prekovremeni rad, dežurstvo, rad u smjenama, turnusi), svibanj 2008.
- Revizija funkcionalnosti procesa civilno-vojnog modela školovanja po programu "Kadet", kolovoz 2008.
- Revizija poslovanja Službe za ugovaranje i nabavu u 2008. godini, listopad 2008.
- Revizija funkcionalnosti i učinkovitosti procesa održavanja motornih vozila u Ministarstvu obrane i OS RH, prosinac 2008.

Provedbom revizijskih procesa identificirane su određene slabosti u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa, dana su stručna mišljenja i preporuke o aktivnostima i promjenama koje bi dovele do otklanjanja navedenih slabosti.

Učinci procjeniteljske i savjetodavne uloge unutarnje revizije očituju se kroz aktivnosti pojedinih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i OS RH koje se odvijaju u pravcu provedbe predloženih preporuka s ciljem poboljšanja rada i

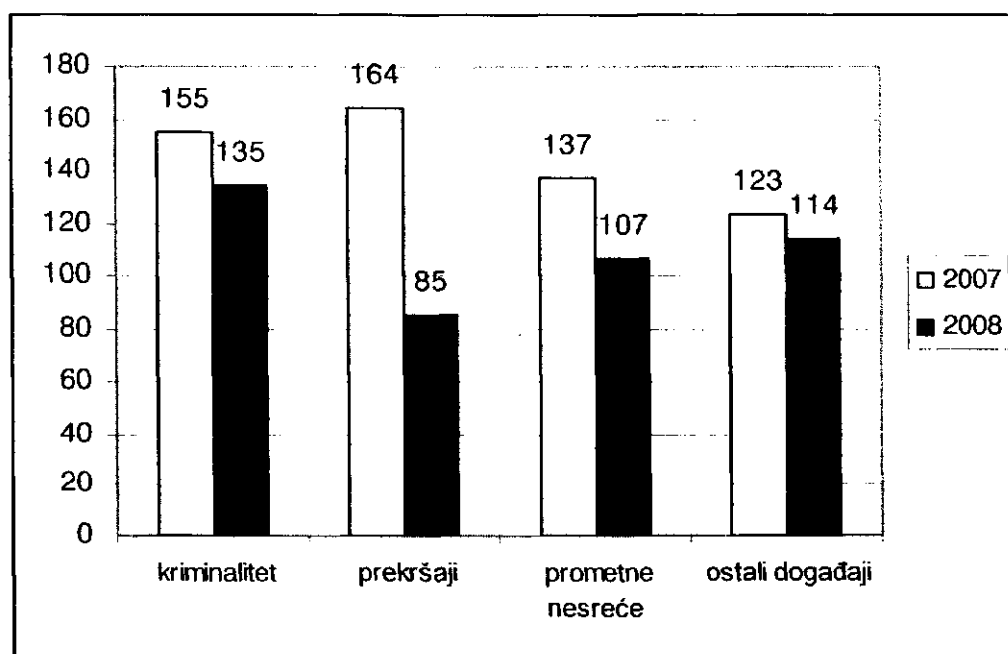
funkcionalnosti poslovnih sustava i procesa. Zaključivanjem provedenih revizijskih procesa u potpunosti je ispunjen Godišnji plan unutarnje revizije za 2008. godinu.

3.2.8.4. Postupanje Vojne policije

Tijekom 2008. godine pripadnici Vojne policije OS RH, u skladu sa svojim nadležnostima postupali su u 441 događaju što je 23,8% manje nego tijekom 2007. godine kada je zabilježeno 579 događaja.

Zabilježene događaje, bez obzira na odgovornost pripadnika OS RH u događaju, podijelili smo na događaje koji se procesuiraju sukladno: Kaznenom zakonu, Prekršajnom zakonu, Zakonu o sigurnosti prometa na cestama, Pravilniku o vojnoj stezi i na ostale događaje.

Smanjenje broja događaja zabilježeno je u svim kategorijama, a najveće u kategoriji prekršaja od 48,2%.

Slika 1. Prikaz postupanja pripadnika Vojne policije u događajima u 2007. i 2008.

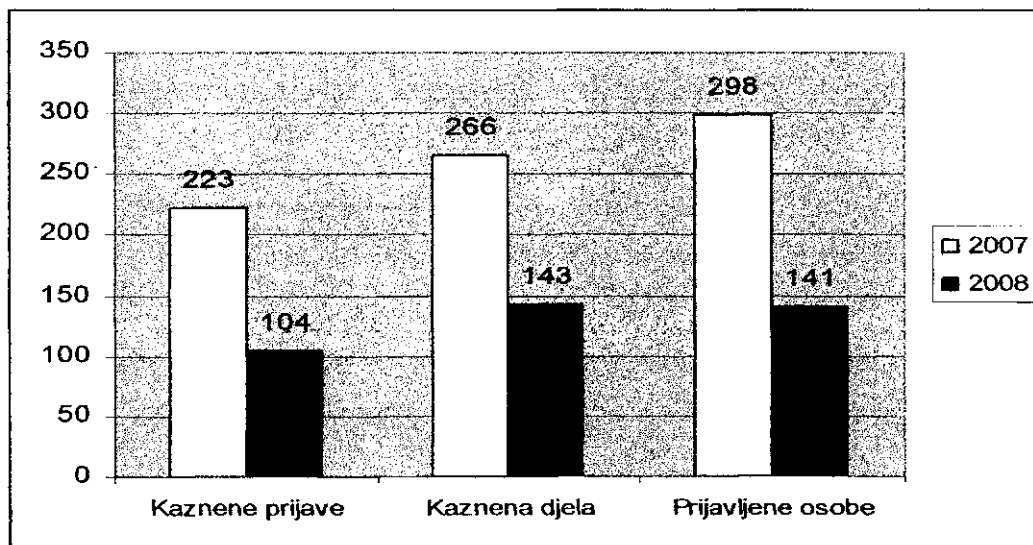
Od 104 kaznene prijave, časnici istražitelji Vojne policije OS RH podnijeli su 34 kaznene prijave (32,7%), a kriminalistički službenici Ministarstva unutarnjih poslova 70 kaznenih prijava. Ukupno je kazneno prijavljena 141 osoba zbog postojanja osnovane sumnje za počinjenje 143 kaznena djela.

Kretanje kriminaliteta u OS RH pokazuje trend opadanja. Ako izvršimo usporedbu kaznenih djela, kaznenih prijava i prijavljenih osoba tijekom 2007. godine s 2008. godinom možemo zaključiti slijedeće:

- Kriminalistička Vojna policija obradila je samostalno ili u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova ukupno 143 kaznena djela, što je 46,2% manje nego 2007. godine, kada je procesuirano 266 kaznenih djela.

- Po provedenim kriminalističkim obradama časnici istražitelji Kriminalističke Vojne policije podnijeli su samostalno ili u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova ukupno 104 kaznene prijave nadležnom državnom odvjetništvu, što je 53,4% manje nego 2007. godine kada je podnijeto 223 kaznene prijave.

- Prijavljen je 141 počinitelj kaznenog djela, što je 52,7% manje nego 2007. godine kada je prijavljeno 298 osoba.

Slika 2. Usporedba kaznenih djela, prijava i prijavljenih osoba u 2007. i 2008.

3.2.8.5. Stegovna odgovornost

Prvostupanjski vojnostegovni sud od 1. siječnja 2008. ustrojen je u Glavnom stožeru OS RH, dok je Viši vojnostegovni sud koji o stegovnim pogreškama i prijestupima odlučuje u drugom stupnju kao i ranije ustrojen u Ministarstvu obrane.

Vjnostegovni sud djeluje kao jedinstvena ustrojstvena jedinica Glavnog stožera OS RH poštujući načela rukovođenja i zapovijedanja, jednočelništva i subordinacije, stručno i učinkovito raspravlja o naknadi štete počinjene na imovini Republike Hrvatske, a istodobno uspješno djeluje kao tijelo koje pridonosi jačanju vojne stege, štiteći načela ponašanja u vojnoj službi i izvan nje.

Od 2008. godine, umjesto dosadašnjeg odlučivanja o materijalnoj odgovornosti u OS RH na razini većeg broja u tu svrhu oformljenih ad hoc povjerenstava, u nadležnost prvostupanjskog Vojnostegovnog suda dodana je i ovlast za raspravljanje o odgovornosti za štetu. Tako o postojanju, visini i naknadi štete koju pripadnik OS RH počini na imovini Republike Hrvatske danij na upravljanje Ministarstvu obrane odlučuje prvostupanjski vojnostegovni sud rješenjem koje nije upravni akt i protiv kojeg žalba nije dopuštena, a ako štetnik ne nadoknadi štetu, šteta će se nadoknaditi po općim propisima obveznog prava, što znači da se protiv takvog štetnika ima pokrenuti parnični postupak pred redovnim sudom.

Tijekom 2008. godine na Vojnostegovnom je sudu riješeno 170 predmeta materijalne odgovornosti te je održano 90 usmenih rasprava u stegovnim postupcima protiv 109 pripadnika OS RH.

Viši vojnostegovni sud je tijekom 2008. godine obavljao poslove i zadaće propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku i Pravilnikom o vojnoj stezi, kao što su rješavanje po žalbama na izrečene stegovne mjere i stegovne kazne u vojnostegovnom postupku, praćenje i usklađivanje sudske prakse i davanje obveznih naputaka i smjernica za rad vojnostegovnih sudova te održavanje stručnih kolegija sudaca Višeg vojnostegovnog suda.

Viši vojnostegovni sud je ukupno rješavao 45 vojnostegovnih predmeta od kojih su devet bile žalbe na stegovne mjere koje su izrekli nadležni zapovjednici, 15 je žalbi na stegovne kazne koje je izrekao prvostupanjski vojnostegovni sud.

Od stegovnih prijestupa najveći broj se odnosi na izvršenje kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenij dužnosti (šest predmeta), zatim nedolično ponašanje koje šteti ugledu Ministarstva obrane i OS RH (četiri predmeta), krivotvorenje izvješća ili podnošenje lažnih izvješća (tri predmeta) dok se po jedan predmet odnosi na nesavjesno ili nemarno obavljanje službe te na neizvršenje ili odbijanje izvršenja zapovijedi, odluka ili naloga nadređenih.

Organizirano je stručno savjetovanje iz upravnog prava za suce vojnostegovnih sudova i pravnike Ministarstva obrane i OS RH na kojem je sudjelovalo 96 pravnika iz Ministarstva obrane i OS RH.

3.2.8.6. Imovinsko pravni poslovi

Imovinskopravne poslove Ministarstva obrane vodi Pravna služba u suradnji s nadležnim državnim odvjetništvima koja je zaprimila 947 novih predmeta te je na dan 31. prosinca 2008. bilo ukupno evidentirano 30 253 predmeta. Ukupan broj aktivnih predmeta iznosio je 16 553, od čega je u 2 630 predmeta Republika Hrvatska (Ministarstvo obrane) aktivna stranka u postupku (tužitelj), dok je u ostalih 13 923 predmeta pasivna stranka u postupku (tuženik).

Najveći dio potraživanja od Republike Hrvatske odnosi se na nekoliko sporova s izuzetno velikom vrijednosti predmeta spora (predmeti S-300, Šezdesetšesta pukovnija-zadruga za izgradnju prometnica i dr.), na što otpada 43% ukupno utuženih potraživanja prema Republici Hrvatskoj.

Isto tako značajan iznos utuženih potraživanja od Republike Hrvatske čine sporovi po tužbama građana s bivših okupiranih područja. Radi se o sporovima naknade štete temeljem Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija te Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štete uzrokovane od pripadnika oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata. Odštetni zahtjevi se odnose najvećim dijelom na naknadu štete koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja uzrokovanih protupravnim ponašanjem vojnih i redarstvenih snaga ili zbog zakonom propisane objektivne odgovornosti Republike Hrvatske.

U području radnih sporova značajan dio predmeta odnosi se na sporove pripadnika tzv. 66. pukovnije. No u većini predmeta već su donesene pravomoćne sudske odluke kojima su ti tužbeni zahtjevi odbijeni.

3.2.8.7. Sukcesija vojne imovine

Nastavljen je rad na izradi dokumentacijske osnove za pregovore o sukcesiji vojne imovine s drugim državama slijednicama. Pored do sada završenih 20 elaborata, koji po raznim područjima (vidovima, rodovima i službama) pokrivaju diobenu masu JNA te popis i procjenu oduzetog naoružanja i vojne opreme Teritorijalne obrane Republike Hrvatske. Završen je i rad na pilot projektu kojim je procijenjen značaj i udjel intelektualnog kapitala u ukupnoj diobenoj masi vojne imovine bivše države. Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske započet je rad na projektu rekonstrukcije zapovjednog vrha JNA u razdoblju od 1990. do 1992. godine

te je do sada prikupljena velika količina vrlo vrijedne građe koja će omogućiti kvalitetnu izradu projekta.

3.2.8.8. Vojni muzej

Vojni muzej posjeduje 13 zbirki muzejske građe koja obuhvaća odore, znakovlje, fotografije i drugu vojnu opremu te naoružanje. U svom fundusu posjeduje oko 8000 predmeta (bez fotografija). U 2008. godini Vojni muzej je pripremio ukupno sedam izložbi, provodio prijem naoružanja i opreme te provodio aktivnosti na pripremi novih izložbi i izlaganju eksponata unutar vojnih objekata.

Svakako, jedan od prioriteta je suradnja i potpora u opremanju Memorijalnog centra Domovinskog rata u Vukovaru te je u cijelosti izrađen koncept unutarnjeg postava koji obuhvaća 1680 eksponata.

Temeljem odluka o otpisu i pretvaranja u muzejske eksponate primljeno je 49 neborbenih motornih vozila i inženjerijsko-amfibijskih sredstava. Vojni muzej nastavlja potporu u osnivanju spomen-parkova dodjelom naoružanja i vojne tehnike vojarnama u Bilogori, Velikoj Buni, Vinkovcima i dr.

Vojni muzej nastavlja s dodjelom ili razmjenom muzejskih eksponata naoružanja u sklopu programa međunarodne kulturno-muzejske razmjene, nastavak restauracije muzejskih eksponata izložbenom djelatnošću, presnimavanjem video građe iz Domovinskog rata i drugim aktivnostima.

3.2.8.9. Središnji vojni arhiv

Središnji vojni arhiv je tijekom 2008. godine obavljao poslove vezane uz nadzor nad zaštitom arhivskog gradiva, vođenje arhivske evidencije za arhivsko gradivo, preuzimanje arhivskog gradiva po isteku propisanih rokova, stručnu obradu arhivskog gradiva, snimanje, kopiranje i izradu trajnih kopija gradiva radi zaštite izvornika, razmjenu arhivskog gradiva radi kompletiranja arhivskih fondova i zbirki, odabir i izlučivanje gradiva, organizaciju povijesnih istraživanja i korištenje gradiva za znanstveno-istraživačke, stručne i druge potrebe.

Tijekom 2008. godine realizirano je preuzimanje arhivskog gradiva od ustrojstvenih jedinica (oko 93,60 dužnih metara arhivskog gradiva).

Nastavljena je kontinuirana suradnja s Hrvatskim državnim arhivom, Hrvatskim memorijalno-dokumentacijskim centrom Domovinskog rata, Hrvatskim centrom za razminiranje (digitalizacija zemljovida potencijalno minsko sumnjivih područja).

4. DRUŠTVENA ULOGA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

4.1. Društvena uloga obrambenog sustava i njena percepcija u hrvatskoj javnosti

Intenzivirani proces reformi, pristupanje NATO-u, potpuna profesionalizacija OS RH i drugi procesi dugoročno mogu dovesti do promjena u percepciji društvene uloge obrambenog sustava. Osim kroz ispunjavanje svoje obrambene funkcije, sudjelovanjem u planiranju, pripremanju i provedbi aktivnosti kojima se pomaže civilnim institucijama u slučajevima obrane od požara, elementarnih nepogoda i drugih katastrofa, obrambeni sustav kontinuirano dokazuje svoju višestruku društvenu ulogu. Kroz funkcionalno područje odnosa s javnošću ostvaruju se dvije temeljne uloge: informiranje o ključnim aktivnostima i postignućima Ministarstva obrane i predstavljanje obrambenog sustava kao integralnog dijela društva.

Obrana, a posebno OS RH kao njezina okosnica, svojim sudjelovanjem u mirovnim operacijama, združenim vježbama i drugim oblicima međunarodne vojne suradnje pridonose odvratanju od agresije, grade savezništva i promiču regionalnu stabilnost, a nadasve jačaju ugled hrvatske države u svijetu koja je u kratkom roku prešla put od primatelja do isporučitelja sigurnosti. Tijekom 2008. godine, prema relevantnim istraživanjima, OS RH su zadržale pozitivan trend povjerenja u javnosti pa uz Crkvu, uživaju najveće povjerenje građana.

4.2. Odnosi s javnošću i informiranje

Svi ključni obrambeni dokumenti i informacije o zbivanjima u OS RH dostupni su na internetskim stranicama Ministarstva obrane. Broj posjeta web stranicama Ministarstva obrane u prosjeku se kretao oko 45.000 mjesečno, a broj posjeta stranicama tjednika Hrvatski vojnik kretao se oko 35.000 mjesečno, što je u odnosu na 2007. godinu povećanje od 28%.

U 2008. godini Ministarstvo obrane je na temelju Zakona o pravu na pristup informacijama, odgovorilo na 27 zahtjeva. Izdano je 1342 odgovora na razne upite, 492 priopćenja, pet demantija te 32 zamolbe, dopisa, zahtjeva i dr.

Na međunarodnom vojnom filmskom festivalu u Braccianu kraj Rima, hrvatska vojna kinematografija dobila je prvu nagradu za promotivni spot o OS RH. U 2008. godini proizvedeno je ukupno šest filmova. Osim toga, izrađen je promotivni video,

audio i tiskovni materijal za potrebe kampanje u projektu Kadet. Aktivna promocija pridonijela je povećanju broja prijave za 130%.

Aktivnom promocijom dragovoljnog služenja vojnog roka dan je doprinos uspjehu ovog projekta. Kampanja je rezultirala s 1274 prijave kandidata, što je peterostruko od broja upućenih kandidata na služenje dragovoljnog vojnog roka.

Unutar prostora Ministarstva obrane organizirano je 18 izložbi, 20 kino i kazališnih predstava te sedam izložbi Vojnog muzeja. Vojni muzej je i tijekom 2008. godine nastavio raditi na prikupljanju muzejske građe iz Domovinskog rata.

Prema rezultatima praćenja i raščlambi informacija o vojnim, političkim, društvenim i drugim događajima u zemlji i inozemstvu, u domaćim tiskovnim i elektroničkim medijima u 2008. objavljeno je oko 3800 tekstova i priloga neposredno vezanih uz Ministarstvo obrane i OS RH. Najviše pozitivnih osvrta u tiskovnim i elektroničkim medijima zabilježeno je neposredno uoči i tijekom dobivanja pozivnice za pristup NATO-u, a u ukupnom broju zamjetan je pad kritički intoniranih tekstova u odnosu na 2007. godinu. Ministarstvo obrane aktivno se uključilo u promicanje NATO saveza preko izrade i distribucije promidžbenog materijala građanstvu prilikom svake javne promocije obrambenog sustava.

4.3. Dušobrižništvo u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

Poštujući temeljno pravo slobode vjeroispovijesti, ovisno o vjerskom opredjeljenju, uloga je dušebrižništva u vojsci osigurati slobodu religijskog izražavanja i ostvarenja duhovnih potreba.

U Ministarstvu obrane provodi se i duhovna skrb za vojnike islamske vjeroispovijesti temeljem Protokola o dušobrižničkoj skrbi pripadnika OS RH islamske vjeroispovijesti od 2005. godine. Pored toga u tijeku su razgovori sa Srpskom pravoslavnom crkvom i Židovskom zajednicom o potpisivanju protokola o dušobrižničkoj skrbi pripadnika OS RH pravoslavne i židovske vjeroispovijesti.

Putem institucije Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj provodi se duhovna skrb vojnika katolika u OS RH. U 2008. godini sukladno preustroju OS RH došlo je do uspostave novih kapelanija, a ujedno su pojedine postojeće kapelanije ugašene, tako da je broj ostao isti. U svih 26 kapelanija Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj održavaju se pouke i podjeljuju sakramenti te redovito i prigodno slave sv. Mise.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira duhovne vježbe i bračne vikende u vojnim objektima. U 2008. godini na duhovnim vježbama sudjelovalo je oko 980 djelatnika te oko 150 osoba na bračnim vikendima.

Važan način pastoralne u OS RH su i hodočašća koja Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira na lokalnoj (dekanatskoj), nacionalnoj i međunarodnoj razini. Na lokalnoj razini hodočasti se u tradicionalna, većinom marijanska svetišta. Na nacionalnoj razini već šesnaest godina Oružane snage i policija hodočaste prve nedjelje listopada u Nacionalno svetište Mariju Bistricu, a isto tako je šesnaestu godinu Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj od 20. do 27. svibnja 2008. sudjelovao (s više od 2400 vojnika, policajaca i branitelja) na jubilarom 50. međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdesu. Lourdsko hodočašće ujedno predstavlja jedinstvenu prigodu međunarodne promidžbe hrvatskog vojnika i policajca te same Republike Hrvatske.

Vojni kapelani angažirani su u mirovnoj misiji u Afganistanu pružanjem duhovne skrbi vojnicima iz hrvatskog kontingenta, ali i vojnicima iz drugih zemalja. Priprema pripadnika OS RH za mirovne misije obuhvaća i upoznavanje s islamskom kulturom, putem Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj u suradnji s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj.

5. GLAVNA POSTIGNUĆA U 2008. GODINI

Na sastanku na vrhu NATO-a u Bukureštu Republika Hrvatska je dobila pozivnicu za članstvo u NATO-u. Kroz dva kruga pregovora s administracijom NATO-a Republika Hrvatska se odredila po svim bitnim elementima budućeg članstva iz područja političkih pitanja, obrane, resursa, pravnih rješenja i sigurnosti.

Prihvaćajući hrvatske stavove i argumente, članice NATO-a su 9. srpnja 2008. potpisale tzv. Pristupne protokole prihvaćajući Republiku Hrvatsku kao *de facto* članicu. Od tog trenutka Republika Hrvatska sudjeluje u radu gotovo svih tijela NATO-a, ali bez prava participiranja u donošenju odluka. Da bi postala punopravna članica, Republiku Hrvatsku očekuje ratifikacija potpisanih Protokola od strane svih članica te potom i ratifikacija ulaska u NATO savez od strane Hrvatskog sabora.

U približavanju NATO-u Republika Hrvatska je uspješno započela sa provedbom sedmog posljednjeg ciklusa priprema u okviru procesa MAP-a (Membership Action Plan). Na sastanku hrvatskog izaslanstva s Višim političkim odborom NATO-a (Senior Political Committee) 16. listopada 2008., Republika Hrvatska je ocjenjena spremnom za članstvo u NATO-u.

Stvoreni su svi preduvjeti za uspostavljanje dragovoljnog služenja vojnog roka čime se nastavlja proces dostizanja potpune dragovoljnosti sastava OS RH. Prva skupina dragovoljnih ročnika koja se sastoji od 220 kandidata i 30 kandidatkinja završila je temeljnu i specijalističku obuku. Obuka ročnika (temeljna i specijalistička) na dragovoljnom služenju vojnog roka traje ukupno 14 tjedana.

Iz godine u godinu sve više pripadnika i postrojbi sudjeluje u međunarodnim mirovnim misijama diljem svijeta, a OS RH ostvaruju napredak u dostizanju kompatibilnosti i interoperabilnosti s oružanim snagama zemalja članica NATO saveza.

Upućivanjem satnije u misiju UNDOF na Golanskoj visoravni u lipnju 2008. godine, OS RH se po prvi put uključuju u jednu mirovnu misiju UN-a s vojnom postrojbom.

Republika Hrvatska je uključena i u operaciju Europske unije u Republici Čad i Srednjoafričkoj Republici (Operacija EUFOR Tchad/RCA).

Kao najvažnija postignuća u području opremanja i modernizacije izdvajamo opremanje OS RH transportnim helikopterima, školskim i protupožarnim avionima, uspostavu radarskog sustava za nadzor zračnog prostora FPS-117, isporuku prvih

borbenih oklopnih vozila Patria 8x8 te dvije raketne topovnjače klase "Helsinki" iz Finske.

Nabavljeno je i pješačko naoružanje za potrebe postrojbi u međunarodnim mirovnim operacijama, inženjerijski strojevi i oprema te NKB-e oprema za individualnu i kolektivnu zaštitu.

Tijekom 2008. godine pružena je obimna potpora civilnim strukturama (davanje počasti kod sahrane hrvatskih braniteljima, protupožarna sezona, zaštita od poplava, inženjerijski radovi i dr.). Obimom i uspješnošću civilno vojne suradnje obrambeni sustav ostvaruje i potvrđuje svoju društvenu ulogu i status.

Provedena je akreditacija Instituta za istraživanje i razvoj obrambenih sustava kao znanstvene ustanove čime je obrambeni sustav dobio ustrojstvenu cjelinu koja se bavi obavljanjem znanstvene djelatnosti u području: *društvene znanosti, znanstveno polje sigurnosne i obrambene znanosti.*

6. PREGLED REALIZACIJE DPR-a U 2008. GODINI

Razvojni ciljevi OS RH definirani DPR-om razrađeni su za područja ljudskih resursa, vojne izobrazbe, materijalnih resursa, logistike, doktrine i obuke, međunarodne vojne suradnje te istraživanja i razvoja.

6.1. Ljudski resursi

U području upravljanja ljudskim resursima nastavljena je realizacija svih projekata planiranih DPR-om.

Provedbom sustavne, planske politike pribavljanja i izdvajanja osoblja nastavljene su aktivnosti na ostvarivanju ciljane brojčane veličine i strukture OS RH predviđene za ostvarivanje do kraja 2009. godine. Planskim izdvajanjem osoblja koje ne može zadovoljiti kriterije za ostanak u službi (1882 osobe – 439 žena), te planskim prijemom novog osoblja (801 osoba – 127 žena) bitno je poboljšana dobna i obrazovna struktura osoblja. Godišnji plan izdvajanja osoblja ispunjen je 80%, a Godišnji plan pribavljanja osoblja 75%.

Nastavljena je reorganizacija upravljanja osobljem u jedinstveni sustav koja je djelomično ostvarena ustrojavanjem Središnjice za upravljanje osobljem i Vojnog zdravstvenog središta. Usvojeni koncepti izobrazbe i jedinstvenog upravljanja osobljem omogućili su provedbu niza aktivnosti i projekata u cilju njihove implementacije koja se odvija planiranom dinamikom.

Unaprjeđenje i implementiranje pripreme osoblja za rad u tijelima NATO-a, omogućeno usvajanjem novog Koncepta pripreme osoblja za rad u NATO tijelima, odvija se planiranom dinamikom.

Prilagodba i unaprjeđenje postupka ocjenjivanja ostvareno donošenjem Pravilnika o uvjetima i postupku ocjenjivanja djelatnih vojnih osoba te načinu preispitivanja i evidentiranja službenih ocjena uspješno se provodi.

Razvoj modela i mehanizama privlačenja osoblja je u velikoj mjeri ostvaren. Donesen je Pravilnik o privlačenju, selekciji i odabiru za prijam u djelatnu vojnu službu koji je omogućio sustavnu provedbu aktivnosti u ovom području.

Donesen je Pravilnik o dragovoljnom služenju vojnog roka te je sukladno Odluci ministra obrane 3. studenoga 2008. na dragovoljno služenje vojnog roka

upućeno 220 kandidata i 30 kandidatkinja, a u tijeku je izrada podzakonskih propisa kojim će se regulirati uvjeti i kriteriji nužni za uspostavu ugovorne pričuve.

6.2. Vojna izobrazba

Izrađen je i usvojen koncept izobrazbe za potrebe OS RH, a u tijeku je razrada projekata i projektnih zadaća iz Koncepta izobrazbe koje se odvija prema planiranoj dinamici.

Dovršava se razvoj i implementacija vojno-nastavnih modula kroz jedinstveni katalog studija za potrebe borbenih rodova i rodova borbene potpore.

U tijeku je izrada kataloga znanja, sposobnosti i vještina te programa za sve razine školovanja za potrebe OS RH. U školskoj godini 2008./2009. u procesu nastave se primjenjuju novi programi školovanja.

U tijeku usvajanja je koncept novih nastavnih metoda i tehničke potpore za izvođenje nastave (učenje na daljinu, elektronička knjižnica i sl.) – primjena ADL NATO tečajeva, nastavljeno je uređivanje nastavnih prostora u Hrvatskom vojnom učilištu i fono-laboratorija u granskim zapovjedništvima u skladu s dinamikom razvoja projekata u području izobrazbe.

Objedinjavanjem kapaciteta za vojnu izobrazbu u jedinstvenu ustanovu Hrvatsko vojno učilište omogućeno je pokretanje znanstveno-nastavnih projekata s ciljem izrade nastavne i didaktičke literature za potrebe vojno-obrazovnog procesa. Također je pokrenuta izrada kataloga znanja, sposobnosti i vještina te programa školovanja za sve razine, definiranje novih nastavnih planova i programa po razinama vojne izobrazbe.

Pripremljen je Koncept za odabir i pripremu osoblja za rad u NATO/EU tijelima, zapovjedništvima i postrojbama. Koncept je izrađen u okviru projekata izobrazbe te je dostavljen recenzentima na očitovanje. Konceptom su obuhvaćene sve procedure i postupci od kriterija za odabir do razrade oblika izobrazbe i obuke u procesu pripreme djelatnika prije upućivanja na rad u NATO-u. Ovim dokumentom definirane su i nadležnosti u procesu odabira i pripreme djelatnika za ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i OS RH. Nakon odobrenja Koncepta slijedi odobrenje standardnih operativnih postupaka (SOP-ova) koji će precizno definirati procedure i postupke na području odabira i pripreme djelatnika za rad u NATO/EU.

6.3. Materijalni resursi

Nastavljeno je opremanje OS RH temeljnim sustavima naoružanja i vojne opreme. Tijekom 2008. godine su u sastav OS RH uvedeni transportni helikopteri Mi-171Sh, školski avioni Zlin-242L, protupožarni avioni AirTractor AT-802, predan je na uporabu radarski sustav za nadzor zračnog prostora FPS-117, isporučena su prva borbena oklopna vozila Patria 8x8, dvije raketne topovnjače klase "Helsinki" iz Finske, pješačko naoružanje za potrebe postrojbi u međunarodnim mirovnim operacijama, inženjerijski strojevi i oprema te NKB-e oprema za individualnu i kolektivnu zaštitu.

Pored navedenog napretka u području opremanja i modernizacije OS RH, ograničavajući čimbenik su i financijska sredstva koja se izdvajaju za ovu namjenu, u odnosu na planirana financijska sredstva u DPR-u i Provedbenom planu opremanja i modernizacije. Ovakva situacija dovela je do provedbe opremanja i modernizacije u okviru glavnih projekata prve i druge razine prioriteta.

Provodi se i modernizacija komunikacijskog sustava OS RH kroz nabavu suvremenih komunikacijskih sustava. Postrojbe koje sudjeluju u mirovnim misijama opremljene su modernim satelitskim sustavima.

Završena je treća faza petogodišnje realizacije projekta Vojnog geografskog informacijskog sustava (VoGIS) i izrađena prva grupa novih vojnih topografskih karata po NATO standardu.

Provedba projekta "vojna iskaznica" i projekta zaštite izdvojenih i udaljenih objekata znatno će poboljšati sigurnost infrastrukture te istodobno rasteretiti OS RH potrebe za odvajanjem znatnih resursa nužnih za fizičku zaštitu i stražarsku službu.

6.4. Logistički sustav Oružanih snaga

U svrhu provođenja partnerskog cilja "Operacije i infrastruktura zračne luke zemlje domaćina" zrakoplovna baza Zemunik u Zadru određena je za zračnu luku zemlje domaćina. U sklopu Potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support – HNS*), sukladno obvezama izrađeni su Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera i Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanih snaga drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske te nacrt Odluke o određivanju osoba za kontakt u procesu provedbe partnerskog cilja. Istovremeno u izradi je prva radna inačica Kataloga sposobnosti za pružanje potpore zemljama partnerima (*Capability Catalogue – CAPCAT*). Implementiranje partnerskog cilja Medicinska potpora

(Medical Support) odvija se preko djelovanja postojećeg hrvatskog medicinskog tima u sklopu A-3 inicijative, sedma rotacija je u tijeku, osma u pripremi. U tijeku je nabava lakog oklopljenog sanitetskog m/v za potrebe pružanja medicinske potpore prve razine (Role 1). Provedeno je ocjenjivanje jednog zračno-medicinskog tima NATO sposobnog za provedbu zračno-medicinske evakuacije.

Ustrojena je djelatna zapovjedna jezgra za pružanje medicinske potpore druge razine (Role 2), a u tijeku je izrada nacрта Taktičko tehničke studije. DPR je definirao novi ustroj OS RH gdje je sustav zdravstvene potpore postao dio sustava logističke potpore, a u kojem je glavni nositelj zdravstvene zaštite i skrbi Vojno zdravstveno središte, ustrojstvena jedinica u sastavu Zapovjedništva za potporu. Problem u funkcioniranju zdravstvene potpore predstavlja nedostatak liječnika primarne zdravstvene zaštite zbog odljeva liječničkog kadra u civilni sustav zdravstva.

6.5. Doktrina i obuka

U tijeku je izrada Zdužene doktrine OS RH temeljem usvojene nove Savezničke zdužene doktrine – AJP 01(C). Temeljni cilj Zdužene doktrine OS RH je osigurati krovnu doktrinu za planiranje i provedbu zduženih operacija. Ona će se također primjenjivati i za potporu operacija koje provode OS RH u sastavu NATO vođenih operacija.

Pokrenuta je izrada Zdužene logističke doktrine OS RH, krovnog dokumenta logistike OS RH koji opisuje logističke sustave OS RH i služiti će kao temelj za razradu granskih doktrina u dijelu logistike te postizanju interoperabilnosti s NATO snagama u dijelu logistike.

Izrađena je radna verzija Doktrine upravljanja ljudskim resursima. Radna verzija je upućena na očitovanje granama i upravama Glavnog stožera OS RH te je tijekom travnja 2008. godine usklađena s upravama Glavnog stožera OS RH. Očekuje se usvajanje Doktrine upravljanja ljudskim resursima nakon usklađivanja sa Zduženom doktrinom OS RH čija je izrada u tijeku.

Izrađeni su novi planovi obuke kadeta čime je obuka poboljšana i prilagođena obvezama tijekom školovanja na fakultetima.

Ostvaren je napredak u ponudi nastavnih sadržaja na engleskom jeziku. Za sada OS RH partnerima mogu ponuditi Tečaj za promatrače u misijama UN-a, UNMOC i Tečaj za stožernog časnika (Staff Officer Course) na engleskom jeziku. U tijeku je izrada ADL tečaja Komunikacije u operacijama potpore miru.

6.6. Međunarodna vojna suradnja i doprinos međunarodnoj sigurnosti

Republika Hrvatska je nastavila s aktivnim sudjelovanjem u izgradnji mira i sigurnosti u svijetu. U 2008. godini Republika Hrvatska je podigla svoj doprinos mirovnim misijama UN-a na novu razinu, jer je po prvi put u jednu od misija (UNDOF na Golanskoj Visoravni) uputila vojnu postrojbu. Trenutno hrvatski predstavnici sudjeluju u 11 misija UN-a te u jednoj misiji EU-a s ukupno 148 pripadnika.

Najznačajniji angažman u međunarodnim operacijama je sudjelovanje u ISAF-u, NATO vođenoj operaciji. U skladu s Odlukom Hrvatskog sabora Republika Hrvatska je tijekom 2008. godine nastavila sa jačanjem svog angažmana u ISAF-u.

Vojno-diplomatska mreža Republike Hrvatske krajem 2008. godine imala je 20 vojnih izaslanika koji pokrivaju sveukupno 36 zemalja, dva vojna savjetnika u misijama Republike Hrvatske i tri pomoćnika vojnih izaslanika.

6.7. Istraživanje i razvoj

Provedena je akreditacija IROS-a kao znanstvene ustanove u sastavu Ministarstva obrane te nastavljen rad na realizaciji većeg broja znanstveno – istraživačkih i znanstveno – nastavnih projekata za potrebe obrane u područjima: Strategijsko upravljanje obranom, Nacionalna sigurnost i obrana, Upravljanje resursima i zalihama te Vojna tehnologija i materijali.

Među najvažnijim projektima koji su realizirani u 2008. godini pored akreditacije IROS-a kao znanstvene ustanove su: provedba niza istraživanja ljudskih resursa i potencijala, ispitivanje okoliša vojnih luka i objekata, laboratorijsko ispitivanje zaštitne maske SCOTT NBC M'95 i uzoraka bojnih otrova, pripreme za uspostavu dodiplomskog studija nacionalne obrane i sigurnosti te sociološka istraživanja u sklopu projekta „Hrvatska vojska – hrvatsko društvo“.

7. KLJUČNI SMJEROVI RAZVOJA U IDUĆEM RAZDOBLJU

Ključni smjerovi razvoja obrambenog sustava u idućem razdoblju postavljeni su temeljnim planskim i konceptualnim dokumentima obrambene politike, a naročito Strateškim pregledom obrane, Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske te Godišnjim smjernicama obrambenog planiranja 2009./2010. Polazeći od tih dokumenata, ključne smjerove razvoja, prema funkcionalnim područjima obrambenog sustava, možemo prikazati na sljedeći način:

Obrambena politika

Na temelju postignuća u 2008. godini te stečenih iskustava i dugoročnih planskih projekcija, prioriteti obrambene politike u predstojećem razdoblju su:

- Izrada Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strateškog pregleda obrane, Strategije obrane Republike Hrvatske, Vojne strategije, novog Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske;
- Razvoj područnih politika obrambenog sustava;
- Reorganizacija i dovršetak preustroja Ministarstva obrane, čime će se unaprijediti upravljačke i poslovne mogućnosti nužne za djelovanje u uvjetima punopravnog članstva u NATO-u;
- Daljnje poboljšanje obrambenog upravljačkog procesa uvođenjem sustava nove regulacije planiranja, poboljšanjem programiranja te postizanje veće efektivnosti uporabe resursa;
- Nastavak prilagodbi i razvojnih aktivnosti koje će pridonijeti uspješnom funkcioniranju Republike Hrvatske i njenog obrambenog sustava u NATO-u i uspješnom uključivanju u EU.
- Unutar NATO saveza sudjelovati u zajedničkim naporima sa saveznicima u stvaranju zajedničkih fondova za razvoj sposobnosti od općeg interesa za Savez, sukladno mogućnostima i interesima Republike Hrvatske.

Ljudski resursi

Prioritet u području ljudskih resursa je nastavak provedbe preustroja i uspostava organizacijske strukture te dostizanje ciljane brojčane veličine OS RH do

kraja 2009. godine (16000 djelatnih vojnih osoba i 1600 državnih službenika i namještenika), uz poboljšanje ukupne dobne i obrazovne strukture osoblja.

Uspostavljanje jedinstvenog sustava upravljanja osobljem, čiji će sastavni dio činiti i Središnjica za upravljanje osobljem te prijenos ovlasti iz područja upravljanja osobljem na novoustrojene organizacijske cjeline.

Povećanje životnog standarda osoblja uvođenjem novog modela stambenog zbrinjavanja i različitih programa personalne potpore. Također, implementacija cjelovitog koncepta potpore obitelji s naglaskom na organiziranju potpore u fazi razdvojenosti tijekom mirovnih operacija i sl.

Uvođenje u uporabu nove klasifikacije vojno-stručnih specijalnosti, uspostavljanje ugovorne pričuve te nastavak provedbe dragovoljnog služenja vojnog roka u OS RH.

Nakon dostizanja ciljane brojčane veličine i strukture osoblja ista se planira održavati planskim pribavljanjem, raspodjelom, promicanjem i izdvajanjem.

Međunarodna obrambena suradnja

Ključni naponi u području međunarodne obrambene suradnje bit će usmjereni uspješnom funkcioniranju Republike Hrvatske u euroatlantskim sigurnosnim i obrambenim integracijama, NATO i EU.

U potpori punopravnog članstva u NATO-u, Republika Hrvatska će usmjeriti svoje napore na razvoj sposobnosti nužnih za ravnopravno sudjelovanje u aktivnostima NATO saveza, povećati sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama pod vodstvom NATO-a sukladno projekcijama DPR-a te intenzivirati regionalnu vojnu suradnju aktivnim sudjelovanjem u regionalnim obrambenim inicijativama. To podrazumijeva nastavak uključivanja u NATO-ov sustav obrambenog planiranja te nastavak implementacije novoprihvaćenog paketa partnerskih ciljeva iz 2008. godine (nakon ulaska Republike Hrvatske u NATO „ciljeva snaga“) s naglaskom na pripremi deklariranih postrojbi za sudjelovanje u NATO operacijama te dostizanje sposobnosti neophodnih za funkcioniranje Republike Hrvatske kao vjerodostojnog saveznika, integraciju u komunikacijsko sigurnosni sustav NATO-a i sustav NATO-ove protuzračne obrane, kadrovsko osnaživanje Stalne misije Republike Hrvatske pri NATO-u, NATO zapovjedništvima i NATO odborima.

Međuresorna suradnja i civilno-vojno krizno planiranje

U predstojećem razdoblju nastaviti će se provedba aktivnosti na jačanju učinkovitosti uspostavljenih tijela za međuresornu suradnju, posebno po pitanjima upravljanja krizama na nacionalnoj i međunarodnoj razini, zaštite i spašavanja, potpore zemlje domaćina te implementacije partnerskih ciljeva.

Nakon usvajanja Metodologije za izradu planova obrane započet će se izrada Plana obrane Republike Hrvatske kao temeljnog planskog dokumenta na području obrambenih priprema.

Usvajanjem i provedbom Koncepta sustava upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama nastaviti će se proces transformacije civilne obrane u suvremeni sustav upravljanja u krizama na način koji će omogućiti sveobuhvatan odgovor države na suvremene ugroze i rizike kompatibilno sa sustavima razvijenima u državama članicama EU-a i NATO-a.

Materijalni resursi

Nastavit će se sustavno opremanje ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i OS RH količinom i tipom odgovarajućih materijalnih sredstava te uvođenje novih sustava i tehnologija rada s ciljem dostizanja i održavanja ciljanih sposobnosti OS RH.

Nastavit će se projekti opremanja borbenim oklopnim vozilima, obalnim i izvanobalnim ophodnim brodovima te stvaranje preduvjeta za pokretanje projekta opremanja borbenim zrakoplovom. Definirat će se taktičko – tehnički zahtjevi za nebojna vozila, sukladno namjeni i iskazanim potrebama za naredno razdoblje te će se odrediti potencijalne marke i tipovi vozila koje mogu zadovoljiti iskazane zahtjeve, vodeći računa o zahtjevima unifikacije voznog parka.

Nastavit će se naponi na poboljšavanju organizacije cjelokupnog sustava upravljanja kvalitetom materijalnih sredstava u Ministarstvu obrane te provođenje aktivnosti osiguranja kvalitete i ocjenjivanja sukladnosti za sva sredstva koja se nabavljaju za potrebe svih rodova OS RH. Kontinuirano će se educirati i osposobljavati te izgrađivati kompetentnost djelatnika za obavljanje poslova vezanih za osiguravanje kvalitete sredstava.

Nastavit će se izgradnja i implementacija dijelova budućeg poslovnog informacijskog sustava. Glavni prioriteti u ovom području bit će nastavak informatičkog Projekta vojne iskaznice, fizičke kontrole pristupa i evidencije radnog vremena, upravljanja identitetom i pristupom, te izgradnja upravljačkog

informacijskog sustava za proces ugovaranja, nabave i proračuna. Zbog nedostatnih financijskih i ljudskih resursa, faznim pristupom informatizirati će se manje cjeline, koje bi u konačnici trebale biti uvezane u jedinstveni informacijski sustav, poštujući i NATO standarde.

Glavne zadaće u graditeljstvu bit će završetak projekta VoGIS i stavljanje geoprostornih podataka na raspolaganje korisnicima, uz paralelno pokretanje aktivnosti na osposobljavanju korisnika za korištenje geoprostornih podataka, osiguravanje redovitog ažuriranja geoprostornih podataka, kao i proširivanje podataka izvan granica Republike Hrvatske, posebice na području misija u suradnji s partnerima iz NATO-a.

Istraživanje i razvoj

Institut za istraživanje i razvoj obrambenih sustava će nastaviti razvijati suradnju sa znanstvenim i istraživačkim institucijama u Republici Hrvatskoj i izvan nje provedbom, koordinacijom i poticanjem istraživanja u funkciji razvoja obrambenog sustava.

Glavni prioritet u području istraživanja i razvoja bit će razvoj sposobnosti Instituta za razvoj i istraživanje obrambenih sustava za samostalno vođenje znanstveno-istraživačkih projekata od interesa za obranu zemlje i nacionalnu sigurnost.

Financije i proračun

Struktura proračuna i dalje će se postupno mijenjati prema zacrtanim projekcijama u DPR-u u korist opremanja i modernizacije te operativnih troškova. U uvjetima financijskih restrikcija pažljivo će se obavljati prioritizacija svih razvojnih ciljeva te će se prednost davati razvojnim projektima koji najizravnije doprinose postizanju obrambenih sposobnosti.

Odnosi s javnošću i informiranje

U idućem razdoblju planira se sistematizirati i pojednostaviti procese vezane uz medijske istupe, promidžbeni materijal, nabavku i distribuciju tiska i časopisa Hrvatski vojnik te ojačati suradnju s medijima s posebnim naglaskom na lokalne medije. U cilju razvoja komunikacije obrambenog sustava s javnošću objavit će se nova internetska stranica Ministarstva obrane prilagođena korisnicima s naglaskom na multimedijalne sadržaje, ojačati kulturna i izdavačka te promotivna djelatnost.

Obavještajno-sigurnosna djelatnost

U području Obavještajno-sigurnosne djelatnosti VSOA će nastaviti razvijati sposobnosti operativnog obavještajnog djelovanja i drugih oblika prikupljanja podataka i informacija, kao što je suradnja i razmjena informacija s partnerskim službama ili organizacijama, kroz neposrednu bilateralnu i multilateralnu suradnju te korištenje sustava NATO-ove Agencije za prikupljanje i korištenje informacija o bojištu.

Nastavit će se s implementacijom NATO doktrinarnih dokumenata iz područja obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne djelatnosti. S tim u vezi VSOA će se prilagođavati zahtjevima postizanja pune interoperabilnosti u međunarodnom NATO okruženju.

Temeljem sustava „naučenih lekcija“ iz dosadašnjeg sudjelovanja u provedbi misije ISAF u Afganistanu, nastavit će se nužne prilagodbe i izmjene u cilju daljnjeg razvijanja sposobnosti VSOA-e i unapređivanja kakvoće obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne potpore koju VSOA pruža u provedbi ove misije te u dogledno vrijeme, potpunom ustrojem predviđenih mjesta, pružat će se obavještajna i protuobavještajna potpora hrvatskom kontingentu u sklopu mirovnih snaga na Golanskoj visoravni (UNDOF).

8. IZVJEŠĆE O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2008. GODINU

Obveze u području obrambenih priprema utvrđene su člankom 4. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02, 58/02 i 76/07) koji propisuje da nositelji vojne i civilne obrane u miru provode pripreme države za obranu u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti, u slučajevima velikih prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i ekoloških nesreća te velikih poremećaja u pojedinim gospodarskim djelatnostima.

Člankom 118. navedenoga Zakona utvrđuju se da su nositelji obrambenih priprema Vlada Republike Hrvatske, središnja tijela državne uprave, županije, Grad Zagreb, pravne osobe koje su prema odluci Vlade Republike Hrvatske posebno važne za obranu te pravne osobe koje su dobile zadaću od nadležnoga središnjeg tijela državne uprave, županije ili Grada Zagreba. Nadalje, utvrđuje se da nositelji obrambenih priprema imaju obvezu planiranja vlastitog djelovanja radi ostvarivanja ciljeva obrane kao i obavljanja zadaća koje su utvrdila nadležna tijela. Nositelji obrambenih priprema dužni su svoje planove obrane uskladiti s Planom obrane Republike Hrvatske.

Zakonom o obrani utvrđuju se i dokumenti koji služe koordiniranom i planskom provođenju obrambenih priprema. Plan obrane Republike Hrvatske skup je dokumenata na temelju kojih nositelji obrambenih priprema planiraju vlastito sudjelovanje u pripremama za ostvarivanje ciljeva obrane bez obzira na područje njihove nadležnosti u okviru obrambenog sustava. Planovima obrane utvrđuju se svi elementi potrebni za djelovanje nositelja vojne i civilne obrane Republike Hrvatske.

Nositelji obrambenih priprema u miru pripremaju i donose planove obrane u kojima utvrđuju svoju organizaciju i način rada, određuju zadaće, snage, sredstva, mjere i postupke obrane, te druge obrambene aktivnosti koje će provoditi u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.

8.1. Obrambene pripreme

Središnja tijela državne uprave, u skladu sa svojim nadležnostima u području obrane, prate provedbu obrambenih priprema iz svoje nadležnosti i o tome jednom godišnje izvješćuju Ministarstvo obrane koje temeljem tih izvješća izvješćuje Vladu Republike Hrvatske.

Središnja tijela državne uprave, županije i Grad Zagreb u skladu sa svojom nadležnošću kontinuirano prate provedbu obrambenih priprema u pravnim osobama nositeljima obrambenih priprema iz vlastitih djelokruga rada, provode edukaciju i upravni nadzor te pružaju odgovarajuću stručnu pomoć.

Tijekom 2008. godine došlo je do izmjene ustrojstva i djelokruga pojedinih središnjih tijela državne uprave formiranjem novih ministarstava, odnosno nositelja obrambenih priprema te su djelatnici Ministarstva obrane sudjelovali u pružanju stručne pomoći tijekom uspostavljanja poslova obrambenih priprema u novoformiranim ministarstvima.

Na ovom području je, također, bitno istaknuti stručnu raspravu o obrambenim priprema koje je 4. prosinca 2008. godine organiziralo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva obrane te djelatnici središnjih tijela državne uprave koji se bave poslovima obrambenih priprema.

8.2. Plan obrane Republike Hrvatske

U Ministarstvu obrane je tijekom 2008. godine Radna grupa za izradu prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske prihvatila prijedlog nove Metodologije za izradu planova obrane koji je upućen na očitovanje ostalim tijelima državne uprave. Izrada nove metodologije je preduvjet za izradu Plana obrane Republike Hrvatske obzirom da važeća Odluka o metodologiji za izradu planova obrane nije usklađena s važećim Zakonom o obrani. Slijedom navedenoga odlučeno je kako je potrebno iznova propisati odgovarajuću metodologiju za izradu planova obrane, a nakon što se usvoji, pristupit će se izradi Plana obrane Republike Hrvatske.

Do propisivanja nove metodologije postojeći planovi obrane kod nositelja obrambenih priprema moraju se redovito ažurirati te se provodi njihov inspekcijski i upravni nadzor.

Tijekom 2008. godine djelatnici Ministarstva obrane su pružali potrebnu stručnu pomoć nadležnim osobama središnjih tijela državne uprave i pravnih osoba nositelja obrambenih priprema, sukladno njihovim zahtjevima i potrebama.

Međutim, da bi se područje civilne obrane dalje razvijalo u smjeru izgradnje modernog sustava upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama, nužno je razmotriti cjelokupno dosadašnje normativno uređenje područja civilne obrane te

nanovo definirati sustav obrambenih priprema, odnosno izvršiti njegovu prilagodbu novim prilikama. Navedeno će biti moguće napraviti nakon usvajanja Koncepta uspostavljanja sustava upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama, kojim će se dati smjer razvoja ovog područja, kao i smjer daljnjeg razvoja područja obrambenih priprema.

8.3. Inspekcijski nadzor obrambenih priprema

Sektor civilne obrane Inspektorata obrane je, tijekom 2008. godine, sukladno obvezama koje proizlaze iz Zakona o obrani i drugih zakonskih i podzakonskih propisa izvršavao inspekcijske nadzore nositelja civilne obrane.

Pored toga izvršavao je inspekcijske nadzore u upravama i uredima za obranu.

Pored provođenja zadaće nadzora sustava Ministarstva obrane, Inspektorat obrane izvršavao je nadzore objekata i pravnih osoba posebno važnih za obranu Republike Hrvatske te nadzor obrambenih priprema središnjih tijela državne uprave i nadzor obrambenih priprema nositelja na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nositelji obrambenih priprema i izvršitelji zadaća na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave provode obrambene pripreme, iako dostignuta razina priprema nije ujednačena. Izrađenost i ažurnost dokumenata planova obrane županija i Grada Zagreba u cjelini promatrano nije na potrebnoj razini. Obveza izrade dokumenata prosudbe ugroženosti i dokumenata plana zaštite objekta za pravne osobe koje su vlasnice/korisnice objekata posebno važnih za obranu uglavnom se poštuje.

8.4. Aktivnosti na redefiniranju koncepta civilne obrane

U sklopu procesa prilagodbe cjelokupnog obrambenog sustava novim strateškim i sigurnosnim okolnostima, na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo obrane je tijekom 2008. godine nastavilo raditi na redefiniranju koncepta civilne obrane, odnosno, uspostavljanju novog koncepta upravljanja u krizama. Postojeći sustav civilne obrane usmjerava se primarno na obrambene pripreme za ratno stanje, dok bi se uspostavom sustava upravljanja u krizama ta usmjerenost prebacila na sve situacije koje ugrožavaju nacionalnu sigurnost.

Uz navedeno, potrebna je prilagodba sustava nacionalne sigurnosti nakon ulaska Republike Hrvatske u sustav kolektivne obrane u sklopu NATO-a.

Slijedom navedenoga, u Ministarstvu obrane se izrađuje prijedlog Koncepta uspostavljanja sustava upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama. Cilj Koncepta je urediti područje upravljanja u krizama na način koji će omogućiti sveobuhvatan odgovor države na suvremene prijetnje i ugroze. Pri tome se vodilo računa o tome da ponuđena rješenja budu usklađena sa sustavima koji postoje u državama članicama EU i NATO. Konceptom se također želi postići učinkovito uvezivanje nacionalnog sustava upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama u sustave NATO-a i EU-a, kao i međunarodnu suradnju na ovom području. Na ovaj način bi se razvio moderan sustav upravljanja u izvanrednim situacijama i krizama, uz zadržavanje segmenta obrambenih priprema civilnog sektora, ali u izmijenjenom obliku, prilagođeno novim sigurnosnim zahtjevima i okolnostima.

8.5. Ostale aktivnosti

Obzirom da obrambene pripreme, svojom prirodom, spadaju u područje civilno-vojnih odnosa, bitno je naglasiti da se tijekom 2008. godine nastavio rad na izradi prijedloga Koncepta potpore Republike Hrvatske snagama NATO-a (*Host Nation Support – HNS*) i zemalja partnera, što je ujedno i partnerski cilj Republike Hrvatske prema NATO-u. Paralelno s tim se izrađuju prijedlozi ostalih dokumenata koji slijede nakon usvajanja Koncepta potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera. U sklopu međunarodne obrambene suradnje na području upravljanja u krizama Ministarstvo obrane sudjeluje u pripremi i provedbi međunarodnih civilno-vojnih vježbi. Od međunarodnih aktivnosti na ovom području potrebno je istaknuti sljedeće međunarodne civilno-vojne vježbe provedene tijekom 2008. godine u kojima je sudjelovalo Ministarstvo obrane:

- NATO simulacijska vježba nošenja s krizama *CMX 08 (Crisis Management Exercise)* koja je imala za cilj uvježbavanje i provjeru postojećih mehanizama političkih i vojnih konzultacija i procesa donošenja odluka unutar NATO-a i prema zemljama-partnerima, donošenje odluka u kriznim situacijama te međusobnu koordinaciju nacionalnih sustava i procedura
- međunarodna simulacijska vježba *SEESIM 08* koja se organizira i provodi u svrhu unapređenja suradnje, koordinacije i interoperabilnosti zemalja članica Foruma ministara obrane Jugoistočne Europe (*SEDM*) radi uvježbavanja postojećih procedura te suradnje država regije za pripravnost, odgovor i upravljanje u kriznim situacijama te promicanja regionalne spremnosti i suradnje

- međunarodna civilno-vojna vježba *PSI - ADRIATIC SHIELD 08* koja se provela u okviru sudjelovanja Republike Hrvatske u Inicijativi za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, te opreme, tehnologije i materijala vezanih uz to oružje (*Proliferation Security Initiative*).
- međunarodna vježba zaštite i spašavanja *BALATON 08* koja se održala u Republici Mađarskoj. Uz Državnu upravu za zaštitu i spašavanje, u vježbi je sudjelovalo Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana s protupožarnim snagama.

Obzirom da su pripreme za zaštitu i spašavanje sastavni dio obrambenih priprema, od ostalih međunarodnih vježbi na ovom području ističemo još sudjelovanje Državne uprave za zaštitu i spašavanje u vježbi civilne zaštite Europske unije *Huromex 08*. U vježbi je sudjelovala združena postrojba za zaštitu i spašavanje (tim za spašavanje na vodi, tim za spašavanje iz ruševina i medicinski tim). Republika Hrvatska je bila jedina zemlja sudionica vježbe koja još nije članica EU-a. Uz ovu vježbu, Državna uprava za zaštitu i spašavanje je sudjelovala i u NATO EADRCC vježbi *Uusimaa 2008* u Finskoj s postrojbom za spašavanje na vodi.

Zaključno, obrambene pripreme u Republici Hrvatskoj provode se sukladno zakonskim propisima.

Procesima pristupanja Republike Hrvatske u NATO i EU i promijenjenim sigurnosnim prilikama, postojeći koncept civilne obrane nužno je redefinirati na način koji će omogućiti funkcioniranje obrambenog sustava u sustavu kolektivne obrane te pružiti učinkovite odgovore na postojeće prijetnje i rizike.

Navedeno se može postići napuštanjem koncepta civilne obrane, koji je prvenstveno usmjeren na individualnu obranu i obrambene pripreme od vojne agresije.

Novi koncept bi trebao biti sveobuhvatan i uzimati u obzir sve prijetnje i rizike koji se danas postavljaju pred sigurnost Republike Hrvatske, uključujući i sposobnost funkcioniranja u stanju neposredne ugroženosti i ratnom stanju. Do uspostavljanja takvog sustava, obrambene pripreme će se nastaviti provoditi sukladno zakonskim propisima te će se, u okviru postojećeg koncepta civilna obrane, vršiti prilagodbe sukladno potrebama.

ZAKLJUČAK

Spremnost obrambenog sustava Republike Hrvatske, provođenje kadrovske politike i ukupno stanje u Oružanim snagama Republike Hrvatske pokazuje da Republika Hrvatska ima i razvija obrambeni sustav primjeren potrebama, razini ugroza i izazovima s kojim se suočava.

Obrambeni sustav se uspješno usklađuje s najboljom praksom suvremenih obrambenih sustava razvijenih zemalja s kojima ostvaruje opsežnu suradnju u planiranju i provedbi operacija te ostvarivanju dodijeljenih misija i zadaća.

Snage koje su izravno angažirane u misijama, dovedene su na razinu sposobnosti i interoperabilnosti koje afirmiraju Republiku Hrvatsku kao vjerodostojnu saveznicu.

Intenziviranjem svih oblika međunarodne vojne suradnje i posebno, sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim operacijama omogućuje se prijenos iskustava i znanja neophodnih u ostvarivanju organizacijskog napretka i dostizanja odgovarajuće razine interoperabilnosti s NATO-om.

Iako su sposobnosti potrebne za izvršavanje misija i zadaća u sklopu NATO saveza, u samom procesu pristupanja u Savez, u prvom planu sposobnosti namijenjene vlastitim, nacionalnim obrambenim i sigurnosnim potrebama pri tome nije zanemareno ni jačanje protupožarnih kapaciteta, sudjelovanje u aktivnostima prevoženja, spašavanja i sl.

Obimna suradnja obrambenog sustava i civilnog sektora učvršćuje povjerenje i afirmira društvenu ulogu obrambenog sustava.

Ukupni napor u provedbi reformi obrambenog sustava usmjereni su na stvaranje relativno malih ali suvremeno opremljenih Oružanih snaga.

Strukturalnim promjenama i reformama u području ljudskih resursa uz intenzivno opremanje i modernizaciju ostvaruje se transformacija Oružanih snaga.

Po završetku ovih procesa Oružane snage dostići će odgovarajuću dobnu i obrazovnu strukturu te razviti sposobnosti neophodne za ostvarivanje misija i zadaća.

U svim elementima obrambenog sustava ima prostora za poboljšanje čemu će se težiti u narednom razdoblju.

Izradom novih planskih dokumenata, a osobito novog Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga vodit će se briga o usmjeravanju ograničenih financijskih resursa u razvoj potrebnih obrambenih sposobnosti koje će garantirati zaštitu interesa Republike Hrvatske te ostvarivanje nužne razine interoperabilnosti sa savezničkim snagama.

Pokretanjem projekta dragovoljnog služenja vojnog roka te ugovorne pričuve, Republika Hrvatska se odlučila za jedan potpuno novi pristup osiguranju osoblja za potrebe Oružanih snaga čime izravno doprinosi novoj viziji Oružanih snaga, koje su pretvorene u relativno male snage čija je jakost u sve sposobnijem osoblju spremnom obavljati raznorodne zadaće, kako u zemlji, tako i u međunarodnim operacijama i misijama.

POPIS KRATICA

	ADL	Advance Distributed Learning
Godišnji nacionalni program	ANP	Annual National Program
	BICES	Battlefield Information, Collection, & Exploitation System
Borbeno oklopno vozilo	BOV	
	CC MAR	Allied Maritime Component Command Naples
	CENCOOP	Central European Nations Cooperation in Peace Support
	CJTF	Combined Joint Task Force
Dugoročni plan razvoja OS RH 2006.-2015.	DPR	
Državni službenik i namještenik	DSiN	
Distribucijsko telefonska kanalizacija	DTK	
Upitnik o obrambenom planiranju	DPQ	Defence Planning Questionnaire
Djelatna vojna osoba	DVO	
Europska unija	EU	European Union
Borbene skupine EU	EUBG	EU Battlegroups
Europska sigurnosna i obrambena politika	ESOP/ESDP	European Security and Defence Policy
Mirovne operacije Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici	EUFOR Tchad /RCA	
Vojni odbor Europske unije	EUMC	
Godišnje smjernice obrambenog planiranja	GSOP	
Hrvatska kopnena vojska	HKoV	
Hrvatska kontrola zračne plovidbe	HKZP	
Potpora zemlje domaćina	HNS	Host Nation Support
	HQ	Headquarters
Hrvatska ratna mornarica	HRM	
Hrvatska vojna norma	HRVN	
Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana	HRZ i PZO	

Hrvatsko vojno učilište	HVU	
Individualni partnerski program	IPP	Individual Partnership Programme
	ISAF	International Security Assistance Force
Jugoslavenska narodna armija	JNA	
Međunarodne mirovne snage za Kosovo	KFOR	
	LAN	Local Area Network
Akcijski plan za članstvo	MAP	Membership Action Plan
Međunarodne kopnene snage	MLF	Multinational Land Forces
Zapovjedništvo Multinacionalnih kopnenih snaga	MLF HQ	Multinational Land Forces Headquarters
Interoperabilnost za određene vojne zadaće	MTI	Military Tasks for Interoperability
Režim nadzora raketne tehnologije	MTCR	
Međunarodna vojna vježba	MVV	
Organizacija Sjevernoatlanskog ugovora	NATO	North Atlantic Treaty Organization
	NIC	National Intelligence Cell
	NIST	National Intelligence Support Team
Namjenski organizirane snage	NOS	
Nacionalni element potpore	NSE	National Support Element
	OAE	Operation Active Endeavour
Program procjene vrednovanjem operativnih sposobnosti	OCC E&F	Operational Capabilities Concept, Evaluation and Feedback
Organizacija za europsku sigurnost i suradnju	OESS	
Organizacija za zabranu kemijskog naoružanja	OPCW	
Oružane snage Republike Hrvatske	OS RH	
Proces planiranja i raščlambe	PARP	Planning and Review Process
Partnerstvo za mir	PfP	Partnership for Peace
Političko vojna upravljačka skupina	PMSG	Political Military Steering Group
Političko-vojne radne skupine	PMWG	Political Military Working Group
Protupožarni	PP	

Pokrajinski tim za obnovu	PRT	Provincial Reconstruction Team
Regionalno središte za pomoć u provedbi sporazuma o kontroli naoružanja i verifikaciji	RACVIAC	Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre
Regionalno zapovjedništvo Sjever	RCN	Regional Command North
Pravila za uporabu snaga	ROE	Rules of Engagement
Raketna topovnjača	RTOP	
Forum ministara obrane jugoistočne Europe	SEDM	Southeastern Europe Defence Ministerial
	SEEC	South Eastern Europe Clearinghouse
	SEESIM	South East European Simulation Network
Samostalni odjel za vojni zračni promet	SOVZP	
	STANAG	Standardization Agreement
Škola stranih jezika	ŠSJ	
Ubojna sredstva	UbS	
	UHF	<i>Ultra High Frequency</i>
Ujedinjeni narodi	UN	United Nations
Mirovna misija UN na Golanskoj visoravni	UNDOF	
Mirovna misija UN u Eritreji i Etiopiji	UNMEE	
Mirovna misija UN u Nepal	UNMIN	
Vojno-diplomatsko predstavništvo	VDP	
	VHF	<i>Very High Frequency</i>
Vojni izaslanik	VIZ	
Vojna policija	VP	
Virtualno regionalno središte za kontrolu pomorskog prometa	V-RMTC	Virtual Regional Maritime Traffic Centre
Vojno-skladišni kompleks	VSK	
	WAN	Wide Area Network
Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas	ZERP	
Zračno motrenje i navođenje	ZMIN	
Zapovjedništvo za potporu	ZzP	

PROVEDBA PLANA PRIBAVLJANJA OSOBLJA U 2008.

PRIBAVLJANJE	I. kvartal			II. kvartal			UKUPNO za I. polugod. 2008.			III. kvartal			IV. kvartal			UKUPNO za 2008.		
	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA
ČASNICI		4	4		10	10		14	14	110	39	-71		19	19	110	72	-38
VOJNICI	200	210	10	200	214	14	400	424	24	200	152	-48	200	46	-154	800	622	-178
D V O	200	214	14	200	224	24	400	438	38	310	191	-119	200	65	-135	910	694	-216
MR					1	1		1	1					1	1		2	2
VSS		5	5		5	5		10	10		4	4	164	72	-92	164	86	-78
VŠS + SPR											4	4					4	4
SSS		1	1		8	8		9	9		3	3		2	2		14	14
NKV					1	1		1	1								1	1
DS i N	0	6	6	0	15	15	0	21	21	0	11	11	164	75	-89	164	107	-57
UKUPNO	200	220	20	200	239	39	400	459	59	310	202	-108	364	140	-224	1.074	801	-273

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. S IZVJEŠĆEM O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI
HRVATSKOJ ZA 2008.

PROVEDBA PLANA IZDVAJANJA OSOBLJA U 2008.

Osobni čin Stručna sprema	I. kvartal			II. kvartal			UKUPNO za I. polugod. 2008.			III. kvartal			IV. kvartal			UKUPNO za 2008.		
	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.
GENERALI	1	1	0				1	1					1	2	1	2	3	0
brigadir	3	1	-2	12		-12	15	1	-14	3	1	-2	12	10	-2	30	12	-18
pukovnik	10	6	-4	15	7	-8	25	13	-12	10	3	-7	20	27	7	55	43	-12
bojnik	15	5	-10	25	8	-17	40	13	-27	15	8	-7	35	14	-21	90	35	-55
VIŠI ČASNICI	28	12	-16	52	15	-37	80	27	-53	28	12	-16	67	51	-16	175	90	-85
satnik	20	18	-2	15	14	-1	35	32	-3	10	15	5	20	38	18	65	85	20
natporučnik	20	24	4	50	8	-42	70	32	-38	30	11	-19	75	31	-44	175	74	-101
poručnik	15	11	-4	30	12	-18	45	23	-22	25	4	-21	50	9	-41	120	36	-84
NIŽI ČASNICI	55	53	-2	95	34	-61	150	87	-63	65	30	-35	145	78	-67	360	195	-165
ČASNICI	84	66	-18	147	49	-98	231	115	-116	93	42	-51	213	131	-82	537	288	-249
časnički namjesnik	3	4	1	5	3	-2	8	7	-1	5	3	-2	7	12	5	20	22	2
stožerni narednik	15	6	-9	25	6	-19	40	12	-28	20	7	-13	40	25	-15	100	44	-56
nadnarednik	20	20	0	25	17	-8	45	37	-8	20	11	-9	50	56	6	115	104	-11
narednik	20	28	8	20	22	2	40	50	10	10	13	3	30	62	32	80	125	45
desetnik	15	6	-9	25	10	-15	40	16	-24	20	6	-14	50	13	-37	110	35	-75
skupnik	10	10	0	10	15	5	20	25	5	10	2	-8	15	5	-10	45	32	-13
DOČASNICI	83	74	-9	110	73	-37	193	147	-46	85	42	-43	192	173	-19	470	362	-108
VOJNICI	90	112	22	100	109	9	190	221	31	60	64	4	100	89	-11	350	374	24
D V O	257	252	-5	357	231	-126	614	483	-131	238	148	-90	505	393	-112	1.357	1.024	-333
DR											1	1					1	1
MR					1	1		1	1		1	1		2	2		4	4
VSS		11	11		5	5		16	16		11	11		18	18		45	45
VŠS	3	2	-1	10	1	-9	13	3	-10	10	7	-3	60	10	-50	83	20	-63
SSS	80	50	-30	160	51	-109	240	101	-139	160	235	75	405	243	-162	805	579	-226
OŠ	17	11	-6	30	18	-12	47	29	-18	30	89	59	35	91	56	112	209	97
DS I N	100	74	-26	200	78	-124	300	150	-150	200	344	144	500	364	-136	1.000	858	-142
UKUPNO	357	326	-31	557	307	-250	914	633	-281	438	492	54	1.005	757	-248	2.357	1.882	-475

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008. S IZVJEŠĆEM O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI
HRVATSKOJ ZA 2008.

PROVEDBA PLANA PROMAKNUĆA DJELATNIH VOJNIH OSOBA U 2008.

Promaknuće u čin	I. kvartal			II. kvartal 28. svibnja / 25. lipnja			UKUPNO za I. polugodište 2008.			III. kvartal 05. kolovoza / 18. rujna			IV. kvartal 15. studenog / 12. prosinca			UKUPNO za 2008.		
	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.	PLAN	OSTV.	RAZL.
unutar čina general / admiral				1	1	0	1	1	0	2	2	0				3	3	0
general / admiral				1	1	0	1	1	0	2	2	0				3	3	0
GENERALI				2	2	0	2	2	0	4	4	0				6	6	0
brigadir				7	7	0	7	7	0	5	5	0	6	6	0	18	18	0
kapetan bojnog broda					1	1	0	1	1	2	1	-1				2	2	0
pukovnik				38	38	0	38	38	0	39	39	0	41	42	1	118	119	1
kapetan fregate						0	0	0	0	10	9	-1		1	1	10	10	0
bojnik				65	64	-1	65	64	-1	61	59	-2	46	48	2	172	171	-1
kapetan korvete						0	0	0	0	6	5	-1		1	1	6	6	0
VIŠI ČASNICI				110	110	0	110	110	0	123	118	-5	93	98	5	328	328	0
satnik				65	65	0	65	65	0	80	73	-7	90	11	-79	235	149	-86
poručnik bojnog broda				1	1	0	1	1	0	13	4	-9				14	5	-9
natporučnik				55	58	3	55	58	3	65	27	-38	40	9	-31	160	94	-66
poručnik fregate				3	2	-1	3	2	-1	12		-12				15	2	-13
poručnik				60	62	2	60	62	2			0	15		-15	75	62	-13
poručnik korvete					6	6	0	6	6	10		-10				10	6	-4
NIŽI ČASNICI				184	194	10	184	194	10	180	104	-76	145	20	-125	509	318	-191
ČASNICI				294	306	10	294	306	10	307	226	-81	238	118	-120	847	546	-301
časnički namjesnik		7	7	4	5	1	4	12	8	5	3	-2	3	1	-2	12	16	4
stožerni narednik		2	2	46	47	1	46	49	3	66	66	0	50	37	-13	162	152	-10
nadnarednik		5	5	70	70	0	70	75	5	88	78	-10	70	58	-12	228	211	-17
narednik		5	5	70	84	14	70	89	19	72	87	15	60	44	-16	202	220	18
desetnik		3	3	100	128	28	100	131	31	103	164	61	100	141	41	303	436	133
skupnik		12	12	40	48	8	40	60	20	22	31	9	25	159	134	87	250	163
DOČASNICI		14	14	70	87	17	70	116	46	58	108	50	308	460	152	808	1000	192

**PREGLED PODATAKA O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA/CA OS RH
U MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA I EUROPSKE UNIJE**

Mirovna misija	Rotacija	Odluka o sudjelovanju pripadnika OS RH (max. broj)	Brojčana struktura vojnog osoblja OS RH		
			VOJNI PROMATRAČI	STOŽERNI ČASNICI	POSTROJBA
1. UNMOGIP	- ožujak 2009 - svibanj 2009 - srpanj 2009 x3 - listopad 2009 - studeni 2009 - prosinac 2009	10 pripadnika do 31.12.2009.	8	-	-
2. MINURSO Zapadna Sahara	- siječanj 2009 - ožujak 2009 - lipanj 2009 - srpanj 2009 x3	8 pripadnika do 31.12.2009.	7	-	-
3. Liberija	- ožujak 2009 x2 - travanj 2009 x2	8 pripadnika do 31.12.2009.	-	4	-
4. MINUSTAH Haiti	- travanj 2009 - svibanj 2009 - lipanj 2009	5 pripadnika do 31.12.2009.	-	3	-
5. UNOCI Obala Bjelokosti	- kolovoz 2009 x2	5 pripadnika do 31.12.2009.	2	-	-
6. UNFICYP Čipar	- rujan 2009 x3 - ožujak 2009	6 pripadnika do 31.12.2009.	4	-	-
7. UNOMIG Gruzija	- lipanj 2009 - studeni 2009 x2	5 pripadnika do 31.12.2009.	3	-	-
8. UNMIS Sudan	- siječanj 2009 x3 - ožujak 2009 x2	8 pripadnika do 31.12.2009.	-	5	-
9. UNIFIL Libanon	- ožujak 2009	4 pripadnika do 31.12.2010.	-	1	-
10. BINUB Burundi	- lipanj 2009	2 pripadnika do 31.12.2010.	1	-	-
11. UNDOF Golanska visoravan	- svibanj 2009 x2 - svibanj/lipanj 2009 x 93	100 pripadnika do 31.12.2009.	-	2	93
12. EUFOR Tchad/RCA	- povratak ožujak 2009	1 rotacija 15 pripadnika na 6 mjeseci	-	-	15
UKUPNO PREMA KATEGORIJAMA			25	15	108
UKUPNO			148		

*** BROJ PRIPADNIKA/CA OS RH KOJI SU SUDJELOVALI U MIROVNIM OPERACIJAMA UN-a OD 1999..**

1999. – ukupno 10 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2000. – ukupno 10 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2001. – ukupno 15 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2002. – ukupno 19 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2003. – ukupno 28 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2004. – ukupno 29 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2005. – ukupno 35 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2006. – ukupno 35 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

2007. – ukupno 46 pripadnika OS RH sudjelovalo u mirovnim operacijama UN-a

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008.
S IZVJEŠĆEM O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2008.**

PLAN I IZVRŠENJE OBRAMBENOG PRORAČUNA

OPIS	PLAN 2008.	IZVRŠENJE	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
Financijski plan MORH-a	5.284.324.000,00	5.537.430.638,00	104,8
Aktivnosti na pozicijama Ministarstva financija	69.814.432,00	53.153.065,00	76,1
UKUPNO OBRAMBENI PRORAČUN	5.354.138.432,00	5.590.583.703,00	104,4

OSTVARENI PRIHODI I PRIMICI MINISTARSTVA OBRANE

OPIS	PLAN 2008.	OSTVARENJE	OSTVARENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna	5.258.520.000,00	5.206.199.644,00	99,0
Ostali prihodi i primici**	25.804.000,00	256.317.099,00	993,3
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	5.284.324.000,00	5.462.516.743,00	103,4

****Prihodi prema posebnim propisima u iznosu 242,984,731,00 kn odnose se na vrijednost osam helikoptera koje je isporučila Ruska Federacija na ime djelimičnog podmirenja klirinškog duga.
Isto je evidentirano u poslovnim knjigama MORH-a prema uputama Ministarstva financija.**

IZVRŠENI RASHODI I IZDACI MINISTARSTVA OBRANE PO RAČUNIMA

Naziv računa	PLAN 2008.	IZVRŠENJE	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	3	4=3/2*100
31 Rashodi za zaposlene	2.963.465.870,00	2.968.427.562,00	100,2
32 Materijalni rashodi*	2.084.548.031,00	2.348.431.168,00	112,7
34 Financijski rashodi	55.982.475,00	53.964.362,00	96,4
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.973.000,00	8.930.539,00	99,5
38 Ostali rashodi	1.559.000,00	1.475.140,00	94,6
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	168.400.000,00	154.197.208,00	91,6
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	1.395.624,00	2.004.658,00	143,6
UKUPNO RASHODI I IZDACI	5.284.324.000,00	5.537.430.638,00	104,8

* Najveći dio materijalnih rashoda odnosi se na vojnu opremu (855.164.030,00 kn) koja je 27.6% veća od planirane. Pored već spomenutih helikoptera MI-171Š s opremom, koji su isporučeni na ime djelimičnog podmirenja duga Ruske Federacije Republici Hrvatskoj i za koje ukupni rashodi zajedno s PDV-om i zavisnim troškovima iznose 306.750.567,00 kn, veća stavka u razdoblju I - XII 2008. godine su dva broda "Helsinki".
Rashodi za navedene brodove u izvještajnom razdoblju iznose 79.181.655 kn.

IZVRŠENI RASHODI I IZDACI MINISTARSTVA OBRANE PO PRORAČUNSKIM GLAVAMA

PRORAČUNSKE GLAVE	PLAN 2008.	IZVRŠENJE	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	4	5=4/2*100
05 Upravni dio	879.046.309,00	797.131.382,00	90,7
10 Hrvatska kopnena vojska	2.146.061.424,00	2.158.467.177,00	100,6
15 Hrvatska ratna mornarica	435.536.909,00	465.130.256,00	106,8
20 Hrvatsko ratno zrakoplovstvo**	798.937.934,00	1.053.412.461,00	131,9
35 Izvangranske ustrojbene cjeline	289.143.094,00	304.217.498,00	105,2
40 Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku	141.975.391,00	149.385.911,00	105,2
45 Zapovjedništvo za logistiku	593.622.939,00	609.685.953,00	102,7
UKUPNO RASHODI I IZDACI	5.284.324.000,00	5.537.430.638,00	104,8

** Prema uputama Ministarstva financija evidentirani zaprimljeni helikopteri iz kliničkog duga

PREGLED IZVRŠENJA PRORAČUNA PO VEĆIM PROJEKTIMA

PROJEKTI	PLAN 2008.	IZVRŠENJE	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1	2	4	5=4/2*100
OPREMANJE I MODERNIZACIJA			
"More"	6.000.000,00	4.168.463,00	69,5
"Nebo" - radarski FPS - 117 (Financijski plan MORH-a + kreditne obveze)	90.205.778,00	69.638.146,00	77,2
"Kopno" integrirani taktički komunikacijski sustav	27.855.280,00	25.476.731,00	91,5
PROTUPOŽARNA ZAŠTITA			
Protupožarna zaštita	304.673.000,00	557.341.446,00	182,9
MIROVNE MISIJE			
ISAF	231.462.342,00	213.468.227,00	92,2
UN	40.943.528,00	35.002.533,00	85,5

** Prema uputama Ministarstva financija evidentirani zaprimljeni helikopteri iz kliničkog duga

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2008.
S IZVJEŠĆEM O STANJU OBRAMBENIH PRIPREMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2008.**

PREGLED IZVRŠENJA PO PRORAČUNSKIM KATEGORIJAMA

PRORAČUNSKE KATEGORIJE		PLAN 2008.	IZVRŠENJE I - XII 2008	IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA INDEKS
1		2	4	5=4/2*100
1	OPERATIVNI TROŠKOVI	4.586.452.383,00	4.639.374.750,00	101,2
	% udjela operativnih troškova u financijskom planu MORH-a	86,8%	83,78%	
1a	Troškovi vojnih djelatnika	2.913.934.080,00	2.944.276.511,00	101,0
1b	Troškovi civilnih djelatnika	491.555.315,00	479.110.576,00	97,5
	% udjela troškova djelatnika u financijskom planu MORH-a	64,4%	61,82%	
1c	Operativni troškovi i održavanje	1.180.962.988,00	1.215.987.663,00	103,0
	% udjela operativnih troškova u financijskom planu MORH-a	22,3%	21,96%	
2	OPREMANJE I IZGRADNJA	687.540.617,00	889.416.564,00	129,4
	% udjela opremanje i izgradnje u financijskom planu MORH-a	13,0%	16,06%	
3	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	10.331.000,00	8.639.324,00	83,6
	% udjela istraživanja i razvoja u financijskom planu MORH-a	0,2%	0,16%	
UKUPNO:		5.284.324.000,00	5.537.430.638,00	104,8

* prikaz izvršenja rashoda prema proračunskim kategorijama u skladu je s izvješćivanjem prema NATO klasifikaciji (u troškove osoblja uz plaće, doprinose na plaću i ostale rashode za zaposlene (sklupina računa 31) uključuju se i naknade za zaposlene, troškovi za hranu, odjeću i obuću, troškovi dušobrižništva, vjerske potpore te otpremnine.

**PREGLED VOJNIH OBJEKATA PREDANIH NA KORIŠTENJE DRUGIM TIJELIMA
DRŽAVNE UPRAVE ILI LOKALNE I PODRUČNE SAMOUPRAVE TE DRUGIM
PRAVNIM OSOBAMA TIJEKOM 2008.**

VOJARNE
1. «Zvijerci», Bjelovar
2. «Vlaška 87», Zagreb
3. «Slavonski graničar», Nova Gradiška
4. «Bribirski knezovi», Šibenik
SKLADIŠTA
5. «Šuma», Kerestinec
6. «Mrđanac», Horvati
7. «Murat», Jastrebarsko
8. «Gimnastička 2» Poreč
OSTALI OBJEKTI
9. Uredski prostor «Masarykova 8», Bjelovar
10. Uredski prostor «Trg Kralja Tomislava 4», Velika Gorica
11. Uredski prostor «Jakova Gotovca 5», Čakovec
12. Ustupanje dijela objekata za izgradnju sportske dvorane u vojarni «Sv. Nikola» Lora

MEĐUNARODNE VOJNE VJEŽBE U KOJIMA SU SUDJELOVALI PRIPADNICI OS RH U 2008. GODINI

MEĐUNARODNE VOJNE VJEŽBE U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. NATO vježba „CMX 08
2. NATO/PfP vježba „Cooperative Marlin 2008“
3. Vježba u duhu PfP-a „Medceur 2008“
4. Vježba u okviru Američko-jadranske povelje „Adriatic Aurora 2008“
5. Vježba u okviru Jadransko-jonske inicijative „Adrion LIVEX 2008“ – dio vježbe sa snagama na moru, simulacijski dio vježbe održao se u inozemstvu,
6. Multilateralna vježba „Adriatic Sword 2008“
7. Međunarodna civilno-vojna vježba u okviru PSI „Adriatic Shield 08“

MEĐUNARODNE VOJNE VJEŽBE U INOZEMSTVU

1. NATO vježba „Noble Midas 2008“
2. NATO/PfP vježba „Steadfast Move I 2008“
3. NATO/PfP vježba „Steadfast Joist III 2008“
4. NATO/PfP vježba „Steadfast Juncture III 2008“
5. NATO/PfP vježba „Steadfast Joiner II 2008“
6. NATO/PfP vježba „Steadfast Joiner III 2008“
7. NATO multinacionalna bojna VP CPX „Gliwice 2008“
8. NATO multinacionalna bojna VP LIVEX „Gliwice 2008“ – (Black Bear)
9. Vježba u duhu PfP „Combined Endeavor 2008“ – izdvojeni dio u RH
10. Vježba u okviru Američko-jadranske povelje „Adriatic Eagle 2008“
11. Vježba u okviru Jadransko-jonske inicijative „ADRION CAX 2008“ – simulacijski dio vježbe
12. Vježba u okviru SEDM inicijative „SEESIM 08“
13. Bilateralna vježba „Balaton 2008“
14. Bilateralna vojna vježba „Crominn 2008“
15. Multilateralna vježba u duhu PfP „VIKING 2008“

POPIS PODZAKONSKIH PROPISA DONESENIH TIJEKOM 2008.

- Uredba o organizaciji i načinu rada središnje koordinacije, stručnog tijela i područnih jedinica koordinacije tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru („Narodne novine“, broj 77/08)
- Uredba o standardima koje moraju zadovoljavati plovila Obalne straže i plovila koja sudjeluju u provedbi planova područnih jedinica koordinacije („Narodne novine“, broj 77/08)
- Uredba o vrijednosti koeficijenta osobnog čina za izračun plaće djelatne vojne osobe („Narodne novine“, broj 46/08)
- Uredba o mjerama informacijske sigurnosti („Narodne novine“, broj 46/08)
- Uredbe o izmjenama Uredbe o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola („Narodne novine“, broj 73/08)
- Pravilnik o načinu stjecanja statusa ovlaštene osobe Obalne straže („Narodne novine“, broj 133/08)
- Pravilnik o postupku utvrđivanja štete i njezine visine („Narodne novine“, broj 3/08)
- Pravilnik o vojnoj stezi („Narodne novine“, broj 3/08)
- Pravilnik o dragovoljnom služenju vojnog roka („Narodne novine“, broj 70/08)
- Pravilnik o privlačenju, selekciji i odabiru za prijam u djelatnu vojnu službu („Narodne novine“, broj 79/08)
- Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za vojnu službu („Narodne novine“, broj 97/08)
- Pravilnik o dodatku na plaću i načinu isplate plaće („Narodne novine“, broj 50/08 i 142/08)
- Pravilnik o tajnosti podataka obrane („Narodne novine“, broj 39/08)
- Odluka o načinu i uvjetima sklapanja ugovora o školovanju vojnih stipendista („Narodne novine“, broj 45/08)
- Odluka o imenovanju sudaca porotnika prvostupanjskih vojnostegovnih sudova
- Odluka o načinu vođenja evidencije stegovnih mjera i kazni („Narodne novine“, broj 68/08)
- Odluka o visini otpremnine za državne službenike i namještenike Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima služba prestane zbog preustroja ili smanjenja snaga („Narodne novine“, broj 68/08).

PREGLED STRUKTURE ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE

STRUKTURA OS RH
 31. 12. 2008.

